

Krzysztof Kozłowski
181

Projekt

z dnia 28 sierpnia 2015 r.

Zawierający przez

UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W DEBRZNI

z dnia 28 sierpnia 2015 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Miasta i Gminy Debrzno na lata 2015 – 2018

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 594 ze zm.) oraz art. 87 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2014 r. poz. 1446 ze zm.) Rada Miejska w Debrznie uchwala co następuje:

§ 1.

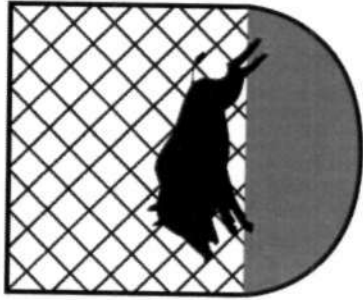
Przyjmuje się do realizacji Program Opieki nad Zabytkami Miasta i Gminy Debrzno na lata 2015-2018, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Debrzno.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego.

Program Opieki nad Zabytkami Miasta i Gminy Debrzno na lata 2015 - 2018

SPIS TREŚCI

1. Wstęp.
2. Podstawa prawna opracowania gminnego programu opieki nad zabytkami.
3. Uwarunkowania prawne ochrony i opieki nad zabytkami w Polsce.
- 3.1 Obowiązek konstytucyjny ochrony zabytków.
- 3.2 Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego w świetle ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.
- 3.3 Zadania samorządu z zakresu ochrony i opieki nad zabytkami.
- 3.4 Inne uwarunkowania prawne.
4. Uwarunkowania zewnętrzne ochrony dziedzictwa kulturowego.
- 4.1 Strategiczne cele polityki państwa w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.
- 4.1.1 Krajowy program ochrony zabytków i opieki nad zabytkami na lata 2013 – 2016.
- 4.1.2 Narodowa Strategia Rozwoju Kultury na lata 2004 – 2013 i Uzupełnienie NSRR na lata 2004 – 2020.
- 4.1.3 Narodowy Program Kultury. „Ochrona Zabytków i Dziedzictwa Kulturowego” na lata 2004 – 2013.
- 4.1.4 Strategia Rozwoju Kraju 2007 – 2015.
- 4.1.5 Program „Promesa Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego”.
- 4.1.6 Program „Dziedzictwo kulturowe”.
- 4.2 Relacje gminnego programu opieki nad zabytkami z dokumentami wykonanymi na poziomie województwa i powiatu.
- 4.2.1 Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020.
- 4.2.2 Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Pomorskiego na lata 2014 – 2020.
- 4.2.3 Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Pomorskiego.
- 4.2.4 Program Opieki nad Zabytkami Województwa Pomorskiego na lata 2011-2014.
5. Uwarunkowania wewnętrzne ochrony dziedzictwa kulturowego.
- 5.1 Relacje gminnego programu opieki nad zabytkami z dokumentami wykonanymi na poziomie gminy.
- 5.1.1 Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Debrzno na lata 2014 – 2020.
- 5.1.2 Plan Rozwoju Lokalnego Miasta i Gminy Debrzno uwzględniający dwa czasokresy planowania 2004-2006 i 2007-2013.
- 5.1.3 Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Debrzno.
6. Charakterystyka zasobów, analiza stanu dziedzictwa i krajobrazu kulturowego gminy.
- 6.1 Charakterystyka gminy.
- 6.2 Zabytki nieruchome wpisane do Rejestru Zabytków Województwa Pomorskiego.
- 6.3 Zabytki ruchome wpisane do rejestru i wojewódzkiej ewidencji zabytków Województwa Pomorskiego.
- 6.4 Zabytki archeologiczne w Mieście i Gminie Debrzno znajdujące się w wojewódzkiej ewidencji zabytków.
- 6.5 Zabytki archeologiczne w Mieście i Gminie Debrzno znajdujące się w wojewódzkiej ewidencji zabytków.
- 6.6 Zabytkowe cmentarze i parki.
- 6.7 Zabytkowe założenia ruralistyczne
7. Ocena stanu dziedzictwa kulturowego gminy. Analiza szans i zagrożeń
8. Założenia programowe
- 8.1 Priorytety, kierunki działań i zadania programu opieki nad zabytkami
9. Instrumentarium realizacji programu opieki nad zabytkami.
10. Zasady oceny realizacji programu opieki nad zabytkami.
11. Źródła finansowania programu opieki nad zabytkami
12. Realizacja i finansowanie przez gminę zadań z zakresu ochrony zabytków

Załączniki:

- Załącznik nr 1: Zabytki Miasta i Gminy Debrzno wpisane do Rejestru Zabytków WP.
- Załącznik nr 2: Białe Karty Zabytków.
- Załącznik nr 3: Zabytki nieruchome znajdujące się w wojewódzkiej ewidencji zabytków WP.
- Załącznik nr 4: Zabytki ruchome wpisane do rejestru i wojewódzkiej ewidencji zabytków WP.
- Załącznik nr 5: Zabytki archeologiczne w Mieście i Gminie Debrzno.

1. Wstęp

Miasto i Gmina Debrzno położone są południowo zachodniej, części województwa pomorskiego w powiecie człuchowskim. Geograficznie gmina znajduje się na Pojezierzu Krajeńskim zwanym także Wysoczyzną Krajeńską. Gmina położona jest pomiędzy dolinami Rzek Brdy i Gwdy i od południa doliną Noteci. Miasto i Gmina Debrzno położone jest na granicy województw kujawsko-pomorskiego oraz wielkopolskiego i graniczy z następującymi gminami: Czarne i gminą Człuchów (pomorskie), Kamień i Sępólno Krajeńskie (kujawsko-pomorskie), Lipka i Okonek (wielkopolskie). Powierzchnia Miasta i Gminy Debrzno wynosi 22,412 km² i składa się z miasta Debrzno oraz 17 sołectw. Są to sołectwa: Boboszewo, Buchowo, Buka, Cierznie, Drodzowo, Głowna, Grzymiszaw, Mysłigoszcz, Nowe Gronowo, Prusnowo, Rozwory, Skowarki, Słupia, Stare Gronowo, Strzeżona, Uniechów, Uniechówek. Gminę zamieszkuje ponad 9 400 mieszkańców.

Zgodnie z różnorodnymi definicjami Dziedzictwo kulturowe stanowi dorobek materialny i duchowy poprzednich pokoleń jak również dorobek czasów współczesnych. Dziedzictwo kulturowe stanowi bardzo ważny czynnik wpływający na tożsamość narodową, buduje więzi społeczne oraz ma znaczenie dla budowania społeczeństwa obywatelskiego i idei małych ojczyzn. Na dziedzictwo kulturowe składa się wiele różnorodnych elementów materialnych i niematerialnych. Istniejące gminne zasoby dziedzictwa mogą przyczynić się do rozwoju społeczno-gospodarczego lokalnych społeczności a tym samym wpłynąć na poprawę jakości życia jej mieszkańców.

Ważną częścią składową tego dziedzictwa są zabytki architektury w tym zabytki architektury sakralnej oraz wszelkie materialne dobra będące wytworem rąk ludzkich (rzeźby, obrazy, malowidła ścienne itp.). Elementy te należą do podstawowych dóbr, świadczących o tożsamości gminy i pokoleń z nią związanych. Zabytki gminy oprócz świadectwa przeszłości stanowią bardzo ważny element kulturowy. Mają one wpływ na kształtowanie świadomości społeczeństwa i na jego aktywność społeczną. Dobrze utrzymane i wyeksponowane zabytki oprócz wartości estetycznych mają wysokie wartości ekonomiczne dla ich właścicieli.

Ustawa Zasadnicza – Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Tekst uchwalony w dniu 2 kwietnia 1997 r. przez Zgromadzenie Narodowe, z późniejszymi zmianami) określa obowiązki ochrony dziedzictwa kulturowego (zarówno przez Państwo Polskie, jak i wszystkich jego obywateli). Zgodnie z zapisami Preambuli „wszyscy obywatele Rzeczypospolitej (...) [są] zobowiązani, by przekazać przyszłym pokoleniom wszystko, co cenne z ponad tysiącletniego dorobku”. W myśl art. Konstytucji RP „Rzeczpospolita Polska „strzeże dziedzictwa narodowego (...) kierując się zasadą zrównowzonego rozwoju”.

Istotnym elementem tego dziedzictwa są zabytki, które w swych niematerialnych wartościach są dobrem wspólnym. Art. 82 Konstytucji wskazuje, iż „obowiązkiem Obywatela (...) jest troska o dobro wspólne”. Ponadto art. 6 mówi, iż „Rzeczpospolita Polska stwarza warunki upowszechniania i równego dostępu do dóbr kultury, będącej źródłem tożsamości narodu polskiego, jego trwania i rozwoju”.

Biorąc pod uwagę zapisy zawarte w Konstytucji RP zabytki gminy mają stanowić przedmiot ochrony w celu zachowania ich dla przyszłych pokoleń a jednocześnie powinny one stanowić jedną z osi rozwoju społecznego i gospodarczego gminy.

Gminny program opieki nad zabytkami Miasta i Gminy Debrzno na lata 2015-2018 jest dokumentem o charakterze uzupełniającym w stosunku do innych aktów planowania w gminie, tj. studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Debrzno oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Wyżej wymienione dokumenty określają lokalną politykę władz gminy w zakresie podejmowanych działań dotyczących inicjowania, wspierania i koordynowania prac z dziedziny ochrony zabytków i krajobrazu kulturowego, a także upowszechniania i promowania dziedzictwa kulturowego.

Gminny Program opieki nad zabytkami powinien określać kierunki działań samorządu Miasta i Gminy Debrzno a właścicielami zabytków i Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków. Wynikiem takiej współpracy powinny być odrestaurowane najcenniejsze obiekty wpisane do rejestru zabytków i inne cenne obiekty, co pozwoli zachować je dla przyszłych pokoleń.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami Program Opieki nad Zabytkami Miasta i Gminy Debrzno został opracowany na cztery lata. Po dwóch latach od jego ogłoszenia w dzienniku urzędowym Burmistrz zobowiązany jest sporządzić sprawozdanie z jego realizacji.

Wskazane w tym dokumencie kierunki działań są zgodne z krajowymi, wojewódzkimi i gminnymi dokumentami programowymi oraz odpowiadają aktualnym ustawowym regulacjom z dziedziny ochrony zabytków w Polsce.

Ilekrót w tekście jest mowa o Programie Opieki, oznacza to Program Opieki nad Zabytkami Miasta i Gminy Debrzno na lata 2015-2018.

2. Podstawa prawna opracowania gminnego programu opieki nad zabytkami.

Podstawa prawna obowiązku wykonania programu opieki nad zabytkami, jest określona w art. 87 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2014 r. poz. 1446, tekst jednolity).

W myśl art. 87 ust. 1 ustawy, zarząd województwa, powiatu wójt (burmistrz, prezydent miasta) sporządza na okres czterech lat odpowiednio wojewódzki, powiatowy lub gminny program opieki nad zabytkami. Program przyjmuje Rada Miasta po uzyskaniu opinii wojewódzkiego konserwatora zabytków (art.87 ust. 3).

Niniejszy artykuł w ust. 2 określa także cele jakim ma służyć program, a są to w szczególności:

- 1) włączenie problemów ochrony zabytków do systemu zadań strategicznych, wynikających z koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju;
 - 2) uwzględnienie uwarunkowań ochrony zabytków, w tym krajobrazu kulturowego i dziedzictwa archeologicznego, łącznie z uwarunkowaniami ochrony przyrody i równowagi ekologicznej;
 - 3) zahamowanie procesu degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania;
 - 4) wyeksponowanie poszczególnych zabytków oraz walorów krajobrazu kulturowego;
 - 5) podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych, wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych na opiekę nad zabytkami;
 - 6) określenie warunków współpracy z właścicielami zabytków, eliminujących sytuacje konfliktowe związane z wykorzystaniem tych zabytków;
 - 7) podejmowanie przedsięwzięć umożliwiających tworzenie miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami.
- Gminny Program Opieki nad Zabytkami przyjmowany jest przez Radę Miasta i Gminy, po uzyskaniu pozytywnej opinii Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków (art. 87 ust. 3). Następnie dwa lata po ogłoszeniu w dzienniku urzędowym Burmistrz sporządza sprawozdanie, które przedstawia się Radzie Miasta i Gminy Debrzno (art. 87 ust. 4 i 5).

3. Uwarunkowania prawne ochrony i opieki nad zabytkami

3.1 Obowiązek konstytucyjny ochrony zabytków

Ochrona zabytków w Polsce posiada umocowanie prawne w dokumencie nadrzędnym - Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. w którym to napisano: „Rzeczpospolita Polska strzeże (...) dziedzictwa narodowego oraz zapewnia ochronę środowiska, kierując się zasadą zrównowżonego rozwoju” (Art. 5). „Rzeczpospolita Polska stwarza warunki upowszechniania i równego dostępu do dóbr kultury, będącej źródłem tożsamości narodu polskiego, jego trwania i rozwoju” (Art. 6 ust. 1). Nakłada również obowiązki dbania o dobra kultury na każdego obywatela. „Każdy jest obowiązany do dbałości o stan środowiska i ponosi odpowiedzialność za spowodowane przez siebie jego pogorszenie. Zasady tej odpowiedzialności określa ustawa” (Art. 86).

3.2 Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego w świetle ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami

Podstawowym aktem prawnym regulującym w sposób kompleksowy zasady ochrony i opieki nad zabytkami w Polsce jest ustawa z dnia 23 lipca 2003r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2014 r. poz. 1446, tekst jednolity). Ustawodawca dokonał w nim podziału obowiązków ciążących na organach administracji publicznej oraz na wrażliwych i posiadaczach zabytków. Działania podejmowane przez organy administracji publicznej w zakresie ochrony zabytków mają w szczególności na celu (art. 4):

- 1) zapewnienie warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych umożliwiających trwałe zachowanie zabytków oraz ich zagospodarowanie i utrzymanie;
- 2) zapobieganie zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek dla wartości zabytków;
- 3) udarowanie niszczenia i niewłaściwego korzystania z zabytków;
- 4) przeciwdziałanie kradzieżom, zaginięciu lub nielegalnemu wywózowi zabytków za granicę;
- 5) kontrolę stanu zachowania i przeznaczenia zabytków;
- 6) uwzględnianie zadań ochronnych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz przy kształtowaniu środowiska

W myśl art. 6 ust. 1 ochronie i opiece podlegają, bez względu na stan zachowania:

- 1) zabytki nierożumne będące w szczególności:
 - a) krajobrazami kulturowymi,
 - b) układami urbanistycznymi, rursztycznymi i zespołami budowlanymi,
 - c) dziełami architektury i budownictwa,
 - d) dziełami budownictwa obronnego,

- e) obiektami techniki, a zwłaszcza kopalniami, hutami, elektrowniami i innymi zakładami przemysłowymi,
- f) cmentarzami,
- g) parkami, ogrodami i innymi formami zaprojektowanej zieleni,
- h) miejscami upamiętniającymi wydarzenia historyczne bądź działalność wybitnych osobistości lub instytucji;

2) zabytki ruchome będące, w szczególności:

- a) dziełami sztuki plastycznych, rzemiosła artystycznego i sztuki użytkowej,
 - b) kolekcjami stanowiącymi zbiory przedmiotów zgromadzonych i uporządkowanych według koncepcji osób, które tworzyły te kolekcje,
 - c) numizmatami oraz pamiątkami historycznymi, a zwłaszcza militariami, sztandarami, pieczęciami, odznakami, medalami i orderami,
 - d) wytworami techniki, a zwłaszcza urządzeniami, środkami transportu oraz maszynami i narzędziami świadczącymi o kulturze materialnej, charakterystycznymi dla dawnych i nowych form gospodarki, dokumentującymi poziom nauki i rozwoju cywilizacyjnego,
 - e) materiałami bibliotecznymi, o których mowa w art. 5 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach (Dz. U. Nr 85, poz. 539, z 1998 r. Nr 106, poz. 668, z 2001r. Nr 129, poz. 1440 oraz z 2002r. Nr 113, poz. 984),
 - f) instrumentami muzycznymi,
 - g) wytworami sztuki ludowej i rękodzieła oraz innymi obiektami etnograficznymi,
 - h) przedmiotami upamiętniającymi wydarzenia historyczne bądź działalność wybitnych osobistości lub instytucji;
- 3) zabytki archeologiczne będące, w szczególności:
- a) pozostałościami terenowymi przedziałowego i historycznego osadnictwa
 - b) cmentarzyskami,
 - c) kurhanami,
 - d) relikwiami działalności gospodarczej, religijnej i artystycznej.

Ponadto „ochronie mogą podlegać nazwy geograficzne, historyczne lub tradycyjne nazwy obiektu budowlanego, placu, ulicy lub jednostki osadniczej” (art. 6 ust. 2).

3.3 Zadania samorządu z zakresu ochrony i opieki nad zabytkami

Podstawa prawna obowiązku wykonania programu opieki nad zabytkami, jest określona w art. 87 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2014 r. poz. 1446, tekst jednolity). Burmistrz Miasta i Gminy sporządza na okres czterech lat gminny program

opieki nad zabytkami (art. 87 ust. 1). Program przyjmuje Rada Miasta po uzyskaniu opinii wojewódzkiego konserwatora zabytków (art. 87 ust. 3). Następnie dwa lata od ogłoszenia w dzienniku urzędowym Burmistrz sporządza sprawozdanie, które przedstawia Radzie Gminy (art. 87 ust. 4 i 5).

Ponadto ustawa ta nakłada na organy administracji publicznej obowiązek (art. 4):

- || zapewnienia warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych umożliwiających trwałe zachowanie zabytków oraz ich zagospodarowania i utrzymania;
- || zapobiegania zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek dla wartości zabytków;
- || udaremniania niszczenia i niewłaściwego korzystania z zabytków;
- || przeciwdziałania kradzieży, zagnięciu lub nielegalnemu wywozowi zabytków za granicę
- || kontroli stanu zachowania i przeznaczenia zabytków;
- || uwzględniania zadań ochronnych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz przy kształtowaniu środowiska

Jednocześnie definiuje ona pojęcie opieki nad zabytkiem, tym samym nakładając na jego właściciela lub posiadacza obowiązek zapewnienia warunków (art. 5):

- || naukowego badania i dokumentowania zabytku,
- || prowadzenia prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytku,
- || zabezpieczenia i utrzymania zabytku oraz jego otoczenia w jak najlepszym stanie,
- || korzystania z zabytku w sposób zapewniający trwałe zachowanie jego wartości, popularyzowania i upowszechniania wiedzy o zabytku oraz jego znaczeniu dla historii i kultury.

Zadaniem własnym jednostki samorządu terytorialnego jest m.in. sprawowanie opieki nad zabytkami, w tym finansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytku, do którego tytuł prawny posiada. Organ stanowiący gminy może udzielić dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru, na zasadach określonych w podjętej przez ten organ uchwale. Ponadto należy wskazać, iż ochrona zabytków i opieka nad zabytkami winna być uwzględniana również w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Zadania z zakresu ochrony dziedzictwa kulturowego zawarte są również w ustawie z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.). Art. 7 ust. 1 stanowi, iż gmina wykonuje określone zadania publiczne, w tym zadania obejmujące sprawy kultury, w tym bibliotek gminnych i innych instytucji kultury oraz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.

3.4 Inne uwarunkowania prawne

Inne uregulowania prawne dotyczące ochrony zabytków i opieki nad zabytkami, znajdują się w wielu obowiązujących ustawach, w tym:

- 1) Ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2015 r. poz. 199, tekst jednolity)
- 2) Ustawie z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (tekst jednolity Dz. U. z 2006 r. Nr 156, poz. 1118 z późn. zm.),
- 3) Ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz. U. z 2008 r. Nr 25 poz. 150),
- 4) Ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. Nr 92, poz. 880),
- 5) Ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (tekst jednolity Dz. U. z 2004 r. Nr 261, poz. 2603 z późn. zm.),
- 6) Ustawie z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (tekst jednolity Dz. U. z 2001 r. Nr 13, poz 123),
- 7) Ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz. U. z 2003 r. Nr 96, poz. 873 z późn. zm),
- 8) Ustawie z dnia 18 marca 2010 r. o zmianie ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami oraz o zmianie niektórych innych ustaw.

Zasady ochrony zabytków znajdujących się w muzeach i bibliotekach zostały określone w ustawach:

- 1) Z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach (Dz. U. z 1997 r. Nr 5, poz. 24 z późn. zm.),
- 2) Z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach (Dz. U. Nr 85, poz. 539 z późn. zm.).

Natomiast ochronę materiałów archiwalnych regulują przepisy ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (tekst jednolity Dz. U. z 2006 r. Nr 97, poz. 673 z późn. zm.).

2. Maksymalnego poszanowania oryginalnej substancji zabytków i wszystkich ich wartości (materiałnych i niemateriałnych).
3. Minimalnej niezbędnej ingerencji (powstrzymania się od działań niekoniecznych).
4. Usuwania tego i tylko tego, co na oryginalną działą niszcząco.
5. Czytelności i rozróżnialności ingerencji.
6. Odwracalności metod i materiałów.
7. Wykonywania wszelkich prac zgodnie z najlepszą wiedzą i na najwyższym poziomie.

W Krajowym Programie Opieki nad Zabytkami, przedstawiono następujące cele działań:

- I. W ramach uwarunkowań ochrony i opieki nad zabytkami:
 1. Pełna ocena stanu krajowego zasobu zabytków nieruchomych. Określenie kategorii i stopnia zagrożeń.
 2. Pełna ocena stanu krajowego zasobu zabytków ruchomych. Określenie kategorii i stopnia zagrożeń.
 3. Pełna ocena stanu krajowego zasobu dziedzictwa archeologicznego. Określenie kategorii i stopnia zagrożeń oraz wyznaczenie stref o szczególnym zagrożeniu dla zabytków archeologicznych.
 4. Objęcie skuteczną i zorganizowaną ochroną przynajmniej najcenniejszych zabytków techniki.
 5. Pełna ocena stanu krajowego zasobu pomników historii i obiektów wpisanych na listę światowego dziedzictwa. Określenie kategorii i stopnia zagrożeń.
 6. Ocena stanu służb i możliwości wypełniania całokształtu zadań związanych z ochroną zabytków i opieką nad zabytkami.
 7. Ocena stanu i stopnia objęcia opieką zabytków w poszczególnych kategoriach.
 8. Doskonalenie i rozwijanie oraz podnoszenie efektywności i skuteczności instytucjonalnej i społecznej ochrony i opieki nad zabytkami.
 9. Udoskonalenie warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych w zakresie ochrony i opieki nad dziedzictwem kulturowym i nad zabytkami.

II. W ramach działań o charakterze systemowym:

1. Realizacja powszechnych tendencji europejskich, światowych oraz rozszerzenia pola ochrony na całe dziedzictwo kulturowe obejmującej dobra kultury i natury (World Cultural Heritage).
2. Przygotowanie strategii ochrony dziedzictwa kulturowego, wytyczającej główne założenia koncepcji ochrony w Polsce. Wprowadzenie jej do polityk sektorowych we wszystkich

4. Uwarunkowania zewnętrzne ochrony dziedzictwa kulturowego

4.1 Strategiczne cele polityki państwa w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami
 Ideowy model współczesnej ochrony dziedzictwa kultury w Polsce znajduje swój fundament w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Realizacja obowiązków sformułowanych w art. 5 i 6 powinna mieć miejsce przy zachowaniu innych zasad konstytucyjnych m.in. demokratycznego państwa prawnego urzeczywistniającego zasady sprawiedliwości społecznej, państwa zapewnającego ochronę środowiska opartego na zasadzie zrównowadzonego rozwoju, decentralizacji władzy publicznej, zasady uczestniczenia samorządu terytorialnego w sprawowaniu władzy publicznej czy zasady ochrony własności i prawa dziedziczenia.

Biorąc pod uwagę normy konstytucyjne, postępujący rozwój gospodarki rynkowej, globalizację, złożoność i interdyscyplinarność problematyki ochrony zabytków, wytyczono najważniejsze cele strategiczne polityki państwa w tej materii, którymi powinny być:

- 1) przygotowanie skutecznego systemu prawnego – finansowego;
- 2) opracowanie kompleksowego systemu edukacji na rzecz dziedzictwa;
- 3) poszukiwanie i instrumentów wzmacniających efekty działania służb konserwatorskich.

Wdrożeniu celów strategii na szczeblu państwowym służą m.in. następujące dokumenty:

- 1) Krajowy program ochrony zabytków i opieki nad zabytkami na lata 2013 - 2016
- 2) Narodowa Strategia Rozwoju Kultury na lata 2004 – 2013 i Uzupełnienie NSRK na lata 2004 – 2020.
- 3) Narodowy Program Kultury „Ochrona Zabytków i Dziedzictwa Kulturowego na lata 2004 - 2013”.
- 4) Strategia Rozwoju Kraju 2007 – 2015.
- 5) Program „Promesa Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego”.

4.1.1 Krajowy program ochrony zabytków i opieki nad zabytkami na lata 2013 - 2016

Krajowy program opieki nad zabytkami wyznacza cele, kierunki działań i zadania, które należą do podjąć w sferze ochrony zabytków i opieki nad nimi. Celem programu jest wzmocnienie ochrony i opieki nad materialnym dorobkiem kultury oraz poprawa jego stanu w Polsce. Ważne jest także stworzenie odpowiedniej, przejrzystej wykładni porządkującej sferę ochrony i opieki nad zabytkami. Działaniom tym ma przyswieszczać 7 podstawowych zasad konserwatorskich:

1. Po pierwsze nie szkodzić - primum non nocere.

dziedzinach i szczeblach zarządzania i gospodarowania. Wypracowanie metod zarządzania dziedzictwem kulturowym, w tym w szczególności obiektami z listy UNESCO, pomnikami historii oraz parkami kulturowymi.

III. W ramach systemu finansowania:

1. Stworzenie stabilnego i przejrzystego systemu finansowania.

IV. W ramach dokumentowania, monitorowania i standaryzacji metod działań:

1. Tworzenie systemu i stałe aktualizowanych, elektronicznych baz informacji o zasobach i stanie zabytków w Polsce i ich dokumentacji. Stworzenia warunków do realizacji ustawowego obowiązku dokumentowania wszystkich prac, przy wszystkich grupach i typach obiektów zabytkowych.
2. Gromadzenie stałe aktualizowanej wiedzy o stanie zachowania, postępach i wynikach prac konserwatorskich i restauratorskich, zagrożeniach, prawidłowości zarządzania i bezpieczeństwa użytkowania obiektów zabytkowych oraz o innych formach ochrony dziedzictwa.
3. Wypracowanie i wprowadzenie szczegółowych zasad ochrony dziedzictwa w planach zagospodarowania przestrzennego. Wypracowanie standardów zagospodarowania i estetyki zabytkowych przestrzeni publicznych.

V. W ramach kształcenia i edukacji:

1. Utrzymanie i doskonalenie dotychczas wypracowanego systemu kształcenia w dziedzinie konserwacji i ochrony. Zorganizowanie systemu podnoszenia kwalifikacji w każdej grupie zawodowej pracującej na rzecz dziedzictwa kulturowego oraz zorganizowanie pełnego kształcenia akademickiego w specjalnościach, w których dotychczas nie istnieje.
2. Kształcenie społeczeństwa w duchu poszanowania dla autentyzmu oraz wartości materialnych i niematerialnych wspólnego, wielokulturowego dziedzictwa. Budowanie klimatu społecznego zrozumienia i akceptacji dla idei ochrony i dawności zabytków odczytywanych jako źródło tożsamości, wiedzy i dumy z przeszłości, tradycji, wiedzy o sposobie życia i pracy przodków.
3. Upowszechnianie wśród właścicieli i użytkowników obiektów zabytkowych znajomości zasad konserwatorskich, zasad etyki i profilaktyki konserwatorskiej. Tworzenie mechanizmów ekonomicznych sprzyjających prawidłowemu traktowaniu obiektów zabytkowych.

VI. W ramach współpracy międzynarodowej:

1. Wzmocnienie obecności Polski w światowym i europejskim środowisku działającym na rzecz ochrony dziedzictwa kulturowego i promocji polskich osiągnięć w tej dziedzinie.
2. Oparcie działań na pojęciu wspólnego dziedzictwa kultury ludzkości, w szczególności „Europy – wspólnego dziedzictwa kultury”, w którym wyzwanie stanowią „obszary dwu- lub wielokulturowe”. Troska o ochronę polskiego dziedzictwa kulturowego za granicą.

4.1.2 Narodowa Strategia Rozwoju Kultury na lata 2004 – 2013 | Uzupelnienie NSRK na lata 2004 - 2020.

Misją *Narodowej Strategii Rozwoju Kultury* jest: „zrównowazony rozwój kultury jako najwyższej wartości przenoszonej ponad pokoleniami, określającej całokształt historycznego i cywilizacyjnego dorobku Polski, wartości warunkującej tożsamość narodową i zapewniającej ciągłość tradycji i rozwój regionów.” Formułując zadania gminy w zakresie ochrony dóbr kultury musimy realizować powyższy cel.

Tezy *Narodowej Strategii* zakładają zwiększenie poziomu aktywności na szczeblu regionalnym w sferze kultury. Dotyczy to „umiejętnego wkomponowania zadań z obszarów kultury w plan rozwojowy regionu, przy założeniu, iż rozwój kultury wspiera poprawę jakości potencjału regionu w dziedzinie kapitału intelektualnego oraz kapitału społecznego. Przygotowanie regionów (władz samorządowych i partnerów społecznych oraz instytucjonalnych) do tej aktywności jest ważne dla pozyskiwania funduszy Unii Europejskiej (w tym i z edycji INTERREG), także w kontekście następnego okresu programowania na lata 2007–2013”.

W założeniach Państwo Polskie powinno być partnerem dla jednostek samorządu terytorialnego i wspólnie z nimi kształtować kulturę w regionach. Do tego celu „niezbędne jest zinstytucjonalizowanie platformy współpracy pomiędzy państwem a samorządami, a także w większym stopniu wykorzystanie możliwości tworzenia i prowadzenia wspólnych instytucji i wspólnych inwestycji w sferze kultury. Samorządy terytorialne powinny zyskać większą motywację w kształtowaniu instytucjonalnego zaplecza dla rozwoju kultury, w tym do wypełniania założonych w lokalnych strategiach rozwoju celów w sferze kultury, a rola państwa powinna sprowadzać się do badań naukowych i monitorowania tej sfery oraz do skutecznego zapobiegania sytuacjom kryzysowym. Jednocześnie Minister Kultury powinien posiadać odpowiednie środki na sprawowanie mecenatu nad działalnością instytucji kultury oraz instrumenty o charakterze motywującym, za pomocą których możliwa będzie realizacja polityki kulturalnej państwa w regionach”.

Narodowa Strategia Rozwoju Kultury wskazuje bardzo ważną przemianę w kształtowaniu podjęcia do sposobów ochrony dziedzictwa kulturowego. Współczesna ochrona zabytków powinna skupiać

się na aktywnym działaniu ze względu na „rosnące znaczenie powiązania kultury z rozwojem gospodarczym i dochodami regionów”. Elementy naszej spuścizny kulturowej powinny zostać wykorzystane dla podjęcia działań w kształtowaniu zintegrowanych produktów turystycznych.

Strategicznymi obszarami w okresie programowania 2004–2013 była m.in. ochrona dziedzictwa kulturowego, w tym szczególnie ochrona i rewitalizacja zabytków.

Rolą Ministra Kultury oraz jednostek samorządu terytorialnego jest motywowanie społeczności do partycypacji w funkcjonowaniu sfery kultury, w tym do dobrowolnego udziału w finansowaniu instytucji i wydarzeń kulturalnych oraz twórców za pomocą stworzonych narzędzi podatkowych. W tym celu Minister Kultury i samorządy powinny rozszerzyć obowiązki odpowiednich komórek swoich urzędów w zakresie promocji społecznej odpowiedzialności obywateli za kulturę (wspólne kampanie promocyjne, powstawanie społecznych paneli eksperckich i ciał doradczych związanych z możliwością pozyskania dodatkowych funduszy na kulturę w regionach).

W związku z przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej w równym stopniu zadaniem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, jednostek samorządu terytorialnego i instytucji kultury staje się pozyskanie środków na kulturę z funduszy strukturalnych oraz innych środków Unii Europejskiej. W tym celu Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz samorządy powinny zapewnić odpowiednie środki na wkład własny do projektów realizowanych w sferze kultury.

Celem częściowym w *Narodowej Strategii Rozwoju Kultury* jest m.in. zachowanie dziedzictwa kulturowego i aktywna ochrona zabytków.

Jednostki samorządu terytorialnego zostały określone jako partnerzy w finansowaniu wdrażania *Narodowej Strategii Kultury*.

4.1.3 Narodowy Program Kultury: „Ochrona Zabytków i Dziedzictwa Kulturowego” na lata 2004 – 2013.

Narodowy Program Kultury „Ochrona zabytków i dziedzictwa kulturowego” jest dokumentem służącym wdrożeniu Narodowej Strategii Rozwoju Kultury w latach 2004 – 2013 w sferze spuścizny kulturowej Polski, stworzonym przez zespół ekspertów przy Ministrze Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Jego celem jest poprawa stanu i dostępności zabytków poprzez:

- tworzenie warunków instytucjonalnych, prawnych i organizacyjnych w sferze dokumentacji i ochrony zabytków,
- kompleksową rewitalizację zabytków i ich adaptację na cele społeczne,
- zwiększenie roli zabytków w rozwoju turystyki i przedsiębiorczości,
- tworzenie zintegrowanych narodowych produktów turystycznych,
- promocję polskiego dziedzictwa kulturowego w Polsce i za granicą.

- wzmocnienie zasobów ludzkich w sferze ochrony zabytków,
- podnoszenie świadomości społecznej dotyczącej dziedzictwa kulturowego,
- zabezpieczenie zabytków i archiwaliów przed nielegalnym wywozem za granicę.

Narodowy Program Kultury wskazuje możliwości finansowania ochrony dziedzictwa kulturowego ze środków publicznych: z budżetu Ministra Kultury, jednostek samorządu terytorialnego oraz funduszy strukturalnych, np.: Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego - jego możliwości dla sektora kultury dotyczą przede wszystkim tworzenia, modernizacji i rozwoju infrastruktury w tym obszarze, w tym rewitalizacji i adaptacji obiektów stanowiących dziedzictwo kulturowe lub przemysłowe. Dotyczy to przede wszystkim tworzenia centrów kulturalnych, traktowanych jako miejsce spotkań i odgrywających znaczną rolę w wymianie kulturalnej oraz otwarciu się regionu na zewnątrz. Ważną kategorią w infrastrukturze kulturalnej są zabytki i muzea, które posiadają potencjał ekonomiczny. Mogą one stanowić atrakcję turystyczną, przyczyniając się do wzrostu zainteresowania regionem zarówno dla turystów, jak i w sposób pośredni dla inwestorów. Kolejną możliwością daje Europejski Fundusz Społeczny ukierunkowany zwłaszcza na procesy dostosowawcze i unowocześnianie polityki zatrudnienia. Możliwość finansowania kultury w tym wypadku polega na tym, że działalność związaną z poprawą stanu dziedzictwa kulturowego i produkcją kulturalną może bezpośrednio lub pośrednio przyczynić się do wzrostu liczby miejsc pracy. Najczęściej projekty kulturalne z tego zakresu są bezpośrednio lub pośrednio związane z promocją danego obszaru, a także ulepszeniem usług związanych z turystyką. Efekty działalności kulturalnej wykraczają jednak daleko poza podniesienie atrakcyjności turystycznej.

4.1.4 Strategia Rozwoju Kraju 2007 – 2015

Strategia Rozwoju Kraju 2007 – 2015 (dokument opracowany przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego w 2006 r.

W *Strategii*, wieloletnim dokumencie strategicznym rozwoju społeczno – gospodarczego kraju, zwrócono uwagę na walory środowiska naturalnego, potencjał kulturowy oraz korzystne położenie na kontynencie Polski. W rozbudowie infrastruktury turystycznej niezbędne jest wsparcie inicjatyw lokalnych przez władze publiczne. Położenie nacisku na rozwój turystyki zgodne jest także z „Wizją Polski do roku 2015”.

Zasada zrównoważonego rozwoju oraz pielęgnowanie i zachowanie dziedzictwa kulturowego pozwolą również na osiągnięcie głównego celu *Strategii*, jakim jest podniesienie poziomu i jakości życia mieszkańców Polski. Wśród priorytetów *Strategii* ważnych dla dziedzictwa kulturowego znajdujemy: wzrost konkurencyjności i innowacyjności gospodarki, poprawę stanu infrastruktury

technicznej i społecznej (kultura, sport i turystyka), rozwój obszarów wiejskich (rozwoj agroturystyki), rozwój regionalny i podniesienie spójności terytorialnej.

4.1.5 Program „Promesa Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego”

W ramach programu dofinansowane będą inwestycje służące (...) ochronie polskiego dziedzictwa narodowego (...).

Celem programu jest zwiększenie efektywności wykorzystania środków europejskich na rzecz rozwoju kultury, ochrony i zachowania dziedzictwa narodowego poprzez dofinansowanie wkładu własnego do wybranych zadań realizowanych ze środków europejskich. O promesę ministra mogą ubiegać się m.in. jednostki samorządu terytorialnego, kościoły i związki wyznaniowe itp.

4.1.6 Program „Dziedzictwo kulturowe”

Celem programu jest ochrona polskiego dziedzictwa kulturowego w kraju i za granicą, wspieranie działalności muzeów oraz popularyzacja kultury ludowej. Celem tego programu jest przede wszystkim możliwość dofinansowania przedsięwzięć kulturalnych. Program ten składa się z 5 priorytetów:

- || ochrona zabytków,
- || wspieranie działań muzealnych,
- || kultura ludowa,
- || ochrona dziedzictwa kulturowego a granicą,
- || ochrona zabytków archeologicznych.

4.2 Relacje gminnego programu opieki nad zabytkami z dokumentami wykonanymi na poziomie województwa.

4.2.1 Strategia rozwoju województwa pomorskiego 2020.

Problematyka ochrony dziedzictwa i krajobrazu kulturowego oraz opieki nad zabytkami została zawarta w Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020, przyjętej w dniu 18 lipca 2005 roku Uchwałą nr 587/X.XXV/05 Sejmiku Województwa Pomorskiego. Strategia określa sposób realizacji głównych celów rozwoju, wśród nich zachowanie wartości środowiska kulturowego i przyrodniczego przy uwzględnieniu potrzeb przyszłych pokoleń. Zawiera cele gospodarcze, społeczne, kulturowe i ekologiczne ujmowane z ponadpokoleniowego punktu widzenia. W ramach

prac nad strategią opracowana została diagnoza stanu rozwoju społeczno-gospodarczego województwa, która wskazała m.in. na wagę i znaczenie wartości regionalnych: kultury i tożsamości, w tym na fakt, że

1. Poczucie tożsamości regionalnej jest w województwie pomorskim różnicowane, społeczność kaszubska i kociewska są zintegrowane i dobrze zorganizowane, a ich kultura i tradycja zajmują szczególne i trwałe miejsce w wartościach kulturowych regionu.
2. Województwo pomorskie wyróżnia oryginalna wielokulturowość, stanowiąca mieszaninę dziedzictwa polskiego (w tym kaszubskiego, kociewskiego i kresowego), hanzeatyckiego, pruskiego, ale również ukraińskiego, jej materialnym odzwierciedleniem są liczne zabytki i obiekty kulturalne.
3. Istotne jest także dziedzictwo historii najnowszej, zainicjowane przez Solidarność w Gdańsku przemiany polityczne otworzyły społeczności pomorskiej nową drogę realizacji demokracji, wolności i samorządności, jako trwałych wartości społeczeństwa obywatelskiego.
4. Ponadto województwo pomorskie posiada unikatowe i różnorodne zasoby przyrodnicze i krajobrazowe oraz dziedzictwa kulturowego, o dużym potencjale generującym ruch turystyczny Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego wytyczająca kierunki rozwoju województwa pomorskiego do roku 2020 obejmuje 14 celów strategicznych ujętych w ramach 3 priorytetów. Cele strategiczne mają charakter ogólny i określają pożądane stany lub procesy. Są one doprecyzowane poprzez opis kierunków działań.

4.2.2 Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Pomorskiego na lata 2014 – 2020.

W programie tym istotną rolę odgrywa bogate dziedzictwo kulturowe, w tym zabytki, które są atrakcją turystyczną i warunkują w tym sektorze rozwój gospodarczy. Niestety w dużej mierze obiekty zabytkowe są w złym stanie technicznym, co ogranicza ich wykorzystanie. W związku z tym należy zadbać o zabytki i sukcesywnie realizować zadania mające na celu poprawę ich stanu technicznego i przystosowanie ich do odpowiedniej funkcji jaką mają pełnić.

4.2.3 Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Pomorskiego.

W dniu 30 września 2002 roku Uchwałą Nr 639/XLVI/02 Sejmik Województwa Pomorskiego przyjął Plan Zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego. Zmieniono go w dniu 26 października 2009 roku Uchwałą Sejmiku Województwa Pomorskiego Nr 1004/XXIX/2009. Dokument ten, w nawiązaniu do strategii rozwoju województwa pomorskiego, określa zasady kształtowania struktury przestrzennej województwa w dalekiej perspektywie czasowej, w tym: wymagania w zakresie ochrony środowiska przyrodniczego i ochrony dziedzictwa kulturowego z uwzględnieniem obszarów podlegających szczególnej ochronie. Znajdujemy w nim między innymi wytyczne:

1. Zachowanie i eksponowanie przestrzennych świadectw tradycji morskich kraju i województwa, najwartościowszych zespołów i obiektów środowiska kulturowego, wzmocniających wizerunek regionu jako integralnego elementu środowiska kulturowego Europy Bałtyckiej.
2. Zachowanie różnorodności kulturowej województwa oraz zapewnienie dostępności zasobów i walorów dziedzictwa kulturowego jako atutu w rozwoju zrównoważonym i konkurencyjności przestrzeni województwa.
3. Zachowanie i eksponowanie najwartościowszych zespołów i fragmentów krajobrazu, panoram widokowych i wnętrza architektoniczno-krajobrazowych dla wzmocnienia wizerunku regionu.
4. Kształtowanie nowych walorów krajobrazowych, w tym odtworzenie krajobrazów zdegradowanych oraz przeciwdziałanie procesom zagrażającym walorom krajobrazu.
5. Ukształtowanie ciągłości struktury ekologicznej obszaru aglomeracji, zapewniającej trwałość i bioróżnorodność zasobów przyrodniczych i krajobrazowych, zwłaszcza wynikających z położenia w strefie brzegowej morza.
6. Zachowanie i wykorzystanie zasobów dziedzictwa kulturowego obszaru aglomeracji, zwłaszcza bogatej spuścizny historycznej i kulturowej oraz tradycji morskich i solidarnościowych.

Oraz:

1. Ochronę i odnowę charakterystycznych zasobów dziedzictwa kulturowego regionu, m.in.: układów urbanistycznych i ruralistycznych, zabytków wsi pomorskiej, dziedzictwa morskiego i rzeczniczego, dziedzictwa budownictwa ceglano-głazianego (przede wszystkim najstarsze kościoły i założenia klasztorne, zamki krzyżackie) i drewnianego (przede wszystkim dziedzictwo kulturowe Ziemi Słupskiej, Żuław, Powiśla, Kaszub i Kociewia), obiektów dziedzictwa obronnego i techniki (w tym systemów hydrotechnicznych), kultury materialnej portów morskich i rzecznych oraz wsi rybackich, materialnych relikwów dziedzictwa solidarnościowego, zespołów rezydencjalnych, zespołów zieleni urządzonej, wybitnych dóbr kultury współczesnej.
2. Kształtowanie i rozwój spójnego systemu przestrzeni publicznej obszaru aglomeracji w oparciu o strefy śródmiejskie o wysokim zasobie i potencjale kulturowym.
3. Obegumowanie ochroną miejsc o wyjątkowych wartościach, gdzie została zachowana historyczna struktura przestrzeni i szczególne walory przyrodniczo krajobrazowe – zaliczane formy ochrony to odpowiednie zapisy miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lub powołanie parku kulturowego.

4.2.4 Program Opieki nad Zabytkami Województwa Pomorskiego na lata 2011-2014.

Celem strategicznym Programu Opieki nad Zabytkami Województwa Pomorskiego na lata 2011-2014 jest: wzmocnienie poziomu ochrony i opieki nad dziedzictwem kulturowym województwa pomorskiego służące zachowaniu zabytków, budowaniu tożsamości regionalnej oraz promocji turystycznej regionu.

Cel ten będzie realizowany w ramach 3 priorytetów:

Priorytet 1:

zachowanie dziedzictwa kulturowego miast i wsi

Priorytet 2:

zachowanie kulturowego dziedzictwa morskiego i rzeczniczego

Priorytet 3:

badanie, dokumentacja i promocja dziedzictwa kulturowego

Zakłada się kontynuowanie prowadzonej przez samorząd województwa pomorskiego polityki w dziedzinie ochrony i opieki nad dziedzictwem kulturowym, zmierzającej do:

1. konsekwentnej i planowej realizacji zadań kompetencyjnych samorządu województwa poprzez wykonywanie wojewódzkiego programu opieki nad zabytkami;
2. włączenia dziedzictwa kulturowego w obszar interwencji i wsparcia samorządów terytorialnych zgodnie z zasadami planowania i wdrażania programów prorozwojowych;
3. stymulowania zasad partnerstwa publiczno-prywatnego z sektorem przedsiębiorców działających na rzecz dziedzictwa kulturowego (zagospodarowanie obiektów zabytkowych);
4. współpracy w zakresie ochrony i opieki nad zabytkami z właścicielami i użytkownikami zabytków, społecznościami i władzami lokalnymi, instytucjami, stowarzyszeniami, związkami wyznaniowymi, a także z organami administracji państwowej i unijnej;
5. zachowania zasobów i walorów dziedzictwa kulturowego;
6. dbałości o krajobraz kulturowy regionu, w tym zachowania jego charakterystycznych elementów przestrzennych i przyrodniczych;
7. rewitalizacji cennych elementów dziedzictwa kulturowego, które uległy degradacji; ochrony i propagowania tradycyjnych form i cech architektury regionalnej (w zakresie bryły, detalu architektonicznego, rozwiązań konstrukcyjnych, materiałowych, kolorystyki); kontynuacji wykorzystania środków finansowych na zachowanie, rewitalizację, zabezpieczenia i ekspozycji obiektów o szczególnych wartościach zabytkowych;
8. umożliwienia kreowania i realizowania regionalnych i lokalnych projektów związanych z kompleksowymi pracami konserwatorskimi i restauratorskimi oraz chroniącymi krajobraz kulturowy;
9. propagowania i wspieranie popularyzacji, badań i dokumentowania dziedzictwa kulturowego;
10. wykorzystania dziedzictwa kulturowego w promocji kultury i dla rozwoju turystyki w regionie;
11. kreowania modelu odpowiedzialności za zasoby dziedzictwa kulturowego w regionie w społecznościach lokalnych i we władzach samorządowych;

12. kreowania standardów i dobrych praktyk w dziedzinie ochrony zabytków (w tym także prac konserwatorskich);
13. wspierania aktywności lokalnej w działaniach mających na celu poszanowanie materialnego dziedzictwa oraz zachowanie własnej odrębności i tożsamości (odbudowa i wzmocnienie regionalnej tożsamości).

5. Uwarunkowania wewnętrzne ochrony dziedzictwa kulturowego

5.1 Relacje gminnego programu opieki nad zabytkami z dokumentami wykonanymi na poziomie gminy

Analiza dokumentów programowych gminy została dokonana na podstawie:

- Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Debrzno na lata 2014 - 2020,
- Planu Rozwoju Lokalnego Miasta i Gminy Debrzno uwzględniający dwa czasokresy planowania 2004-2006 i 2007-2013,
- Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Debrzno.

5.1.1 Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Debrzno na lata 2014–2020

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Debrzno na lata 2014-2020 przyjęta została uchwałą RM nr 44.LIX.2014 z dnia 30 czerwca 2014r. Dokument ten podsumowuje dotychczasowy rozwój Miasta i Gminy i nakreśla perspektywy i wyzwania jakie pojawią się przed przedstawicielami samorządu, sektora społecznego i gospodarczego oraz mieszkańcami w czasie przyszłym.

Strategia to koncepcja systemowego działania, polegająca na: formułowaniu długookresowych celów rozwoju i ich modyfikacji w zależności od zmian zachodzących w otoczeniu, określaniu zasobów i środków niezbędnych do realizacji tych celów oraz sposobów postępowania zapewniających optymalne ich rozmieszczenie i wykorzystanie w celu elastycznego reagowania na wyzwania otoczenia i zapewnienia gminie korzystnych warunków egzystencji i rozwoju.

Zgodnie z zapisami strategii: „Wizja Miasta i Gminy Debrzno stanowi wyobrażenie o wizerunku i sytuacji w przyszłości. Jest to docelowy profil, który odzwierciedla oczekiwania mieszkańców, odpowiada ich aspiracjom, a zarazem prowadzi do wzmocnienia pozycji Miasta i Gminy Debrzno w ramach gmin ościennych, powiatu oraz w samym województwie pomorskim. Wizja ma inspirować do działania. Pomaga również definiować poszczególne cele, których realizacja przyczyni się do osiągnięcia pożądanego wizerunku.

Wizja rozumiana jest w trzech wymiarach:

- Społecznym – Gmina i Miasto Debrzno, jako komfortowe miejsce do życia dla wielu pokoleń mieszkańców świadomie dbających o swoje otoczenie, partycypujących w życiu społecznym i mających dostęp do nowoczesnych usług społecznych przed wszystkim z zakresu edukacji i zdrowia,

- Gospodarczym – konkurencyjnym i przyciągającym nowych inwestorów zewnętrznych oraz wspierającym lokalnych przedsiębiorców zarówno wewnętrznie jak i na rynkach ponadlokalnych, szczególnie dbającym o sektor rolnictwa i przetwórstwa rolniczego, a także rozwijającym turystykę z poszanowaniem istniejących walorów dziedzictwa kulturowego i czystego środowiska,

- Przestrzennym – o równomiernym stopniu rozwoju obszaru miejskiego i obszarów wiejskich oraz o racjonalnym zrównoważonym zagospodarowaniu terenów, których struktura użytkowania zgodna jest z przyjętymi celami polityki ekologicznej i społecznej.

Miastem Miasta i Gminy Debrzno jest:

Zrównoważone gospodarowanie w celu zapewnienia komfortu życia mieszkańców, tworzenie warunków prowadzenia i rozwoju biznesu, kształtowanie ładu przestrzennego oraz inicjowanie zmian w sferze społecznej i gospodarczej.

Wśród celów strategicznych i operacyjnych Miasta i Gminy Debrzno są:

3. Rozwój rekreacji, sportu, kultury i turystyki w oparciu o zasoby lokalne.

3.1 Rozwój infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej i kulturowej w oparciu o atrakcje lokalne.

3.6 Zabezpieczenie i ochrona zabytków architektury.

5.1.2 Plan Rozwoju Lokalnego Miasta i Gminy Debrzno uwzględniający dwa czasokresy planowania 2004-2006 i 2007-2013.

Celem programu jest poprawa sytuacji w zakresie produktywności gospodarki, wydajności pracy, tworzenia i absorpcji innowacji, wykształcenia mieszkańców, dochodów ludności oraz ilości i jakości infrastruktury technicznej. Przeciwdziałanie marginalizacji to podjęcie działań interwencyjnych na obszarach o najmniejszych możliwościach rozwojowych oraz najtrudniejszej sytuacji społeczno-gospodarczej.

Program ma pomóc w likwidowaniu barier dla dyfuzji innowacji z obszarów wzrostu, ograniczyć skoncentrowane przestrzenne problemy społeczne, takie jak bezrobocie, a także stymulować zdolności konkurencyjne obszarów o mniej korzystnych warunkach rozwojowych, w pierwszym rzędzie poprzez wsparcie rozbudowy infrastruktury oraz rozwój zasobów ludzkich.

Wśród celów Planu Rozwoju Lokalnego Miasta i Gminy Debrzno znajdujemy:

Rozwój infrastruktury turystycznej oraz promocja walorów przyrodniczych i dziedzictwa kulturowego (przyjmowanie gruntów i nieruchomości od Agencji Nieruchomości Rolnych na potrzeby rekreacyjno wypoczynkowe, zagospodarowanie terenów atrakcyjnych turystycznie i cennych przyrodniczo: agroturystyka, turystyka, katalogi ofert, punkty informacyjne, promocja lokalnych produktów markowych, organizacja imprez promujących region).

5.1.3 Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Debrzno.

Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Debrzno określa zasady ochrony w zakresie dziedzictwa kulturowego wyznaczając budynki i obiekty zabytkowe oraz inne elementy (parki, krajobraz kulturowy, budowle inżynierskie, elementy małej architektury, itp.) charakteryzujące się historycznymi wartościami, które są istotne dla ochrony historii i tradycji regionu. Obiekty objęte ochroną w studium można podzielić na:

- obiekty zabytkowe objęte prawną ochroną znajdujące się w Rejestrze Zabytków

Województwa Pomorskiego,

- obiekty archeologiczne objęte prawną ochroną znajdujące się w Rejestrze Zabytków

Województwa Pomorskiego,

- obiekty zabytkowe umieszczone w ewidencji zabytków,
- obiekty archeologiczne znajdujące się w ewidencji zabytków,
- zabytkowe parki i cmentarze znajdujące się w ewidencji zabytków,
- inne obiekty zabytkowe.

W celu ochrony krajobrazu kulturowego niezbędne jest:

- 1) utrzymanie harmonii przestrzennej wsi, zwłaszcza o wysokich wartościach kulturowych, wraz z ich bliskim otoczeniem. W szczególności dotyczy to miejscowości: Uniechów, Skowarniki, Cierznie, Prusnowo, Rozowory, Strzeżona, Słupia, Myślęgoszycz, Stare Gronowo;
- 2) kształtowanie nowej zabudowy z uwzględnieniem walorów krajobrazowych, unikać należy elementów degradujących krajobraz. W przypadku elementów zagospodarowania powodujących dysharmonię w krajobrazie należy ograniczać ich wpływ poprzez oddalenie od ciągów i miejsc widokowych, osłonięcie zielenią
- 3) zachowanie stref ekspozycji umożliwiających niezakłócony widok na szczególnie atrakcyjne, tradycyjne panoramy wsi/na rysunku Studium wskazano strefy ekspozycji w rejonie Prusnowa i Starego Gronowa;
- 4) przy nowo wznoszonej obiektach należy kierować się przesłankami jakie płyną z tradycji budowlanej miejscowości i gminy.

Ochrona układów urbanistycznych, rurealistycznych i zespołów budowlanych oraz dzieł architektury i budownictwa na obszarze miasta poprzez:

- uwzględnianie w opracowaniach planistycznych i inwestycyjnych wymogów związanych

- koniecznością ochrony historycznego układu urbanistycznego średniowiecznego miasta lokacyjnego i jego otoczenia /strefa ochrony konserwatorskiej historycznego układu urbanistycznego średniowiecznego miasta lokacyjnego i strefy w otoczeniu układu/,
- zabudowa i uzupełnienie pierzei rynkowych budynkami o architekturze nawiązującej do historycznej zabudowy w tej części miasta. W tym celu poządane jest opracowanie koncepcji urbanistyczno-architektonicznej rewitalizacji w granicach historycznego układu urbanistycznego,
- ochrona panoramy Starego Miasta poprzez ograniczenie wysokości zabudowy,
- ochrona historycznego zespołu budowlanego w rejonie ulic Jeziornej i Okrzej /wskazana rewitalizacja, uzupełnienia zabudowy, z tworzeniem ciekawych wnętrz oraz perspektyw urbanistycznych w kierunku zbiornika wodnego – jeziora Miejskiego/,
- ochrona obiektów o walorach historycznych wskazanych w studium.

Ochrona układów urbanistycznych, rralistycznych i zespołów budowlanych oraz dzieł architektury i budownictwa na obszarze gminy Debrzno poprzez:

- utrzymanie harmonii przestrzennej wsi, w szczególności dotyczy wsi o szczególnych walorach krajobrazu kulturowego: Uniechów, Skowamki, Cierznie, Rozwory, Strzeżona, Słupia, Mysiągoszcz, Stare Gronowo,
- nawiązanie istniejących regionalnych i miejscowych wzorów stylistycznych w nowoprojektowanych obiektach (w szczególności w zakresie detalu architektonicznego),
- utrzymanie tradycyjnych proporcji i gabarytów zabudowy,
- stosowanie tradycyjnych miejscowych materiałów budowlanych i wykończeniowych,
- ochrona układów rralistycznych następujących wsi: Uniechów w jej części centralnej, Cierznie, Rozwory, Prusinowo, a także fragment układu owalnicowego wsi Stare Gronowo, poprzez odpowiednie ustalenia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego,
- wykorzystanie turystyczne, edukacyjne obiektów o walorach historycznych,

6.Charakterystyka zasobów, analiza stanu dziedzictwa i krajobrazu kulturowego gminy

6.1 Charakterystyka gminy

Debrzno to gotycki gród warowny położony na północnym brzegu doliny rzeki Debrzynki. Rzeka do dziś stanowi przestrzenne jądro istniejącego układu miejskiego. Stare Miasto nie do końca odbudowane po zniszczeniach II wojny światowej dużo straciło ze swego znaczenia jako usługowy ośrodek centralny, na rzecz swoich peryferii.

W centrum miasta zbiegają się trasy komunikacyjne z kierunków wschód - zachód i północ – południe. W ciągu wieków stanowiły one osie obrastające w zabudowę o charakterze półwiejskim i półwiejskim, tworząc charakterystyczną atmosferę małych miast lokacyjnych typową nie tylko dla regionu Pomorza Środkowego.

Przestrzenny układ miejski rozwijał się dynamicznie w drugiej połowie XIX i w pierwszej połowie XX wieku. Został on oparty na stosunkowo regularnej siatce parcelacyjnej zawartej między równoległymi ulicami w kierunku na północ i wschód od historycznego centrum.

Rozbudowa powojenna układu miasta kontynuowała zapoczątkowane kierunki intensyfikując luźną zabudowę z początku XX wieku oraz zajmując wolne tereny na północnym wschodzie miasta pod zabudowę mieszkaniową wielorodzinną i na północnych obszarach pod rozwój funkcji przemysłowo-składowych infrastruktury technicznej.

Istniejący układ osadniczy obszaru dzisiejszej gminy Debrzno został ukształtowany w procesie historycznym rozwoju osadnictwa od początków wczesnego średniowiecza. Morfologicznie nie odbiega on od układów charakterystycznych dla Pomorza Środkowego opartych na modelu biegunowo-satelitarnym wywodzącym swój rodowód z układów społeczno-gospodarczych panujących na tym obszarze praktycznie do końca XIX wieku.

Lokalizacja miasta Debrzno w XIV wieku stanowiła dopełnienie krystalizującego się układu. Rozproszone wsie chłopskie i kościelne, a także dobra rycerskie i szlacheckie zyskały brakujący element ogniskujący rodzaje się i rozwijające funkcje handlowe, rzemiosła i przetwórstwa, stanowiące jednocześnie znaczące ognio w systemie obronnym regionu, a z czasem także ośrodek decyzyjny z siedzibą władz lokalnych. W tym okresie powstał i z czasem się utrwalił charakterystyczny, modelowy wręcz, promieniisty układ komunikacyjny. Układ ten pozostał praktycznie do dzisiaj.

Wiek XIX nie wniósł zasadniczych zmian do zasad funkcjonowania tego układu. Został on jedynie rozbudowany o dwa szlaki komunikacyjne przecinające ukośnie peryferie obszaru administracyjnego dzisiejszej gminy z kierunku pn.-wsch. na pd.-zach.

Pierwszy, to istniejący od późnego średniowiecza szlak handlowy, który z biegiem czasu nabierał znaczenia, by stać się dziś trasą ruchu drogowego o znaczeniu międzynarodowym.

Drugi szlak komunikacyjny to jednorodowa linia kolejowa o znaczeniu lokalnym na trasie Czersk-Kostrzyn.

Oba szlaki komunikacyjne omijając miasto nie miały większego znaczenia dla dynamiki rozwoju gospodarczego gminy. Głównymi ogniwami układu osadniczego są wieś chłopskie, kościelne i dworskie stanowiące jednostki satelitarne powiązane promiennie z miejskim centrum Debrzno. Układ ten został zachowany aż do II-ej wojny światowej.

Druga połowa XX wieku nie wniosła do układu funkcjonalno-przestrzennego gminy znaczących zmian. Powstało kilka skupisk obiektów produkcji hodowlanej najczęściej w pobliżu istniejących siedlisk jak Boboszewo, Buchowo, Strzeżona, Girzmysław, Uniechówek i towarzyszących im skupisk blokowej zabudowy mieszkaniowej. Zabudowa rozproszona, tzw. „wybudowania” ma miejsce stosunkowo rzadko w porównaniu ze strukturami osadniczymi Pomorza Wschodniego.

Źródło: <http://debrzno.e-mapo.net/>

6.2 Zabytki nieruchome wpisane do Rejestru Zabytków Województwa Pomorskiego

Na terenie Miasta i Gminy Debrzno zlokalizowanych jest 9 obiektów nieruchomości ujęte w gminnej ewidencji zabytków jako obiekty nieruchome wpisane do rejestru zabytków chronione prawem zgodnie z ustawą z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, oraz jeden zabytek archeologiczny, są to:

- zespół murów miejskich w Debrznie
- kościół parafialny p.w. Wniebowzięcia NMP w Debrznie wraz z otoczeniem,
- zagroda / dom, budynki gospodarcze/ w miejscowości Cierznie nr 36,
- kościół filialny p.w. Św. Piotra i Pawła wraz z otoczeniem w Cierzniach,

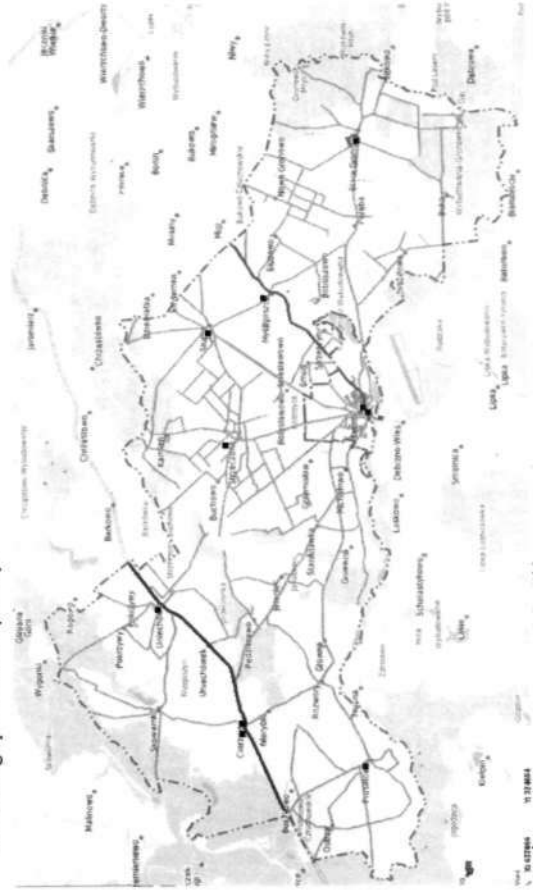
- kościół filialny p.w. Św. Wawrzyńca wraz z otoczeniem w Strzeżoniu,
- kościół filialny p.w. Św. Michała Archanioła wraz z otoczeniem w Słupi,
- zespół dworsko-parkowy (dwór, park, pawilony ogrodowe) w Starym Gronowie,
- kościół parafialny p.w. Św. Ap. Bartłomieja w Uniechowie wraz z otoczeniem i cmentarzem,
- kościół w obrębie budynku wraz z gruntem pod kościołem część działki 51 w Prusimowie,
- grodzisko nizinne, pierścieniowate w miejscowości Myśligraszcz

Wszystkie obiekty wpisane do rejestru zabytków Województwa Pomorskiego otoczone są ochroną konserwatorską w granicach określonych w decyzjach o wpisie. Prowadzenie wszelkich działań inwestycyjnych na terenach objętych decyzjami o wpisie do rejestru zabytków /lub na samych obiektach musi odbywać się po uzyskaniu decyzji Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Gdańsku.

Zestawienie zabytków znajduje się w Załączniku nr 1 - Zabytki Miasta i Gminy Debrzno wpisane do Rejestru Zabytków Województwa Pomorskiego.

W załączniku nr 2 – Białe Karty, przedstawiono opisy poszczególnych obiektów nieruchomości znajdujących się w WUOZ w Gdańsku, delegatura w Słupsku.

Schemat rozmieszczenia w gminie obiektów wpisanych do rejestru zabytków Województwa Pomorskiego przedstawiono poniżej.

Źródło: opracowanie własne na podstawie <http://debrzno.e-mapo.net/>

Wymienione wyżej zabytki są jednocześnie obiektami o najwyższym znaczeniu dla gminy z punktu widzenia ochrony dziedzictwa kulturowego.

6.3 Zabytki nieruchomości znajdujące się w wojewódzkiej ewidencji zabytków Województwa Pomorskiego.

Zabytki nieruchomości znajdujące się w wojewódzkiej ewidencji zabytków dla terenu Miasta i Gminy Debrzno, stanowią podstawę do ustalania zapisów formy ochrony zabytków w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Ewidencja powinna podlegać okresowej aktualizacji, polegającej m.in. na uzupełnianiu jej o kolejne budynki oraz na wykreśleniu z ewidencji obiektów nieistniejących oraz gruntownie przebudowanych (zmiana bryły budynku, układu i wielkości otworów okiennych, skucie wystroju elewacji itp.).

Dla obiektów ujętych w wojewódzkiej ewidencji zabytków oraz posiadających zapisy w m.p.z.p. ochronie podlega między innymi forma, architektoniczna obiektu (gabaryty wysokościowe, forma dachu i rodzaj pokrycia, kompozycja i wystrój elewacji, forma stolarki okiennej i drzwiowej).

Zestawienie zabytków nieruchomości znajdujących się w wojewódzkiej ewidencji zabytków w Mieście i Gminie Debrzno znajduje się w Załączniku nr 3 Zabytki nieruchome znajdujące się w ewidencji zabytków Województwa Pomorskiego.

Poza obiektami wymienionymi w punkcie 6.2 i 6.3 niniejszego programu Burmistrz Miasta i Gminy Debrzno nie wyznaczył do ochrony na swoim terenie innych obiektów podlegających ochronie. Zgodnie z obowiązującą ustawą o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tekst jednolity Dz.U. z 2014 r. poz.1446), Burmistrz prowadzi gminną ewidencję zabytków w formie zbioru kart adresowych zabytków nieruchomości z terenu gminy, która winna zostać uzgodniona z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

6.4 Zabytki ruchome wpisane do rejestru i wojewódzkiej ewidencji Zabytków Województwa Pomorskiego.

W Mieście i Gminie Debrzno do rejestru zabytków i wojewódzkiej ewidencji zabytków ruchomych województwa pomorskiego wpisano wyłącznie obiekty znajdujące się w kościołach. Ich właścicielami są poszczególne parafie, które mają prawny obowiązek ochrony tych obiektów. Zestawienie zabytków ruchomych znajduje się w Załączniku nr 4 - Zabytki ruchome wpisane do rejestru i ewidencji Zabytków Województwa Pomorskiego.

Zabytki te znajdują się w parafiach następujących miejscowości: Debrzno, Cierznie, Prusinowo, Słupia, Stare Gronowo, Uniechów, Strzeżona.

W ciągu ostatnich lat konserwacji poddano następujące między innymi obiekty:

- 1) Słupia - Oltarz główny – po konserwacji i restauracji. Stan dobry;
- 2) Słupia - Ambona - po konserwacji i restauracji. Stan dobry,
- 3) Strzeżona - Oltarz główny po pełnej konserwacji. Stan dobry.
- 4) Strzeżona - Ambona po pełnej konserwacji. Stan dobry.
- 5) Strzeżona - Chrzcielnica po pełnej konserwacji. Stan dobry.
- 6) Strzeżona - Krucyfiks, XIX wiek, po pełnej konserwacji. Stan dobry.
- 7) Uniechów – chrzcielnica z XVIII w po pełnej konserwacji.
- 8) Uniechów - 3 ołtarze z końca XIX w, po pełnej konserwacji.
- 9) Cierznie – obrazy - "Św. Rodzina", "Św. Jan Chrzciciel", "Św. Hieronim", "Nauczanie N.M.P." – jednak stan obecny wymaga ponownej analizy konserwatorskiej – rami obrazów są w złym stanie technicznym i wymagają prac konserwatorskich.

W wyniku przeglądu przeprowadzonych przez Inspektora WUOZ w Gdańsku Delegatura w Słupsku stwierdzono zły stan między innymi następujących obiektów:

Cierznie – kościół filialny p.w. św. Protra i Pawła

- 1) Ambona - XVIII w, przemalowania, ubytki drewna, liczne otwory po owadach.

Debrzno - kościół parafialny p.w. Wniebowzięcia NMP:

- 1) Ołtarze - XIX w.
 - 2) Prospekt organowy - XIX w.
 - 3) Empora – XIX w, występują liczne otwory po owadach, przetarcia, ubytki warstwy wykończeniowej.
 - 4) Chrzcielnica - XIX w, zaobserwowano liczne przetarcia, ubytki warstwy wykończeniowej.
 - 5) Konfesjonał - XIX w, stwierdzono ubytki, zarysowania, przetarcia warstwy wykończeniowej, braki elementów dekoracyjnych (czołganki, sterczyny i kwiatony)
 - 6) Ławki – XIX w, zostały wtórnie przemalowane. Występują liczne otwory po owadach.
 - 7) Włęgba dachowa półotwarta – XIX w, występują otwory po owadach, ubytki w polichromii.
 - 8) Rzeźby - XIX w, zaobserwowano liczne zabrudzenia, ubytki w polichromii, przetarcia, ubytki w materiale rzeźbiarskim.
- Słupia - kościół filialny p.w. św. Michała Archanioła
- 1) Empora – XIX w - chór muzyczny/, drewno polichromowane
 - 2) Konfesjonał - XIX w, drewno polichromowane
- Strzeżona - kościół filialny p.w. św. Wawrzyńca
- 1) Kropielnica (daw. chrzcielnica), XV w., różowy granit,
 - 2) Świeczniki (2 szt.), 1843 rok, cyna, odlew

- 3) Empora, XVIII/XIX wiek, drewno polichromowane,
- 4) Konfesjonal, XVIII wiek, drewno polichromowane,
- 5) Ławy, XVIII/XIX wiek, drewno polichromowane,
- 6) Fisharmonia, l. 30. XX wieku,

Stare Gronowo - kościół filialny p.w. śś. Piotra i Pawła

- 1) Tabernakulum - ok. 1800 r.
- 2) Fisharmonia - l. 30. XX w

Uniechów - kościół parafialny p.w. Św. Bartłomieja

- 1) Ambona - XVIII w - rozłożona, znajduje się w budynku gospodarczym parafii, stan bardzo zły.
- 2) Krzyż procesyjny - XIX w.

Ponadto w obiektach znajdują się dzwony, które wymagają wykonania szczegółowych oględzin stanu zachowania oraz podjęcia prac konserwatorsko restauratorskich.

Oględzin i analiz konserwatorskiej wymagają również obiekty znajdujące się w Kościele filialnym p.w. MB Królowej Polski w Prusinie. Są to między innymi:

- Ołtarz główny - pocz. XX w.
- Ambona - pocz. XX w.
- Prospekt organowy - 1901 r.
- Chór muzyczny i empory boczne - pocz. XX w.

Chrzcielnica - pocz. XX w.

Ławki - pocz. XX w.

Tabernakulum - II poł. XIX w

Fotel - pocz. XX w.

Drzwi boczne - pocz. XX w.

Drzwi główne - pocz. XX w.

Rzeźba - poł. XVIII w.

Pozostałe obiekty znajdujące się Rejestrze Zabytków i Wojewódzkiej ewidencji zabytków ruchomych Miasta i Gminy Debrzno należy sukcesywnie poddawać analizie konserwatorskiej, która określi ich stan zachowania i pozwoli na określenie konieczności przeprowadzenia pełnych prac konserwatorskich i restauratorskich. Zadaniem prac konserwatorskich i restauratorskich jest zahamowanie procesu niszczenia zabytków i przywrócenie im pierwotnej wartości estetycznej i historycznej.

Znajdujące się w Załączniku nr 4, zestawienie wskazuje także na znaczną ilość obiektów, które zostały uznane za zaginione. WUOZ w Gdańsku Delegatura w Słupsku zwraca się z prośbą na zwrócenie szczególnej uwagi na jakikolwiek ślad w inwentarzu lub innym dokumencie, w którym

byłaby zawarta jakaś wzmianka odnośnie aktualnego miejsca przechowywania zaginionych obiektów.

Podstawą do sporządzenia powyższych informacji były protokoły z oględzin stanu obecnego i zachowania zabytków wpisanych do rejestru zabytków i ewidencji zabytków województwa pomorskiego:

- ZR-1-4190/4/2518/2012 z 16.11.2012 r. z przeglądu zabytków ruchomych się w kościele parafialnym p.w. Wniebowzięcia NMP w Debrznie, gmina Debrzno, powiat człuchowski.
 - ZRD.5180.14-2.2014.KB z dnia 19.03.2014r z kontroli obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków decyzją nr PSOZ-1-5330/2/95 z dnia 21.11.1994 r., B - 256 znajdujących się w kościele filialnym p.w. św. Michała Archanioła w Słupi
 - ZRD.5180.33-3.2014.KB z dnia 26.06.2014r z kontroli obiektów zabytkowych znajdujących się w kościele filialnym p.w. śś. Piotra i Pawła w Starym Gronowie, gmina Debrzno
 - ZRD.5180.34-3.2014.KB z dnia 24.06.2014r z kontroli obiektów zabytkowych w pisanych do rejestru zabytków decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków nr PSOZ-1-5330/7/94 z dnia 30.09.1994 rok, pod nr rejestru B-255 oraz wpisanych do wojewódzkiej ewidencji zabytków znajdujących się w kościele filialnym p.w. św. Wawrzyńca w Strzeczonie,
- oraz bezpośrednio informacje uzyskane w WUOZ w Gdańsku Delegatura w Słupsku.

6.5 Zabytki archeologiczne Miasta i Gminy Debrzno znajdujące się w wojewódzkiej ewidencji zabytków.

Na obszarze Miasta i Gminy Debrzno znajduje się 282 stanowisk archeologicznych objętych ochroną konserwatorską oraz wymagających objęcia ochroną. Wyznaczono 141 stref archeologicznej ochrony konserwatorskiej w tym: obiekty objęte prawną ochroną konserwatorską w rejestrze zabytków archeologicznych województwa pomorskiego.

|| strefa W.I. pełnej ochrony archeologicznej - konserwatorskiej obejmuje stanowiska archeologiczne o własnej formie krajoznawczej o znaczących regionalnych i ponadregionalnych wartościach kulturowych wpisane do rejestru zabytków województwa pomorskiego i ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków. Celem ochrony jest zachowanie istniejącego zasobu kulturowego topograficznego wraz ze strefa ochrony krajoznawczej. Bez możliwości zainwestowania.

|| strefa W.II. częściowej ochrony archeologicznej - konserwatorskiej obejmuje stanowiska archeologiczne ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków, posiadające istotne wartości dla dziedzictwa kulturowego gminy i budujące jej lokalną tożsamość. Dopuszcza się zainwestowanie terenu po przeprowadzeniu archeologicznych

|| badań ratowniczych przeprowadzonych w zasięgu występowania stanowisk. Celem ochrony jest wszechstronne udokumentowanie relikwów pradziejowej i średniowiecznej przestrzeni osadniczej naruszonych na zniszczenie w trakcie prowadzenia inwestycyjnych prac ziemnych.

- II strefa W.III, ograniczonej ochrony archeologicznej – konserwatorskiej obejmuje stanowiska o mniejszej lub nierozpoznanej wartości kulturowej. Dopuszcza się zainwestowanie terenu poprzez przeprowadzenie archeologicznych badań interwencyjnych w formie nadzoru archeologicznego realizowanego w trakcie procesu inwestycyjnego. Po rozpoznaniu wartości kulturowych stanowiska na podstawie archeologicznych badań interwencyjnych, w szczególnych przypadkach, może być niezbędne przeprowadzenie archeologicznych badań ratowniczych. Celem ochrony jest wszechstronne udokumentowanie relikwów pradziejowej i średniowiecznej przestrzeni osadniczej naruszonych na zniszczenie w trakcie prowadzenia inwestycyjnych prac ziemnych.

Na obszarze miasta Debrzno strefa W.I., pełnej ochrony archeologiczno-konserwatorskiej, obejmuje:

- Układ urbanistyczny miasta lokacyjnego z XIV w.; obiekty i relikty zabudowy miasta lokacyjnego;
- Mur obronny z relikwiami ziemnymi trzech bram miejskich i 15 baszt; trakty historyczne; relikty szpitala św. Ducha od lokacji do 1697 r.

Ponadto na terenie gminy Debrzno znajduje się wpisane do rejestru zabytków stanowisko archeologiczne – grodzisko nizinne, pierścieniowate, znajdujące się w m. Mysłogosz: AZP 28-31/17 (Dec. WKZ w Koszalinie nr KLIV Oa/56/66 z dn. 11.03.1966 r., nr rej. A-a-15/39K). Stanowisko objęte jest pełną ochroną archeologiczną – konserwatorską. Jest to stanowisko o własnej formie krajobrazowej przeznaczone do bezwzględnej zachowania – bez możliwości zainwestowania.

Zgodnie z Ustawą o Ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 r. (z późniejszymi zmianami), właściciel działki ze stanowiskiem wpisanym do rejestru zabytków zobowiązany jest:

- do przedstawienia programu jego zagospodarowania zgodnie z Art.25, ust.1, pkt.3 wymienionej wyżej ustawy,
 - po zapoznaniu się z projektem zagospodarowania Wojewódzki Konserwator Zabytków określi sposób korzystania z zabytku zgodnie z Art. 27 wymienionej wyżej ustawy.
- Wszelkie prace ziemne na terenie działki muszą być poprzedzone wykonaniem archeologicznych badań ratowniczych. Parcelację działki należy uzgodnić z Pomorskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków w Gdańsku. Na prowadzenie prac archeologicznych należy uzyskać pozwolenie Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Gdańsku. Koszt badań archeologicznych pokrywa inwestor.

Ponadto – zgodnie z Art. 36, ust.1, pkt. 1, 8 i 9 Ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami – pozwolenia Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków wymaga prowadzenie prac budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru, dokonywanie jego podziatu,

jak również zmiana przeznaczenia lub sposobu korzystania z tego zabytku oraz zgodnie z Art. 108 cytowanej ustawy, kto niszczy lub uszkadza zabytek, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

Zestawienie zabytków archeologicznych znajdujących się w rejestrze i wojewódzkiej ewidencji zabytków Miasta i Gminy Debrzno znajduje się w Załączniku nr 5 do niniejszego opracowania. Obejmuje on obiekty znajdujące się w strefach WI, WII i WIII oraz obiekty nie objęte strefą ochrony.

6.6 Zabytkowe cmentarze i parki.

Cmentarze.

Na terenie Miasta i Gminy Debrzno są cmentarze znajdujące się w wojewódzkiej ewidencji zabytków. Są to miejsca pamięci o szczególnej wartości dla społeczności lokalnych. W związku z tym w trosce o zachowanie ich wartości kulturowej, historycznej i przestrzennej należy uczynić w przestrzeni obecność cmentarza oraz zadbać o jego uporządkowanie. Konieczne jest utrzymanie ich charakteru, traktując je jako obiekty zieleni z oczywistym zakazem możliwości inwestowania. Zieleni na cmentarzu (drzewa, krzewy, trawniki i kwiaty) podlega ochronie przed niszczeniem. Sadzenie lub wycinanie drzew na cmentarzach może nastąpić tylko w wypadkach uzasadnionych racjonalną gospodarką zarządzaniem oraz zgodnie z planem zagospodarowania terenu cmentarza.

Lp	Miejscowość	Opis
1.	Debrzno	Cmentarz z I poł. XX w. - komunalny przy ul. Sportowej 3
2.	Buszkowo	Cmentarz ewangelicki, dz. 201
3.	Drozdowo,	Cmentarz ewangelicki, dz. 51
4.	Drozdowo	Cmentarz ewangelicki, dz. 29
5.	Grzymiśłów	Cmentarz ewangelicki, drzewostan; przewaga buków, dęby, brzozy, świerki /w obrębie lasu/
6.	Mysłogosz	Cmentarz ewangelicki, dz. 160
7.	Nowe Gronowo	Cmentarz ewangelicki, dz. 145
8.	Ostrza	Cmentarz ewangelicki, oddz. 330d nadi. Czarne
9.	Pędziszewo	Cmentarz ewangelicki, dz. 362 /w obrębie lasu/
10.	Rozwory	Cmentarz ewangelicki, dz. 135
11.	Szrecczona	Cmentarz katolicki, dz. 114/2
12.	Stare Gronowo	Cmentarz katolicki, dz. 233
13.	Uniechów	Cmentarz katolicki koniec XIX w.
14.	Uniechów- Skowarnki	Cmentarz ewangelicki, fragment działki 413
15.	Skowarnki	Cmentarz ewangelicki, dz. 385

Dane: WUJOZ w Słupsku

Parki.

Na terenie gminy najcenniejszy park znajduje się w miejscowości Stare Gronowo i podlega ochronie w ramach zespołu dworsko-parkowego wpisanego do rejestru zabytków /pozycja A-

409 data wpisu 30.08.1966). Chronić należy cały zabytkowy układ przestrzenny i cenny drzewostan w obrębie zespołu pałacowo parkowego w Starym Gronowie.

Ochronie konserwatorskiej podlegają również parki znajdujące się w ewidencji zabytków Województwa Pomorskiego. Na terenie Miasta i Gminy Debrno są to parki w miejscowościach: Debrno, Kamień, Gniewno, Buchowo. W trosce o zachowanie wartości kulturowej, historycznej i przestrzennej parków należy zadbać o ich uporządkowanie i utrzymanie charakteru parkowego, traktując je jako obiekty cennej zieleni z oczywistym zakazem możliwości inwestowania.

6.7 Zabytkowe założenia rralistyczne

Na terenie gminy Debrno występuje zabudowa zagrodowa w formie rozproszonej i zwartej. Zabudowę rozproszoną reprezentują zagrody o bardzo wysokich zachowanych walorach zabytkowych, charakteryzujące się tradycyjnym układem budynków wokół podwórza. Budynki w przeważającej mierze zachowały swoją oryginalną formę, materiał oraz bardzo często detale architektoniczny. Nie wszystkie są w dobrym stanie technicznym. Występuje niewielki procent zagród opuszczonych i mocno przbudowanych. Zwartą zabudowa powstawała jako kolonia mieszkalna dla pracowników folwarcznych przy dworach lub jako zabudowa indywidualnych gospodarstw rolnych. Później także zabudowa mieszkaniowa folwarczna uzupełniana była zabudową indywidualnych gospodarstw.

Elementy środowiska kulturowego wymagające ochrony w obrębie poszczególnych wsi:

1) Boboszewo

- budynki w ewidencji zabytków – budynek gospodarczy /stajnia/ z pocz. XX w. i wielofunkcyjny budynek gospodarczy z 1936 r., w obrębie dawnego zespołu folwarcznego;

Zdjęcie nr 1. Boboszewo, 3.08.00 - Google earth

2) Bolesławowo

- zespół dworsko-folwarczny w ewidencji zabytków (Zabudowa w obrębie zespołu: dwór /obecnie dom mieszkalny nr 6/ XIX/XX w., budynek inwentarski z pocz. XX w., spichlerz z 1912 r., domy robotników folwarcznych /3 obiekty, w tym dom nr 3, 5 oraz obiekt zrujnowany/ - z drugiego ćwierćwiecza XX w., chlewiki z drugiego ćwierćwiecza XX w.),

Zdjęcie nr 2. Bolesławowo, 3.08.00 - Google earth

3) Bolesławowo - Kostrzyca

- zespół folwarczny w ewidencji zabytków. (Zabudowa w obrębie zespołu: dom robotników folwarcznych /obecnie dom mieszkalny nr 2/ lata 30-te XX w., stajnia /obecnie stodoła/ z pierwszego ćwierćwiecza XX w., obora z pierwszego ćwierćwiecza XX w., chlewik /tylko fragmenty murów/);

4) Buchowo

- zespół folwarczny w ewidencji zabytków, ok. początek XX wieku. (Zabudowa w obrębie zespołu: z budynkami: dwór /obecnie dom mieszkalny nr 17/ XIX/XX w., stajnia /obecnie obora/ lata 30-te XX w., 2 domy mieszkalne robotników folwarcznych /nr 18 a i bez numeracji/ XIX/XX w., chlewik przy domu XIX/XX w, obora /fundamenty/);

Zajęcie nr 3. Buszkowo, źródło: Google earth

5) Buszkowo

- cmentarz ewangelicki w ewidencji zabytków, pocz. XX w., pow. 0,10 ha,

Zajęcie nr 4. Cierzenie, źródło: Google earth

6) Cierzenie

- przestrzenny układ owalnicowy wsi,
- obiekty w rejestrze zabytków: kościół filialny pod wezwaniem Świętych Piotra i Pawła wraz z otoczeniem w rejestrze zabytków /pozycja A-95 data wpisu 21.02.1959/,
- chałupa podcieniowa nr 31 /pozycja A-52, data wpisu 13.05.1955/,

- cmentarz z poł. XIX w. w ewidencji zabytków /obecnie katolicki czynny/, pow. 2,62 ha,
- budynki w ewidencji zabytków - domy nr 15, 17, 18, 20, 21, 24, 26, 29, 30, 38, 39, 40, 44, 45, 46, 47;

Zajęcie nr 5. Cierzenie, źródło: Google earth

7) Drozdowo

- cmentarze w ewidencji zabytków: cmentarz ewangelicki, poł XIX w., pow. 0,16 ha i cmentarz ewangelicki pocz. XX w., pow. 0,20 ha,
- aleja lipowa ok. 70 lat, na pn-zachód od wsi,
- budynki w ewidencji zabytków - dom i obora w zagrodzie nr 8, domy nr 21, 26;

Zajęcie nr 6. Drozdowo, źródło: Google earth

8) Gniewno

- zespół folwarczny w ewidencji zabytków. (Zabudowa w obrębie zespołu: dwór lub rządcówka /nr 1/, druga połowa XIX w. /przebudowa lata 50-te/, pralnia-dom mieszkalny-chlew /obecnie budynek inwentarski/ XIX/XX w., stajnia-spiczlerz /obecnie budynek inwentarsko-magazynowy/ XIX/XX w., transformator z pocz. XX w., domy robotników folwarcznych nr 2, 4, 5, chlewiki XIX/XX w., stajnia /obecnie stodoła/ z pierwszego ćwierćwiecza XX w., obora z pierwszego ćwierćwiecza XX w., chlewik /tylko fundamenty/. W skład zespołu wchodzi również park w ewidencji zabytków);

Zdjęcie nr 7. Gniewno, źródło: Google earth

9) Grzymisław

- cmentarz ewangelicki w ewidencji zabytków, koniec XIX w., pow. 0,10 ha,

10) Jeleniec

- zespół folwarczny w ewidencji zabytków. (Zabudowa w obrębie zespołu: dwór /tylko ślady ruin/, XIX/XX w., chlewik XIX/XX w., 2 domy robotników folwarcznych /nr 2 pocz. XX w., nr 3 z 1907 r./, chlewik przy domu nr 2 pocz. XX w., obora, stodoła, chlewnia /tylko ślady ruin/ XIX/XX w.);

11) Kamień

- zespół pałacowo-folwarczny w ewidencji zabytków. (Zabudowa w obrębie zespołu: pałac /obecnie budynek mieszkalny/ XIX/XX w., stajnia /obecnie budynek gospodarczy/ pocz. XX w., gorzelnia z XIX/XX w. W skład zespołu wchodzi również park z XIX/XX w. (w ewidencji zabytków);

Zdjęcie nr 8. Kamień, źródło: Google earth

12) Michałowo

- zespół dworsko-folwarczny w ewidencji zabytków. (Zabudowa w obrębie zespołu: dom robotników folwarcznych nr 2, pocz. XX w., chlewik drugie ćwierćwiecze XX w., dwór /tylko ruiny piwnic/ druga połowa XIX w.);

13) Mysiągoszcz

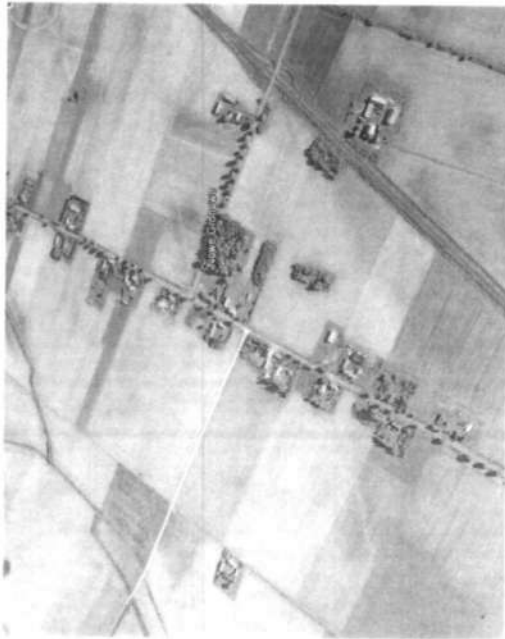
- cmentarz w ewidencji zabytków: cmentarz ewangelicki, XVIII w., pow. 0,09 ha i cmentarz ewangelicki, z poł. XIX w., pow. 0,63 ha /na południe od wsi/;

Zdjęcie nr 9. Mysiągoszcz, źródło: Google earth

14) Nowe Gronowo

- cmentarz ewangelicki w ewidencji zabytków, poł. XIX w., pow. 0,54 ha,
- budynki w ewidencji zabytków: dom i obora w zagrodach nr 1, 36;

Zdjęcie nr 16. Nowe Gronowo, źródło: Google earth

15) Ostrza

- cmentarz ewangelicki w ewidencji zabytków, pocz. XIX w., pow. 0,16 ha,

16) Pędziszewo

- cmentarz ewangelicki w ewidencji zabytków, pocz. XX w., pow. 0,28 ha,

17) Poręba /Stare Gronowo/

- zespół folwarczny w ewidencji zabytków. (Zabudowa w obrębie zespołu: budynek inwentarski /obecnie dom mieszkalny nr 90/ początek XX w, budynek inwentarski);

18) Prusimowo

- przestrzenny układ wsi na osi północ – południe, z czytelnym fragmentem owalnicowym,
- cmentarz ewangelicki poł. XIX w. w ewidencji zabytków /obecnie cmentarz parafialny/, pow. 0,5 ha,
- budynki w ewidencji zabytków: dom murowany nr 19, kuźnia nr 21, dom nr 23, 24, 25; kościół filialny pod wezwaniem Matki Boskiej Królowej Polski w rejestrze zabytków WP.

Zdjęcie nr 11. Prusimowo, źródło: Google earth

19) Rozdoby

- zespół folwarczny w ewidencji zabytków. (Zabudowa w obrębie zespołu: dwór /tylko ślady fundamentów i ścian/, dom dwojak XIX/XX w., dom szesziórak nr 3, chlewik przydomowy, budynek inwentarski /ruina/, hydrofornia XIX/XX w.);

Zdjęcie nr 11. Rozdoby, źródło: Google earth

20) Rozwory

- przestrzenny układ owalnicowy wsi,
- cmentarz ewangelicki poł. XIX w. w ewidencji zabytków, pow. 0,49 ha,
- aleja prowadząca z Rozworów do Debrzyna, ok. 80 lat,
- budynki w ewidencji zabytków - domy nr 1, 4, 5, 6, 7, 11, 12, 15, 20 /szkoła/;

Zdjęcie nr 12 Rozwory, szkoła. Google earth

21) Rozankowo /Główna/

- zespół dworsko-folwarczny w ewidencji zabytków. (Zabudowa w obrębie zespołu: dwór /obecnie dom mieszkalny nr 1/ XIX/XX w, obora XIX/XX, dom robotników folwarcznych z częścią inwentarską /obecnie dom mieszkalny nr 11/ koniec XIX w.);

Zdjęcie nr 11. Główna, szkoła. Google earth

22) Stupia

- przestrzenny układ ulicowy wsi,
- kościół filialny pod wezwaniem Św. Michała Archanioła wraz z otoczeniem w rejestrze zabytków, /pozycja A- 178 data wpisu 05.04.1960/,
- cmentarz w ewidencji zabytków: cmentarz katolicki z drugiej poł. XIX w., pow. 0,37 ha, cmentarz katolicki z poł. XVIII w., pow. 0,16 ha i cmentarz ewangelicki koniec XIX w., pow. 0,35 ha,
- zespół folwarczny w ewidencji zabytków z początku XX w. (Zabudowa w obrębie zespołu: 2 budynki mieszkalne, 1 budynek mieszkalny z chlewikiem, obora, chlewnia, stodoła, 2 chlewiki),
- budynki w ewidencji zabytków - domy nr 36, 49;

Zdjęcie nr 14. Stupia, szkoła. Google earth

23) Skowamki

- zespół folwarczny w XIX w. złożony z dworu usytuowanego w parku o zatartym układzie, domu mieszkalnego i zabudowań gospodarczych,
- cmentarz ewangelicki koniec XIX w., pow. 0,12 ha, w ewidencji zabytków.

Zdjęcie nr 15 - Skowamki, źródło - Google earth

24) Staniawka

- zespół folwarczny z końca XIX w. w tym z domem mieszkalnym z początku XX w. w ewidencji zabytków.

Zdjęcie nr 16 - Staniawka, źródło - Google earth

25) Stare Gronowo

- przestrzenny układ wsi,
- zespół pałacowo-parkowy (pałac, park, pawilony ogrodowe) - wpis do rejestru zabytków /pozycja A-409, data wpisu 30.08.1966/,
- cmentarz katolicki, dawniej ewangelicki z pierwszej poł. XIX w. w ewidencji zabytków, pow. 1,75 ha,
- zespół folwarczny w ewidencji zabytków z końca XIX w. – lata 30-te XX w. (Zabudowa w obrębie zespołu: obora, chlewnia z pocz. XX w., kuźnia, 3 domy mieszkalne, w tym dom z 1930 r., chlewiki, wiata),
- budynki w ewidencji zabytków:- gorzelnia z 1936 r., dom nr 39, budynek domu kultury;

Zdjęcie nr 17 - Stare Gronowo, źródło - Google earth

26) Strzeczona

- zabytkowy układ wsi,
- kościół filialny pod wezwaniem Św. Wawrzyńca wraz z otoczeniem /wpis do rejestru zabytków; pozycja A- 103 data wpisu 23.02.1959/,
- cmentarz ewangelicki poł. XIX w. w ewidencji zabytków /obecnie cmentarz katolicki/, pow. 0,72 ha,
- obiekty w ewidencji zabytków - dzwonnica drewniana, szkoła murowana, domy nr 7, 15, 16, 18, 29, 32;

Zajęcie nr 18 Straszyn, źródło: Google earth

27) Uniechów

- przestrzenny układ ws – widlicowy;
- kościół parafialny pod wezwaniem Św. Apostoła Bartłomieja - wieża i korpus, wpisane do rejestru zabytków; pozycja A-390, data wpisu 20.12.1965 i 8.10.2007,
- cmentarz w ewidencji zabytków: cmentarz przykościelny z XVIII w, pow. 0,24 ha i cmentarz z pocz. XX w. w zachodniej części wsi pow. 0,82 ha,
- budynki w ewidencji zabytków - mieszczące z początku XX w., domy nr 19, 21, 22, 23, 29, 41, 45, 46, 47, 51;

Zajęcie nr 18 Uniechów, źródło: Google earth

28) Uniechówek

- zespół dworsko-folwarczny w ewidencji zabytków. (Zabudowa w obrębie zespołu: dwór /obecnie blok mieszkalny nr 6/ druga połowa XIX w., obora XIX/XX w., domy robotników folwarcznych nr 1, 2, 3, 4 XIX w., dom robotników folwarcznych /lub obora, obecnie sklep spożywczy/ początek XX w.;
- cmentarz ewangelicki w ewidencji zabytków, początek XX w., pow. 0,35 ha

Zajęcie nr 19 Uniechówek, źródło: Google earth

7. Ocena stanu dziedzictwa kulturowego gminy. Analiza szans i zagrożeń

Analiza SWOT jest podstawowym i powszechnie stosowanym narzędziem diagnostycznym, który stanowi zestawienie takich cech, jak: silne strony – Strengths, słabe strony – Weaknesses, szanse – Opportunities, zagrożenia – Threats.

SILNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> występowanie cennych obiektów o walorach historycznych i kulturowych na terenie miasta Debrzno oraz w Gminie, atrakcyjny krajobraz kulturowy miasta, posiadający liczne cenne zasoby zabytkowe, dobrze rozpoznane zasobów dziedzictwa kulturowego z terenu gminy, liczne działania władz gminnych oraz Stowarzyszenia NRRMIGD na rzecz promocji regionu, rozwoju turystyki, ochrony dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego, działania parafii na rzecz ochrony sakralnego dziedzictwa kulturowego, promocji regionu, i rozwoju turystyki, zmiany w postawie mieszkańców – budzenie się poczucia lokalnej tożsamości, wysoka atrakcyjność turystyczna regionu i gminy związana z bogactwem kulturowym i przyrodniczym, liczne działania na rzecz ochrony środowiska naturalnego, liczne zabytki i stanowiska archeologiczne w gminie, pozyskiwanie funduszy zewnętrznych na obiekty zabytkowe przez instytucje pozasamorządowe, znaczący wzrost aktywności społecznej w sferze dziedzictwa kulturowego, 	<ul style="list-style-type: none"> nadal brak środków finansowych na konserwację i rewaloryzację obiektów zabytkowych w tym obiektów ruchomych, ciągle niewystarczająca świadomość społeczna o konieczności dbania o zabytki kulturowego i tożsamości narodowej, brak popularyzacji wiedzy o wartości chronionych obiektów oraz idei ochrony zabytków, brak mechanizmów kontroli i zarządzania zabytkowymi budynkami mieszkalnymi z uwzględnieniem szczególnych warunków związanych z koniecznością ochrony ich wartości, niezadawalający stan techniczny obiektów zabytkowych, brak inwestorów zainteresowanych ochroną zabytków, brak elektronicznej bazy danych o zabytkach i dziedzictwie kulturowo – przyrodniczym, zaniedbania w sferze estetyki architektonicznej i urbanistycznej społeczności lokalnych.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> wzrost zainteresowania właścicieli obiektów zabytkowych ochroną i pracami konserwatorskimi, możliwość finansowania prac konserwatorskich i remontowych obiektów zabytkowych ze środków pochodzących z różnych źródeł: państwowe, samorządowe, środki UE, uwzględnianie problemów ochrony dziedzictwa kulturowego w dokumentach strategicznych gminy, promocja przykładów dobrej praktyki w zakresie ochrony zabytków, coraz intensywniejszy rozwój turystyki i agroturystyki, edukacja w dziedzinie ochrony i 	<ul style="list-style-type: none"> pogarszający się stan techniczny obiektów zabytkowych spowodowany ich niewłaściwym użytkowaniem, pogarszający się stan cennych murów miejskich w Debrznie, częste samowolne działania przy zabytkach bez uzgodnień i pozwoleń konserwatorskich, brak środków finansowych na skuteczną ochronę i zabezpieczenie zabytków, niestabilność i powszechna niezajomość przepisów prawa w zakresie ochrony zabytków i ochrony przyrody, pogorsząca się polityka gospodarcza i finansowa, perspektywa ograniczenia możliwości

finansowania działań ze środków UE.

- zarządzania dziedzictwem kulturowym,
- przeznaczanie zapisów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zakresie ochrony zabytków i dziedzictwa kulturowego,
- coraz lepsza popularyzacja zabytków i ochrony nad zabytkami (wystawy, konkursy, wydawnictwa i publikacje) jako elementów dziedzictwa kulturowego,
- dobra współpraca właścicieli zabytków z władzami oraz Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

8. Zakazania programowe

Celem gminnego programu opieki nad zabytkami Miasta i Gminy Debrzno na lata 2015-2018 jest: zachowanie dziedzictwa kulturowego dla przyszłych pokoleń i utrwalanie poczucia tożsamości społeczności lokalnych przy zachowaniu ładu przestrzennego miasta i gminy, oraz rozwój turystyki i promocja Miasta i Gminy Debrzno.

Sformułowany cel wymaga podjęcia działań, które winny stać się priorytetami na przyszłość w dziedzinie ochrony dziedzictwa kulturowego Miasta i Gminy Debrzno. O ile w ciągu najbliższych 4 lat tylko kilka zadań może zostać zrealizowanych bądź zostanie zapoczątkowana ich restauracja i konserwacja to istotną rzeczą jest dostrzeżenie pozostałych problemów i rozpoczęcie działań, ukierunkowanych na opiekę nad zabytkami. Proces ten powinien podlegać systematycznej weryfikacji i dopasowywaniu do aktualnych potrzeb i możliwości finansowych samorządu oraz właścicieli zabytków. Dotychczasowa realizacja prac przy obiektach zabytkowych między innymi Bazyli Młyńskiej, kościoła parafialnego p.w. Wniebowzięcia NMP, kościoła filialnego p.w. Św. Wawrzyńca w Słupi oraz podjęcie władz samorządowych do spraw związanych z opieką nad zabytkami dają wszelkie podkłady do efektywnego i sprawnego realizowania niniejszego programu opieki nad zabytkami, przy pomocy wytyczonych priorytetów i kierunków działań.

8.1 Priorytety, kierunki działań i zadania programu opieki

Główne priorytety polityki gminnej związanej z ochroną zabytków zostały opracowane z uwzględnieniem celów zawartych w ustawie o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami i zostały przedstawione w tabeli nr 1.

Priorytet I

Ochrona i rewaloryzacja krajobrazu kulturowego Miasta i Gminy Debrzno.

Priorytet II

Zarządzanie dziedzictwem kulturowym Miasta i Gminy Debrzno.

Priorytet III

Promocja i popularyzacja walorów dziedzictwa kulturowego Miasta i Gminy Debrzno.

Zestawienie priorytetów, kierunków działań i zadań do realizacji w zakresie opieki nad zabytkami.

PRIORYTET I: Rewaloryzacja dziedzictwa kulturowego jako element rozwoju społeczno – gospodarczego miasta i gminy	
Kierunki działań	Zadania
1. Zachowanie dziedzictwa kulturowego jako ważnego elementu dla rozwoju gospodarczego	<ul style="list-style-type: none"> przygotowanie dokumentacji projektowych remontów konserwatorskich dla obiektów nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków,
2. Rewaloryzacja elementów krajobrazu kulturowego	<ul style="list-style-type: none"> organizowanie spotkań z właścicielami zabytków odnośnie stanu zachowania poszczególnych obiektów,

<ul style="list-style-type: none"> miasta i gminy. 3. Kształtowanie spójnej sieci powiązań kulturowo przyrodniczych. 5. Ochrona charakterystycznych elementów krajobrazu kulturowego gminy. 6. Ekspozycja najcenniejszych elementów dziedzictwa i krajobrazu kulturowego gminy. 	<ul style="list-style-type: none"> opracowanie programów prac konserwatorskich dla najcenniejszych obiektów ruchomych, rozpoczęcie procesu remontu konserwatorskiego zespołu murów miejskich oraz zabytków sakralnych, wdrożenie prac konserwatorskich obiektów ruchomych, dalsza współpraca władz samorządowych, właścicieli zabytków i WUOZ w Gdańsku Delegatura w Słupsku, której celem będą prace konserwatorskie i restauratorskie zabytków, zapobieganie rozpraszaniu osadnictwa przez ochronę historycznie ukształtowanego układu dróg, placów oraz relacji przestrzennych pomiędzy zespołami zabytkowej zabudowy, wypełnianie zabudową wolnych działek budowlanych w obszarach centrów wsi oraz historycznych siedlisk w zgodzie z historyczną kompozycją danego układu i gabarytami oraz formą architektoniczną tworzącą go zabudowę, ochrona panoram oraz przedpoli widokowych najcenniejszych elementów krajobrazu i dziedzictwa kulturowego, wyznaczenie w planach miejscowych nowych terenów pod zabudowę na zasadzie kontynuacji historycznych siedlisk.
<p>PRIORYTET II: Zarządzanie dziedzictwem kulturowym miasta i gminy</p>	
<p>Kierunki działań</p>	
<p>1. Podniesienie standardu przestrzeni publicznych o wartościach kulturowych.</p> <p>2. Podjęcie działań związanych z atrakcyjnością zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych.</p> <p>3. Podjęcie działań umożliwiających tworzenie miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami.</p>	<p>Zadania</p> <ul style="list-style-type: none"> rewitalizacja centrum miasta wraz z rewaloryzującą zespołu murów miejskich dofinansowanie prac rewaloryzacyjnych przy obiektach zabytkowych nie będących własnością gminy w postaci dotacji na prace remontowo-konserwatorskie przy zabytkach ruchomych i nieruchomych, wspieranie działań związanych z zabezpieczeniem obiektów zabytkowych przed pożarami, zniszczeniem i kradzieżą (montaż instalacji przeciwpożarowej i alarmowej, zabezpieczeń przeciw włamaniom, znakowanie i ewidencjonowanie zabytków ruchomych itp.), iluminacja najcenniejszych zabytków miasta, wspieranie utrzymywania na rynku pracy zanikających rzemiosł i zawodów, wspieranie tworzenia regionalnych izb pamięci, skansenów itp.
<p>PRIORYTET III: Promocja i popularyzacja walorów dziedzictwa kulturowego miasta i gminy</p>	
<p>Kierunki działań</p>	
<p>1. Popularyzacja dziedzictwa kulturowego miasta i gminy.</p> <p>2. Edukacja i popularyzacja wiedzy o regionalnym dziedzictwie kulturowym.</p> <p>3. Poprawa dostępu do informacji o dorobku kultury regionalnej.</p>	<p>Zadania</p> <ul style="list-style-type: none"> wspieranie działań edukacyjnych i promocyjnych oraz popularyzujących wiedzę o dziedzictwie kulturowym miasta i gminy, organizacja i wspieranie realizacji konkursów, wystaw i innych działań edukacyjnych o tematyce historycznej, wydawanie publikacji (w tym folderów promocyjnych, przewodników) poświęconych problematyce dziedzictwa kulturowego gminy, popularyzacja dobrych realizacji konserwatorskich i budowlanych przy zabytkach, popularyzacja dobrych praktyk projektowych przy zabytkach, wprowadzenie i upowszechnienie tematyki ochrony dziedzictwa kulturowego do systemu edukacji przedszkolnej i szkolnej

- poprzez wspieranie i organizowanie zajęć,
- opracowanie szlaków turystycznych (pieszych, rowerowych, samochodowych) wykorzystujących walory środowiska kulturowego,
- opracowanie mapy zabytków gminy, jako atrakcyjnej graficznie formy promocji, ułatwiającej dotarcie do wszystkich elementów dziedzictwa kulturowego miasta i gminy,
- udostępnienie informacji o zabytkach gminy na stronie internetowej gminy.

9. Instrumentarium realizacji programu opieki nad zabytkami.

Podmiotem zobowiązanym do opracowania gminnego programu opieki nad zabytkami jest samorząd gminy. Realizacja programu odbywać się będzie poprzez zespół działań władz gminy na rzecz osiągnięcia celów w nim przyjętych. Samorząd może oddziaływać na różne podmioty związane z obiektami zabytkowymi, w tym również na mieszkańców gminy w celu wywołania w nich pożądanych zachowań prowadzących do realizacji określonych w programie celów. Zakłada się, że w realizacji gminnego programu opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Debrzno wykorzystane zostaną następujące grupy instrumentów: instrumenty prawne, finansowe, społeczne.

1. Instrumenty prawne:

- programy określające politykę państwa i województwa w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego,

- dokumenty wydane przez Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków wynikające z przepisów ustawowych,

- uchwały Rady Gminy.

2. Instrumenty finansowe:

- środki własne zatwierdzone uchwałą Rady Gminy,

- dotacje,

- subwencje,

- dofinansowania z funduszy europejskich oraz środków budżetu państwa.

3. Instrumenty społeczne:

- uzyskanie poparcia lokalnej społeczności dla realizacji zadań programu,

- edukacja i tworzenie świadomości potrzeby ochrony dziedzictwa kulturowego w lokalnej społeczności,

- dalsza współpraca z organizacjami społecznymi,

- współpraca z parafiami będącymi właścicielami obiektów zabytkowych.

Ponadto ważne dla realizacji programu będą:

- gromadzenie i aktualizowanie wiedzy o stanie zachowania obiektów, prowadzonych pracach remontowych i konserwatorskich,

- okresowe sprawozdanie z realizacji niniejszego programu.

10. Zasady oceny realizacji programu opieki nad zabytkami.

Na mocy art. 87 ust. 1 i ust. 5 Ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami Gminny Program Opieki nad Zabytkami jest sporządzany na okres 4 lat, a co 2 lata Burmistrz sporządza sprawozdanie z realizacji programu, które przedstawia Radzie Miasta.

Proces monitorowania realizacji programu będzie polegał na obserwowaniu zmian, jakie zachodzą w wyniku realizacji celów i zadań programu oraz sporządzeniu wskazanego wyżej sprawozdania które zostanie przedłożone Radzie Miasta. Sprawozdanie, będzie stanowić punkt wyjścia do wprowadzania uzasadnionych zmian i usprawniania realizacji programu. Proces osiagania celów programu opieki nad zabytkami będzie monitorowany przez pracowników urzędu. Analiza realizacji programu będzie obejmowała między innymi:

1. Poziom wydatków z budżetu na ochronę i opiekę nad zabytkami.
2. Wartość finansową wykonanych prac remontowo – konserwatorskich przy zabytkach oraz liczba obiektów poddanych ww. pracom.
3. Zakres współpracy z organizacjami pozarządowymi i kościelnymi.
4. Liczbę wniosków o wpis do rejestru zabytków obszarów, obiektów i zespołów zabytkowych.
5. Liczbę wniosków o uznanie obiektów i obszarów za pomniki historii.
6. Liczbę zrealizowanych konkursów, wystaw, działań edukacyjnych na terenie gminy.
7. Liczbę utworzonych szlaków turystycznych, tras rowerowych, konnych, wodnych.
8. Liczbę opracowanych, wydanych wydawnictw (w tym folderów promocyjnych, przewodników itp.).
9. Liczbę osób zwiedzających obiekty zabytkowe w tym zabytkowe obiekty sakralne w gminie.
10. Liczbę szkoleń i liczbę pracowników biorących udział w szkoleniach związanych z ochroną dziedzictwa kulturowego.
11. Inne.

11. Źródła finansowania programu opieki nad zabytkami.

Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 r. wskazuje jednoznacznie właściciela, posiadacza zabytku do opieki nad zabytkiem. Zakres tej opieki jest określony w art. 5 ustawy. Państwo zobowiązuje się przy tym do wspomagania finansowego zadań realizowanych przy konserwacji obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków.

Zgodnie z zapisem art. 73 osoba fizyczna, jednostka samorządu terytorialnego lub inna jednostka organizacyjna będąca posiadaczem zabytku wpisanego do rejestru zabytków albo posiadająca taki zabytek w trwałym zarządzie może ubiegać się o dotacje celową z budżetu państwa na dofinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku. Dotacje takie przyznawane są przez ministra właściwego do spraw kultury i dziedzictwa narodowego (Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego) lub wojewódzkiego konserwatora zabytków właściwego dla terenu, na którym, zlokalizowany jest obiekt zabytkowy wpisany do rejestru zabytków (Pomorski Wojewódzki Konserwator Zabytków). Z tych dwóch źródeł finansowania można korzystać niezależnie.

Ustawa zezwala także o ubieganie się o udzielenie dofinansowania nie tylko na prace planowane do wykonania przy zabytku w danym roku budżetowym, lecz także na prace, które zostały wykonane w okresie trzech lat poprzedzających rok zlozenia przez wnioskodawcę wniosku o udzielenie dotacji. (art. 76 ust. 1 pkt 2).

Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami zawiera wykaz prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych, które mogą być objęte dotacją (art. 77). Integralną częścią ustawy, wynikającą z zapisu art. 80 ust. 1 jest rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 6 czerwca 2005 r. w sprawie udzielania dotacji celowej na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków (Dz. U. Nr 112, poz. 940 z późn. zm.). Poza środkami budżetu państwa wypłacanymi przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego lub Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków działania programu mogą być finansowane przez:

- 1) środki własne budżetowe na realizację zadań własnych;
- 1) dotacje podmiotowe dla instytucji kultury, których organizatorem jest samorząd województwa;
- 1) dotacje samorządu województwa dla jednostek samorządu terytorialnego innych szczebli na realizację zadań z zakresu kultury i sztuki;
- 1) dotacje, granty, nagrody samorządu województwa dla podmiotów nie zaliczanych do sektora finansów publicznych;
- 1) środki własne jednostek samorządu terytorialnego różnych szczebli;
- 1) dochody własne instytucji kultury;

- 11 środki prywatne (osób fizycznych, stowarzyszeń, fundacji, osób prawnych, związków wyznaniowych);
- 12 dotacje i fundusze celowe rządowych i pozarządowych programów pomocowych;
- 13 środki Unii Europejskiej;
- 14 inne środki przewidziane prawem.

Informacje o zasadach i kryteriach dotyczących możliwości pozyskiwania środków finansowych na zadania związane z ochroną i opieką nad zabytkami znajdują się na podanych poniżej stronach internetowych:

- 11 Informacje dotyczące programu operacyjnego „Promesa Ministra Kultury” – www.mkidn.gov.pl;
- 12 Informacje dotyczące programu operacyjnego „Dziedzictwo Kulturowe” – www.mkidn.gov.pl;
- 13 Informacje dotyczące programu operacyjnego „Fundusz wymiany kulturowej” – www.mkidn.gov.pl;
- 14 Informacje dotyczące programu operacyjnego „Kultura 2007 – 2013” – www.mkidn.gov.pl;
- 15 Informacje dotyczące programu operacyjnego „Innowacyjna gospodarka”, projektu nr 4.4. Inwestycje w produkty turystyczne o znaczeniu ponadregionalnym – www.interreg.gov.pl;
- 16 Informacje dot. programów operacyjnych „Regionalne programy operacyjne” – www.interreg.gov.pl;
- 17 Informacje dotyczące programu operacyjnego „restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich” – www.minrol.gov.pl;
- 18 Informacje dotyczące programu operacyjnego „Kapitał Ludzki” – www.mtrr.gov.pl;
- 19 Informacje dotyczące programu operacyjnego „Infrastruktura i środowisko” – www.mtrr.gov.pl;
- 20 Informacje dotyczące programu operacyjnego „Europejska współpraca terytorialna” – www.mtrr.gov.pl;
- 21 Informacje dotyczące programu operacyjnego „Fundusz dla organizacji pozarządowych” – www.funduszngo.pl;
- 22 Informacje dotyczące możliwości finansowania przy wykorzystaniu ustawy o partnerstwie publiczno – prywatnym – www.partnerstwopublicznoprywatne.info/ustawa_ppp.php;

12. Realizacja i finansowanie przez gminę zadań z zakresu ochrony zabytków

Zgodnie z art. 81 w/w ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami oraz zgodnie z ustawą z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 1990 r. nr 16, poz. 95 ze zm.) finansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytkach jest również obowiązkiem jednostki samorządu terytorialnego szczebla gminnego. Dla jednostki samorządu terytorialnego, posiadającej tytuł prawny do obiektu, opieka nad zabytkiem jest ponadto jej zadaniem własnym.

Zasady i tryb postępowania o udzielenie dotacji z budżetu gminy na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków określa odpowiednia Uchwała Rady Miejskiej.

Duży wpływ na stan zachowania lokalnych zabytków jest występowanie miasta w roli partnera przy projektach unijnych lub ministerialnych. W tym przypadku samorząd może wesprzeć właściciela zabytku zapewniając mu wsparcie w postaci zapewnienia wkładu własnego na realizację zadania. Takie działania podnoszą atrakcyjność turystyczną Miasta i Gminy Debrzno oraz wpływają na poziom życia mieszkańców.

Zadania Programu Opieki nad Zabytkami mogą być także realizowane przez instytucje kultury podległe gminie lub funkcjonujące na jej terenie (np. izby regionalne, domy kultury, biblioteki) w ramach działalności bieżącej. Ponadto (w zakresie ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie) gmina może wspierać działalność kulturalną związaną z ochroną zabytków i tradycją prowadzoną przez organizacje pozarządowe (m.in. stowarzyszenia i parafie).

Zabytki Miasta i Gminy Debrzno wpisane do Rejestru Zabytków Województwa Pomorskiego

Lp.	Nr rejestru	Decyzja z dnia	Nr decyzji	adres	obiekt
1.	A-82	1955-05-13	66	Cierzenie 36 (ob. 31)	zagroda / dom, budynek gospodarczy/
2.	A-95	1959-02-21	171	Cierzenie	kościół filialny p.w. Św. Piotra i Pawła wraz z otoczeniem
3.	A-97	1959-02-21	165	Debrzno	zespół murów miejskich
4.	A-103	1959-02-23	174	Strzeczona	kościół filialny p.w.Św.Wawrzyńca wraz z otoczeniem
5.	A-178	1960-04-05	278	Slupia	kościół filialny p.w. Św.Wawrzyńca wraz z otoczeniem
6.	A-390	1965-12-20 (wreza) 2007-10-08 (korpus)	517 (wreza) PW.K.Z.R.4190/6/1759/2007 (korpus)	Uniechów	kościół parafialny p.w. Św. Ap. Bartłomieja
7.	A-409	1966-08-30	K.L.IV-Ou/66/66	Stare Gronowo	zespół dworsko-parkowy (dwór, park, pawilony ogrodowe)
8.	A - 1633	1997-06-10	PSOZ-I-5340-23/27	Debrzno	kościół parafialny p.w. Wniebowzięcia NMP
9.	A-1910	2015-02-16	ZND-II.5140.34-2.2014.DS	Prasinowo	kościół w obryse budynku wraz z gruntem pod kościołem część działki 51
10	A-a-15/38K	11.03.1966	WKZ w Koszalinie nr K.L.IV Ou/56/66	Mysłogosz	grodzisko nizinne, pierścieniowate

Załącznik nr 1

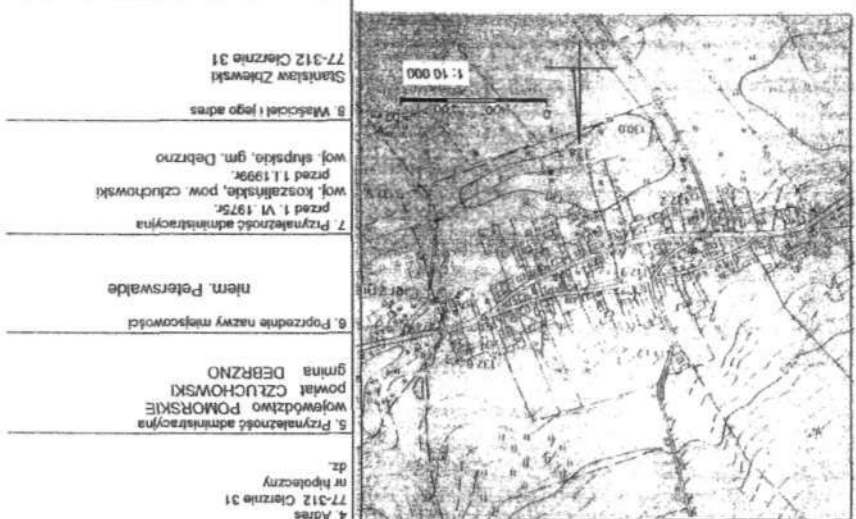
Zabytki Miasta i Gminy Debrzno wpisane do rejestru Zabytków Województwa Pomorskiego.

Załącznik nr 2

Białe Karty Zabytków

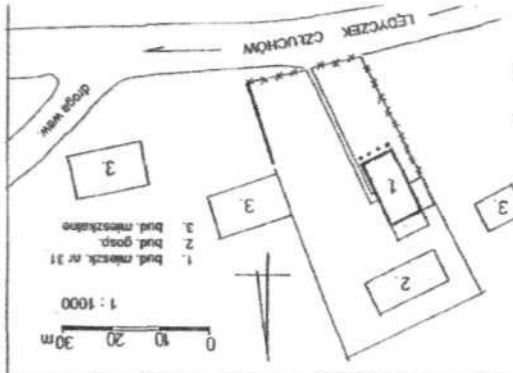
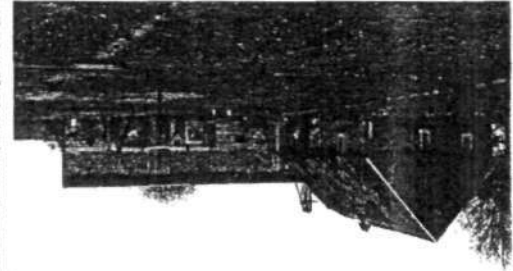
Nr	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z	1. Obiekt		
																										DOM MIESZKALNY (CHALUPA) NR 31 (d. 36)		
OŚRODEK DOKUMENTACJI ZABYTKÓW W WARSZAWIE KARTA EVIDENCYJNA ZABYTKÓW ARCHITEKTURY I BUDOWNICTWA																												

3. Miejscowość		CIERZNIĘ	
2. Czas powstania		K. XVIII w.	

10. Rejestr zabytków	A-30 z dnia 13.05.1955r. (nr dec. 66)
9. Użytkownik	J.W.

8. Właściciel i jego adres	Stanisław Zbiewski 77-312 Cierznie 31
7. Przynależność administracyjna	przed 1. VI 1975r. woj. koszaliński, pow. czuchowski woj. śląskie, gm. Debrzno
6. Poprzednie nazwy miejscowości	niem. Peterswalde
5. Przynależność administracyjna	województwo POMORSKIE powiat CZUCHOWSKI gmina DEBRZNO
4. Adres	77-312 Cierznie 31 nr hipoteczny dz.

<p>17. Użytkowanie obecne</p> <p>mieszkalne</p>	<p>16. Przaszaczenie pierwotne</p> <p>mieszkalne</p>	<p>15. Powierzchnia użytkowa</p> <p>85,4 m²</p>	<p>14. Kubatura</p> <p>282,5 m³</p>
<p>18. Prace budowlane, ich przebieg i dokumentacja</p>			
<p>19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje)</p> <p>Fundamenty w dobrym stanie. Ściana pn.-wsch. - murwana - ściana pn.-wsch., niewielkie pęknięcia, brak pojedynczych cegieł w pierwszej warstwie nad karnym fundamentem, miejscami wypukane spoiny. Nieszczelne odeskowane ściany zewnętrznych, ubytki desek szczytowych, widać zawilgoconą więźbę dachową. Pokrycie dachu nieszczelne. Pokrycie dachu nieszczelne.</p>			
<p>20. Najbliższe postawy konserwatorskie</p>			
<p>Remont dachu</p>			

13. Opis (rysunek, materiały konstrukcyjne, rzut, bryła, elewacje, wnętrza, wyposażenie, instalacje)

Budynek położony na skraju wsi, w jej zachodniej części. Miejsowość o układzie owalnym. Budynek usytuowany po północnej stronie drogi wyjazdowej, prowadzącej z zachodniego krańca owaliny w kierunku Łędytka. Dom usytuowany szczytem do drogi, oddalony od niej ok. 20 m. Działka na planie wydłużonego nieregularnego czworoboku, budynek mieszkalny przyglądający warstwą w jej zachodniej części. Boczna elewacja z wejściem zwrócony w kierunku pn.-wschodnim. Od pn.-zachodu do domu przylegający warstwą w północnej części działki murwana XIX-wieczna obora, położona prostopadle do budyńki. Budyńki - trzy z nich tworzyły otwarty od drogi w kształcie litery „U” (najczęściej spotykany układ w pow. czelichowskim). Od zachodu tak jak widać w planie (zobacz rysunek). W 1933r. widoczny jest w tym miejscu większy budynek, być może stodoła. Tak więc szopa była prawdopodobnie w tym samym budynku. Poza tym regularnym układem, od pn.-zachodu zlokalizowana była stajnia, nie zachowana do dzisiaj. Chłopa prezentuje typ domu z pełnym podziemem szczytowym. Pierwotny układ był prawdopodobnie domyślny z sienią za którą podziemnie, dłuższym pn.-wschodnim bokiem przylegająca do budyńki. Wnętrze domu 3-traktowe (trakty poprzeczne). Trakt środkowy mieszczący sieni i kuchnię, przesuwały w kierunku północnym. W trakcie północnym jedno obszarne pomieszczenie mieszkalne. Trakt północny w szczytowej części, mieszczący dwa pokoje usytuowane wzdłuż budyńki. W przybudówce drewniana chłupa prawdopodobnie jeszcze przed wojną (k(X)w), ze względu na zły stan techniczny została częściowo przemurwana. Być może wtedy też została wydłużona od północy przez dodanie jednej izby. Budynek pierwotnie posiadał czarną kuchnię. W późniejszym okresie została przebudowana na kuchnię z płytą. Wcześniej komin przyładowy zachowany został tylko w górnej części od poziomu stropu i na tej wysokości przesklepiony. Budynek prawdopodobnie posiadał stropy podbitki. Od czasów wojny do dziś gospodarstwo było użytkowane przez rodzinę Zbińskich. Dziś jest własnością dzieci pierwszego gospodarza Władysława Zbińskiego.

14. Kubatura

15. Powierzchnia użytkowa

85,4 m²

16. Przaszaczenie pierwotne

mieszkalne

17. Użytkowanie obecne

mieszkalne

18. Prace budowlane, ich przebieg i dokumentacja

19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje)

Fundamenty w dobrym stanie.
 Ściana pn.-wsch. - murwana - ściana pn.-wsch., niewielkie pęknięcia, brak pojedynczych cegieł w pierwszej warstwie nad karnym fundamentem, miejscami wypukane spoiny. Nieszczelne odeskowane ściany zewnętrznych, ubytki desek szczytowych, widać zawilgoconą więźbę dachową. Pokrycie dachu nieszczelne.
 Pokrycie dachu nieszczelne.

20. Najbliższe postawy konserwatorskie

Remont dachu

ABCDEF GHIJKL MNOPQRST UVWXYZ NR

OSRODEK DOKUMENTACJI ZABYTKOW W WARSZAWIE KARTA EVIDENCYJNA ZABYTKOW ARCHITEKTURY I BUDOWNICTWA

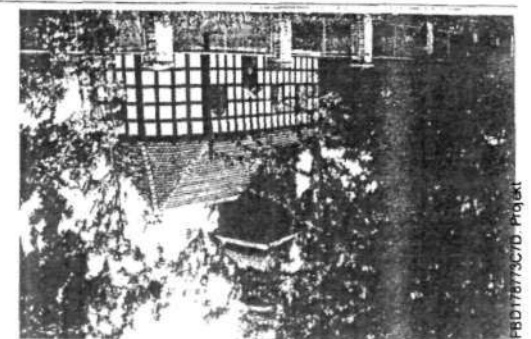
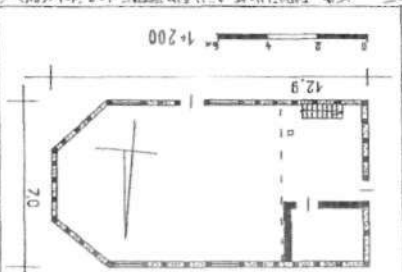
Obiekt

KOSCIOL RZYMSKOKATOLICKI PW. SW. JERZYJA W CIERZNIU

2. Czas powstania

3. Miejscowość

CIERZNIU KOSCIOL

13. Opis (wybucz, material i konstrukcja, rzut, bryla, elewacje, wnetrze, wyposazenie, instalacje)

Kościół położony w centrum wsi, w in. z-ach, cz. scel. nawisła, orientowany. Elementy przykościelny na planie czworoboku, otoczony siatką na cełachch wsi. W centrum wsi, w in. z-ach, cz. scel. nawisła, orientowany.

Wnętrze: w centrali łazny starodrzew w p. z-ach, narożnik cementarza i kopułki. Wypięzienie z cegły, otynkowane, ściany w całości z cegły, otynkowane, ściany w całości z cegły, otynkowane, ściany w całości z cegły, otynkowane.

Wnętrze: w centrali łazny starodrzew w p. z-ach, narożnik cementarza i kopułki. Wypięzienie z cegły, otynkowane, ściany w całości z cegły, otynkowane, ściany w całości z cegły, otynkowane.

Wnętrze: w centrali łazny starodrzew w p. z-ach, narożnik cementarza i kopułki. Wypięzienie z cegły, otynkowane, ściany w całości z cegły, otynkowane, ściany w całości z cegły, otynkowane.

Wnętrze: w centrali łazny starodrzew w p. z-ach, narożnik cementarza i kopułki. Wypięzienie z cegły, otynkowane, ściany w całości z cegły, otynkowane, ściany w całości z cegły, otynkowane.

Wnętrze: w centrali łazny starodrzew w p. z-ach, narożnik cementarza i kopułki. Wypięzienie z cegły, otynkowane, ściany w całości z cegły, otynkowane, ściany w całości z cegły, otynkowane.

Wnętrze: w centrali łazny starodrzew w p. z-ach, narożnik cementarza i kopułki. Wypięzienie z cegły, otynkowane, ściany w całości z cegły, otynkowane, ściany w całości z cegły, otynkowane.

Wnętrze: w centrali łazny starodrzew w p. z-ach, narożnik cementarza i kopułki. Wypięzienie z cegły, otynkowane, ściany w całości z cegły, otynkowane, ściany w całości z cegły, otynkowane.

Wnętrze: w centrali łazny starodrzew w p. z-ach, narożnik cementarza i kopułki. Wypięzienie z cegły, otynkowane, ściany w całości z cegły, otynkowane, ściany w całości z cegły, otynkowane.

Wnętrze: w centrali łazny starodrzew w p. z-ach, narożnik cementarza i kopułki. Wypięzienie z cegły, otynkowane, ściany w całości z cegły, otynkowane, ściany w całości z cegły, otynkowane.

Wnętrze: w centrali łazny starodrzew w p. z-ach, narożnik cementarza i kopułki. Wypięzienie z cegły, otynkowane, ściany w całości z cegły, otynkowane, ściany w całości z cegły, otynkowane.

Wnętrze: w centrali łazny starodrzew w p. z-ach, narożnik cementarza i kopułki. Wypięzienie z cegły, otynkowane, ściany w całości z cegły, otynkowane, ściany w całości z cegły, otynkowane.

12. Autorzy, historia obiektu, określenia stylu

Kościół zawsze w posiadaniu

Kościół zawsze w posiadaniu

Kościół zawsze w posiadaniu

Kościół zawsze w posiadaniu

Kościół zawsze w posiadaniu

Kościół zawsze w posiadaniu

Kościół zawsze w posiadaniu

Kościół zawsze w posiadaniu

Kościół zawsze w posiadaniu

Kościół zawsze w posiadaniu

Kościół zawsze w posiadaniu

Kościół zawsze w posiadaniu

Kościół zawsze w posiadaniu

10. Rejestr zabudów

9. Użytkownik i jego adres

8. Właściciel i jego adres

7. Przydatność administracyjna

6. Poprzednie nazwy miejscowości

5. Przydatność administracyjna

4. Adres

3. Miejscowość

2. Czas powstania

1. Data

10. Rejestr zabudów

9. Użytkownik i jego adres

8. Właściciel i jego adres

7. Przydatność administracyjna

6. Poprzednie nazwy miejscowości

5. Przydatność administracyjna

4. Adres

3. Miejscowość

2. Czas powstania

1. Data

10. Rejestr zabudów

9. Użytkownik i jego adres

8. Właściciel i jego adres

<p>23. Źródła ikonograficzne i fotograficzne (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnały)</p>	<p>22. Biblioteka</p> <p>- Z dziełowej Ziemi Człuchowska, red. K. Stanki, Poznań 1967, s. 195-196 - Dzieje Ziemi Człuchowska, red. H. Kłycki, B. C. Kłodoje- wski, Poznań 1975, s. 381 - Schematyzm Diecezji Kozłowski-Koźbrzeskiej, Kozalin 1977, s. 96</p>
<p>24. Uwagi różne</p>	<p>25. Opracował: Dorota Cieplik IR. 1993r. <small>rodzaj, numer, data, podpis</small></p> <p>tekst: Dorota Cieplik IR. 1993r. <small>rodzaj, numer, data, podpis</small></p> <p>plany, rysunki: Dorota Cieplik IR. 1993r. <small>rodzaj, numer, data, podpis</small></p> <p>zdjęcia fotogr.: Dorota Cieplik IR. 1993r. <small>rodzaj, numer, data, podpis</small></p> <p>miejsce przechowywania negatywów: EGZ Słupsk</p> <p>KARTA PO WYPEŁNIENIU PODLEGA OCHRONIE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW PRAWA AUTORSKIEGO</p>
<p>26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (dady, linie i nazwiska wypielajacych)</p>	<p>27. Załączniki</p>

<p>15 Powierzchnia użytkowa</p> <p>90 m²</p>	<p>16 Przeznaczenie pierwotne</p> <p>sakralne</p>
<p>Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja</p> <p>1918-19 - remont korpusu - prawdziw. obmurowane ścian. wew. od pn.</p> <p>1925-26 - remont wnętrza: nowa empora, wydzierlenie zakryte, wyburzenie dawnej zakryte</p> <p>1927-28 - wymiana pokrycia dachu wiaty</p>	<p>19 Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje)</p> <p>Fundamenty i ściany zewnętrzne w stanie dobrym. Wyposażenie w stanie dobrym.</p> <p>1927-28 - wymiana pokrycia dachu wiaty</p> <p>1925-26 - remont wnętrza: nowa empora, wydzierlenie zakryte, wyburzenie dawnej zakryte</p> <p>1918-19 - remont korpusu - prawdziw. obmurowane ścian. wew. od pn.</p>
<p>20. Najbliższe posady konserwatorskie</p> <p>Remont pokrycia dachu.</p>	<p>17. Użytkowanie obecne</p> <p>sakralne</p>

81. Akta archiwalna (podzaj akt, numer i miejsce przechowywania)	22. Bibliografia	<p>plan, rysunki iw.</p> <p>zdjęcia fotograficzne iw.</p> <p>tekst: mgr inż. arch. Grzegorz Untejewski, wrzesień 2000 r.</p>
23. Źródła ikonograficzne i fotograficzne (rodzaj, miejsce przechowywania)	<p>25. Oprawa</p>	<p>26. Adnotacje o inspekcjach, informacjach o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)</p> <p>Karta po wypełnieniu podlega ochronie na podstawie przepisów prawa autorskiego.</p> <p>miejsce przechowywania negatywów: W.O. SOZ, Delegatura w Ślupsku</p>
27. Zmieszanie		

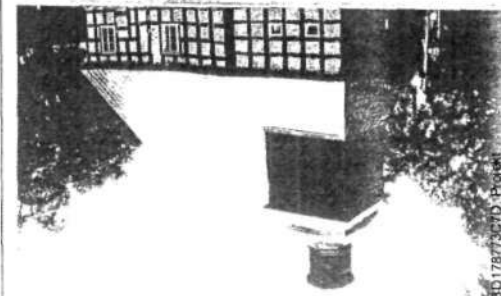
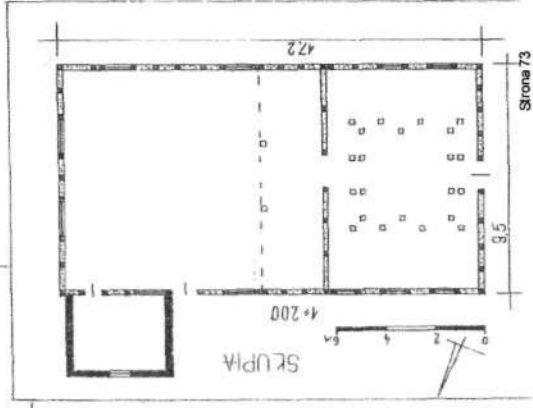
14. Kategoria	18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja	<p>Na podstawie projektu technicznego zabezpieczenia murów opracowanego przez PKZ Gdańsk w 1960 r. wykonano prace – uzupełnienie wyrw i ubytków ścian, oblicówkę ścian i cokołu</p> <p>Koniec 1,90 – reparacja fragmentów kamiennego cokołu polegające na wypełnieniu i wyspoinowaniu lokalnych ubytków.</p>
15. Powierzchnia użytkowa	20. Najbliższe postacie konserwatorskie	<p>Konieczne pilne prace zabezpieczające i remontowe murów i zachowane baszty Młyńskiej.</p>
16. Przeznaczenie pierwotne	17. Użytkowanie obecne	<p>19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sudeptnia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje)</p> <p>Stan techniczny murów bardzo zły. Cóża parcia muru pozabawiona licówki, korona murów silnie porośnięta zieleńią. Ubytki w liću muru, wypukane spoiny.</p>

13. Opis (sytuacja, materiał i konstrukcja, rzut bryła, elewacje, wyposażenie, instalacje)

12. Autorzy, historia obiektu, określenie stylu

Kościół położony w prz. wsch. cmentarz. Wzniesiony w 1870 r. przez arch. J. Pogoń. W 1900 r. przebudowany przez arch. J. Pogoń. W 1930 r. przebudowany przez arch. J. Pogoń. W 1950 r. przebudowany przez arch. J. Pogoń. W 1970 r. przebudowany przez arch. J. Pogoń. W 1990 r. przebudowany przez arch. J. Pogoń. W 2010 r. przebudowany przez arch. J. Pogoń.

10. Rejestr zabudów	
Nr	4-178
data	3.04.1950
9. Użytkownik i jego adres	
J.W.	
8. Właściciel i jego adres	
Parafia rzym.-kat. Ducha Świętego	
7. Przynależność administracyjna	
Przed 1 VI 1975	
Powiat	
województwo	
gmina	
5. Przynależność administracyjna	
nr hipoteczny	
4. Adres	
3. Miejscowość	
2. Czas powstania	
1. Data	

OPROJEKT DOKUMENTACJI
 BIURO ARCHITECTURY I BUDOWNICTWA
 WARSZAWA
 ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ Nr

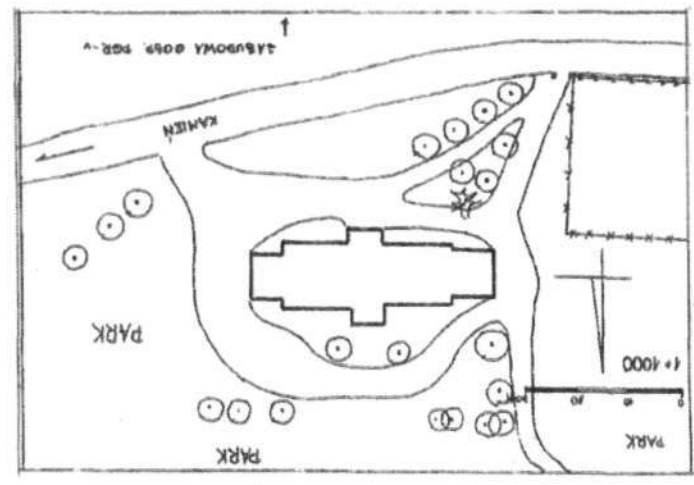
27. Załączniki	
26. Adnotacje o inspekcjach, informacjach, zmianach (daty, imiona i nazwiska wykonujących) KARTA PO WYPEŁNIENIU PODLEGA OCHRONIE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW PRAWA AUTORSKIEGO	23. Źródła ikonograficzne i fotograficzne (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury) - 2. Dzieje Ziemi Człuchowska, red. K. Stasik, Rozan, 1967, s. 206 - 2. Dzieje Ziemi Człuchowska, red. H. Rybicki, W. Zajączkowski, Rozan 1975, s. 430
24. Uwagi różne	22. Biblioteka

20. Najbliższe postawy konserwatorskie	
19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcja dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje)	Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja - stan stabilny podcałunym. - ściany zewnętrzne wykończone, ubytki cegiel i tynku - pozostałe elementy w stanie dobrym. - fundamenty w wyjątkach pol. - pozostałe elementy w stanie dobrym.
17. Użytkowanie obecne	15. Powierzchnia użytkowa Kubatura

<p>23. Źródła ikonograficzne i fotograficzne (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)</p>	<p>22. Biblioteka</p> <p>- Z dzieł w Złotej Ziemi Człuchowskiej, red. H. Rybicki, E. Z. Zaro- - Dziej w Złotej Ziemi Człuchowskiej, red. H. Rybicki, E. Z. Zaro- - Jewski, Poznań 1975, s. 432-433</p>
<p>21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)</p>	<p>25. Opracował: mgr Dorota Cieslik IX.1993r. tekst: mgr Dorota Cieslik IX.1993r. plan, rysunki: mgr Dorota Cieslik IX.1993r. zdjęcia fotogr.: mgr Dorota Cieslik IX.1993r. miejsce przechowywania negatywów: KSCZ Słupsk KARTA PO WYPEŁNIENIU PODLEGA OCHRONIE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW PRAWA AUTORSKIEGO</p>
<p>27. Załączniki</p>	<p>24. Uwagi różne</p> <p>26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (dady, imiona i nazwiska wypełniając:</p>

<p>Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja</p>	<p>15. Powierzchnia użytkowa Kubatura 765,2 m³ 167,7 m²</p>
<p>20. Najpilniejsze postuluje konserwatorskie</p> <p>Remont wlezy.</p>	<p>19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje)</p> <p>Zniszczone oszalowanie wlezy, stan zachowania pozostałych elementów dobry.</p>
<p>17. Użytkowanie obecne</p> <p>sakralne</p>	<p>16. Przeznaczenie pierwotne</p> <p>sakralne</p>

Składe zasady: Dorota Cieslik IX.1993r.
 (Imię, nazwisko, data)
 Nazwa przedsięwzięcia napisywny: FSCZ Dłupsk

Wzrostła boczna zach. - 1-osłowa. Na ost. nlewi - otwór okiennej duży & wykroch. Leżące prostokąt.
 Inne - nie zachowane żadne elementy wyposażenia i wystrój.
 Instalacje - elektr. o.o., wod.-kan.

1. Zawartość wkiadki (nazwa obiektu lub miejsca uspołnijnego)	2. Obiekt (nazwa jak w karcie)	3. Obiekt (nazwa jak w karcie)	4. Zawartość wkiadki (nazwa obiektu lub miejsca uspołnijnego)
---	--------------------------------	--------------------------------	---

ŁADKA DO KARTY EWIDENCYJNEJ ZABYTKÓW ARCHITEKTURY I BUDOWNICTWA

ZALĄCZNIK NR 1

17. Użytkowanie obecne	18. Przeznaczenie pierwotne	19. Powierzchnia użytkowa	20. Najbliższe pozostałości konserwatorskie
bliskie	niezależne	787,7 m ²	
		0099,7 m ²	
			budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja
			Wzrostła boczna zach. - 1-osłowa. Na ost. nlewi - otwór okiennej duży & wykroch. Leżące prostokąt. Inne - nie zachowane żadne elementy wyposażenia i wystrój. Instalacje - elektr. o.o., wod.-kan.
			Wzrostła boczna zach. - 1-osłowa. Na ost. nlewi - otwór okiennej duży & wykroch. Leżące prostokąt. Inne - nie zachowane żadne elementy wyposażenia i wystrój. Instalacje - elektr. o.o., wod.-kan.

<p>23. Źródła ikonograficzne i fotograficzne (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)</p> <p>- M. Vollack, H. Lemke, Der Kreis Schlochau, Bd. II, s. 523-525, Klat 1974</p> <p>- E. Budzyńska, Dokumentacja historyczno-urbanistyczna miasta Dabrznia, Gdańsk 1986-88, t. I, s. 228, s. 46, 58, 60, 61, 68, 69, 111, 112, 122, fot. 205-207</p>	<p>24. Uwagi różne</p>	<p>25. Opacował Grzegorz Untejewski VIII. 1996r.</p> <p>plan, rysunki Grzegorz Untejewski VIII. 1996r.</p> <p>zdjęcia fotogr. Grzegorz Untejewski VIII. 1996r.</p> <p>miejsce przechowywania negatywów</p>	<p>26. Adnotacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypisujących)</p> <p>KARTA PO WYPEŁNIENIU PODLEGA OCHRONIE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW PRAWA AUTORSKIEGO</p>	<p>27. Załączniki</p>
--	------------------------	--	--	-----------------------

1. Miejsce wlotu	2. Obiekt (nazwa jak w karcie)	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)	opis o.d.
<p>Wkładkę założyć: Grzegorz Untejewski VIII. 1996r.</p> <p>Miejsce przechowywania negatywów: Z-4 Folip, Jan Tachski W-wa, ul. Wolna 13, tel. 12-43-83</p> <p>Wzrost ODZ 15</p>	<p>Instalacje - elektryczne, szafka na przybory.</p> <p>c.d. pkt 12 - historia</p> <p>Ważne przysąpiło do budowy rezerwa i przy nim małego kościoła dla ewangelików. W XIX w. zły stan techniczny obydwu kościołów zmusił mieszkańców do wybudowania nowych świątyni. W 1887r. na braku rynku został wzniesiony neogotycki kościół ewangelicki, a w latach 1894-95 na placu położonym na północ od rynku, również neogotycki kościół katolicki.</p>	<p>Ważne przysąpiło do budowy rezerwa i przy nim małego kościoła dla ewangelików. W XIX w. zły stan techniczny obydwu kościołów zmusił mieszkańców do wybudowania nowych świątyni. W 1887r. na braku rynku został wzniesiony neogotycki kościół ewangelicki, a w latach 1894-95 na placu położonym na północ od rynku, również neogotycki kościół katolicki.</p> <p>Ważne przysąpiło do budowy rezerwa i przy nim małego kościoła dla ewangelików. W XIX w. zły stan techniczny obydwu kościołów zmusił mieszkańców do wybudowania nowych świątyni. W 1887r. na braku rynku został wzniesiony neogotycki kościół ewangelicki, a w latach 1894-95 na placu położonym na północ od rynku, również neogotycki kościół katolicki.</p>	<p>Ważne przysąpiło do budowy rezerwa i przy nim małego kościoła dla ewangelików. W XIX w. zły stan techniczny obydwu kościołów zmusił mieszkańców do wybudowania nowych świątyni. W 1887r. na braku rynku został wzniesiony neogotycki kościół ewangelicki, a w latach 1894-95 na placu położonym na północ od rynku, również neogotycki kościół katolicki.</p> <p>Ważne przysąpiło do budowy rezerwa i przy nim małego kościoła dla ewangelików. W XIX w. zły stan techniczny obydwu kościołów zmusił mieszkańców do wybudowania nowych świątyni. W 1887r. na braku rynku został wzniesiony neogotycki kościół ewangelicki, a w latach 1894-95 na placu położonym na północ od rynku, również neogotycki kościół katolicki.</p>

12. Autorzy, historia obiektu, określenia stylu

Do ok. 1850r. białe, w tym roku czny kocioł, który w tym roku stał prawdopodobnie rozbrany.

13. Opis (sytuacja, materiał i konstrukcja, rzut bryła, elewacje, wnętrza, wyposażenie, instalacje)

Kocioł położony w północnej części wsi, przy skrzyżowaniu drogi z Debrzną i drogi wewnętrznej. Cmentarz przykociołowy na planie prostokąta otoczony ogrodzeniem, z którego zachowały się tylko ceglane słupki na ceglanej podmurówce, od zachodu podmurówka kamienna. W najbliższym sąsiedztwie od wschodu i północy budynki mieszkalne i gospodarcze, od zachodu sad.

Kocioł wykonany z cegły. Słupy wew. z cegły, cynamkowe. Słupienie w presbiterium krzyżowe, w zakryciu i kruchcie stróp drewniane, belkowy z otynkowaną podbitką. W nawie odkryta więźba dachowa, drewniana, płatowo-kleszczowa.

Pokrycie dachu - biała i łupka - więźba, posadzka w nawie z 6-bocznych, białych płytek terakotowych, łączonych z cynamkami; w kruchcie z białych, kwadratowych, żłobkowanych płytek terakotowych; w klatkach schodowych posadzka cementowa; w zakryciu podłoga "biała". Schody wew. cementowe, 1-biegowe, 5-stopniowe. Schody wew. cementowe, wachlarzowe, wsparte na murze, balustrada metalowa z krzywymi słupkami i krzywymi słupkami - na skrzyżowaniu rozetka z białymi kłami.

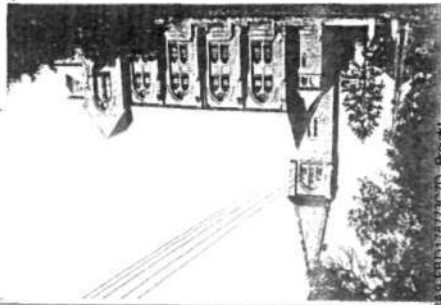
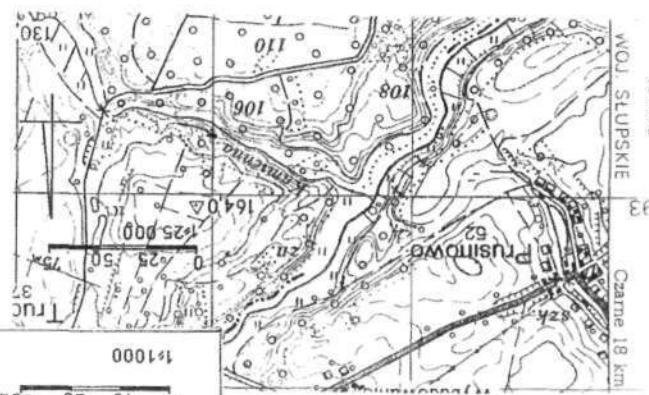
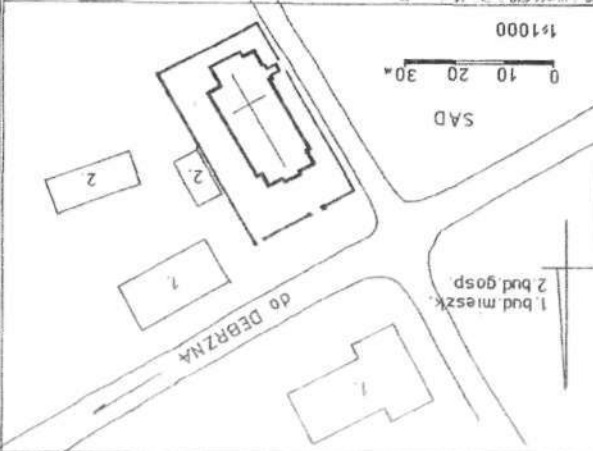
schodowych i kruchty bocznej, deskowe, na ozdobnych zawiasach pasowych z naczyń. Drzwi wew. drewniane, 2-skrzydłowe (głównie) i 1-skrzydłowe (do klatek schodowych i kruchty bocznej), deskowe, na ozdobnych zawiasach pasowych z naczyń, ozdobna kłami i szklanych. Drzwi wew. drewniane, 1-skrzydłowe, ramowo-piętrowe (6 płyt) - płyciny uszkowo wycięte, zawiasy czopowe, ozdobne kłami.

Okna metalowe, 1-dzielne, 1-2, 3-6-poziomowe, nieuchylne, okna 2-poziomowe skłone na oświe - klatki w kształcie rombów, 10 okien witrażowych. Kocioł na planie wydłużonego prostokąta z większym prostokątem presbiterium od pd.-wsch. i kwadratową wieżą od pn.-zach. Do presbiterium od zachodu przylegała wieża, dwiżona do kwadratu zakrycia. Od zachodu i wschodu do wieży przylegała wieża klatki schodowej na planie prostokąta. Przy ele-wacji pd.-zach. niewielki ryzalit z kruchłą boczna na planie zbliżonym do kwadratu. Kocioł 1-nawowy, 5-przęsłowy. Empory od pn.-zach., pn.-wsch. i pd.-zach. Wnętrze od pn.-zach. w wieży. Zewnętrzne wejścia do klatek schodowych od pn.-zach. Wejście boczne od pd.-zachodu.

Bryła rozczłonkowana, kocioł I-kondygnacyjny z III-kondygnacyjną wieżą i niższymi klatkami schodowymi, zakrycia i kruchłą boczna. Nakryty dachem 2-spadowym, presbiterium 3/4 dachu 4-spadowego, wieża 4-boczny hełm, ryzalit i kruchta boczna dachami 2-spadowymi o kalenicy prostopadłej do kalenicy dachu nawy, klatki schodowe i zakrycia 1/2 dachu namiotowego.

Elewacja pn.-zach. 3-osłowa. Na 2 osi wieża - otwór drzwiowy zamknięty żukiem certym, zbieżony 2-spadowym daszkiem, nad którym 5-mających, ułożonych w jednym rzędzie, ostrołukowych blend. W II kondygnacji wieży ostrołukowa wieża z wąskimi otworami, zamkniętymi żukami odcinkowymi: 1 mniejszy, nad którym dwa większe, w podłozu cegła wieża, w III kondygnacji wieży szeroka, ostro-lukowa wieża z 3 otworami okiennymi - brodkowy większy, zamknięte żukami

3. Miejscowość	PRUSINOWO
4. Adres	
nr hipoteczny	
5. Przynależność administracyjna	województwo śląskie
gmina	Debrzno
6. Poprzednie nazwy miejscowości	n Niem. Puetzenwalde
7. Przynależność administracyjna przed 1 VI 1975	powiat Koszaliński
8. Właściciel i jego adres	Parafia rzym.-kat. 77-406 ŁĘDY- CZEK woj. śląskie Diecezja koszal.-kołob. KOSZALIN
9. Użytkownik i jego adres	J. W.
10. Rejestr zabudów	Nr 4-1910 data 16.02.201

OPRODOK DOKUMENTACJI
ZABYTÓW W WARSZAWIE
ARTY EMIDENCYJNA ZABYTÓW
ARCHITEKTURY I BUDOWNICTWA
Objekt

ABCDEF GHIJKL MNOPQRSTU VWXYZ Nr

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

22. Biblioteka

- Schematyzm dzieł sztuki koczalińskiego-kołobrzeskiej,
KOSZALIN 1977
- Dla Leona Szlachetka i
Kod 4974 = 541
Henryk Vollaack, Henryk
akemke

23. Źródła ikonograficzne i fotografa (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)

24. Uwagi różne

25. Opracował
lokal Henryk Soja VIII.1995r.
plan, rysunki Henryk Soja VIII.1995r.
zdjęcia fotogr. Henryk Soja VIII.1995r.
miejsce przechowywania negatywów
PSOZ Słupsk
inst. archiwal. dat. podjęt.

26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)
KARTA PO WYPEŁNIENIU PODLEGA OCHRONIE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW PRAWA AUTORSKIEGO

27. Załączniki

Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja

- zmiana pokrycia dachu z dachówki na blachę

Kubatura

2994,6 m³

267,9 m²

15. Powierzchnia użytkowa

16. Przeznaczenie pierwotne

17. Użytkowanie obecne

19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcja dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje)

Stan zachowania wszystkich elementów dobry.

20. Najbliższe postlaty konserwatorskie

Załącznik nr 3

Zabytki nieruchome znajdujące się w wojewódzkiej ewidencji Zabytków
Województwa Pomorskiego.

Lp.	Miejscowość / Spis adresowy	Opis Zabytku.
1	Debrzno/Niepodległości 1	kamienica czynszowa XIX / XX w.
2	Debrzno/Niepodległości 2	dom mieszkalny XIX / XX w.
3	Debrzno/Niepodległości 3	dom mieszkalny XIX / XX w.
4	Debrzno/Barlickiego 4	dom małomiasteczkowy początek XX w
5	Debrzno/Barlickiego 6/8	kamienica czynszowa nr 6 z 1915 r.; nr 8 z końca XIX w.
6	Debrzno/Barlickiego 10	kamienica czynszowa z końca XIX, ? XX w.
7	Debrzno/Barlickiego 12	dom małomiasteczkowy
8	Debrzno/Barlickiego 14	kamienica czynszowa
9	Debrzno/Długa 3	mieczarnia i dom mieszkalny z pocz. XX w./w obrębie zespołu rezydencjalno folwarcznego
10	Debrzno/Długa 7	dom wielorodzinny, dawna szkoła ok. 1844 r.
11	Debrzno/Długa 9	mały dom mieszkalny
12	Debrzno/Długa 11	mały dom mieszkalny
13	Debrzno/Harcerska 1	dawny zajazd i stajnia z drugiej poł. XIX w., obecnie sklep
14	Debrzno/Harcerska 2	kamienica czynszowa, początek XX w
15	Debrzno/Harcerska 2 a	budynek mieszkalno-usługowy, początek XX w.
16	Debrzno/Jeziorna 4	domy Jednorodzinne XIX / XX w.
17	Debrzno/Kościuski 9	kamienica czynszowa z końca XIX w.
18	Debrzno/Kościuski 11	kamienica czynszowa z końca XIX w.
19	Debrzno/Kościuski 13	kamienica czynszowa XIX / XX w.
20	Debrzno/Kościuski 16	kamienica czynszowa z około 1920 r.
21	Debrzno/Krolewska 5	z 1864+1866 r. – Ośrodek Wychowawczy
22	Debrzno/Krolewska 7	dom dwurodzinny z końca XIX w.
23	Debrzno/Krolewska 8	szkoła podstawowa z 1907 r
24	Debrzno/Kwiatowa 1-33	kolonia robotnicza ok. r. 1938 r.
25	Debrzno/Kwiatowa 6	Dom mieszkalny, ok 1938r
26	Debrzno/Kwiatowa 7	Dom mieszkalny, ok 1938r
27	Debrzno/Kwiatowa 16	Dom mieszkalny ok 1938r
28	Debrzno/Miła 2	dom jednorodzinny ok. r. 1900+1908 r.

29	Debrzno/Młynarska 4	Młyn z zagrodą młynarską mur. pocz. XX w.
30	Debrzno/J. Młynarska 12	Gorzelnia, murowana 1904r.
31	Debrzno/Miłyńska 1	dom małomiasteczkowy I poł. XIX w.
32	Debrzno/Miłyńska 3	kamienica czynszowa XIX / XX w.
33	Debrzno/Miłyńska 5	kamienica czynszowa -1787 r.-przebudowana. -1962 r.
34	Debrzno/Miłyńska 7	dom jednorodzinny II poł. XIX w.
35	Debrzno/Mokotowska 3, 5, 7, 9	domy wielorodzinne ok. 1930 r.
36	Debrzno/Okrzeł 7	dom mieszkalny początek XX w.
37	Debrzno/Okrzeł 5	dom mieszkalny XIX / XX w.
38	Debrzno/Przechodnia 12,14,16,18,20	domy mieszkalne jednorodzinne, początek XX w.
39	Debrzno/Rynek 2	kamienica, dawny bank ar. 1900 r.
40	Debrzno/Rynek 6	dom małomiasteczkowy
41	Debrzno/Rynek 7	dom małomiasteczkowy I poł. XIX w.
42	Debrzno/Rynek 8	dom małomiasteczkowy II poł. XIX w.
43	Debrzno/Steniewicza 4, 6, 8, 13	osiedle ok. 1930 r.
44	Debrzno/Sportowa	zabudowa gospodarza z początku XX w.
45	Debrzno/Strzelecka	dawna strażnica początek XX w.
46	Debrzno/Traugutta 2	Urząd Miasta 1908-1910 r.
47	Debrzno/Traugutta 3	kamienica czynszowa, koniec XIX w.
48	Debrzno/Traugutta 4	dawna poczta II poł. XIX w.
48	Debrzno/Traugutta 7	kamienica czynszowa, koniec XIX w.
50	Debrzno/Traugutta 8	kamienica czynszowa, początek XX w.
51	Debrzno/Traugutta 9	kamienica czynszowa, początek XX w.
52	Debrzno/Traugutta 12	kamienica czynszowa, początek XX w.
53	Debrzno/Traugutta 14	kamienica czynszowa, początek XX w.
54	Debrzno/Wojśka Polskiego 1	Jednostka Wojskowa, Gimnazjum -1872 r., Sąd -1930 r.
55	Debrzno/Wojśka Polskiego 2	kamienica czynszowa XIX/XX w.
56	Debrzno/Wojśka Polskiego 4	kamienica czynszowa XIX / XX w.
57	Debrzno/Wojśka Polskiego 9	kamienica czynszowa XIX / XX w.
58	Debrzno/Wojśka Polskiego 11	kamienica czynszowa około 1905 r.

59	Debrzno/Wojśka Polskiego 13	kamienica czynszowa około 1905 r.			
60	Debrzno/Wojśka Polskiego 14	dom ok 1920			
61	Debrzno/Wojśka Polskiego 15	willa ok. r. 1920 r.			
62	Debrzno/Wojśka Polskiego 17	willa ok. r. 1920 r., Posterunek Policji			
63	Debrzno/Wojśka Polskiego 22	dom dwurodzinny około 1925 r.			
64	Debrzno/Wojśka Polskiego 24	dom dwurodzinny około 1925 r.			
65	Debrzno/Wojśka Polskiego 27	dom dwurodzinny około 1935 r.			
66	Debrzno/Wojśka Polskiego 26	dom dwurodzinny około 1935 r.			
67	Debrzno/Wojśka Polskiego 28	dom dwurodzinny około 1935 r.			
67	Debrzno/Wojśka Polskiego 31	dom dwurodzinny około 1935 r.			
69	Debrzno/Wojśka Polskiego 35, 37,39, 41, 43, 45, 47, 49	domy jednorodzinne ok. r. 1935 r.			
70	Debrzno/Zjednoczenia 5, 7, 9,11,15	budynki małomiasteczkowe, parterowe, murowane z poddaszem szkieletowym, nakryte dachem dwuspadowym, elewacje w cegle licowej lub tynkowane			
71	Debrzno/Zjednoczenia 13	kamieniczka dwukondygnacyjna, skromna			
L.P.	Miejscowość/adres	Obiekt	Data powstania	Materiał	Uwagi
1.	Boboszewo	zespół folwarczny	pocz. XX w., 1938r.		
4.	Bolesławowo 2	zespół folwarczny	2 ćw. XX w.?		s. karta z 1996 r.
5.	Bolesławowo 3,5,6	zespół dworsko-folwarczny	pocz. XX w.		s. karta z 1996 r.
6.	Buchowo 17, 18a	zespół folwarczny	pocz. XX w.		s. karta z 1996 r.
7.	Cierznie	szkoła	pocz. XX w.	mur.	
8.	Cierznie 15	dom	pocz. XX w.	mur.	
9.	Cierznie 17	dom	k. XIX w.	szach.	
10.	Cierznie 20	dom	k. XIX w.	mur.	
11.	Cierznie 21	dom	k. XIX w.	mur., szach.	
12.	Cierznie 29	budynek mieszkalny	poł. XIX w.	szach.	
13.	Cierznie 30	dom	1910 r.	mur.	
14.	Gńiewno	zespół folwarczny	XIX/XX w.		s. karta z 1996 r.
15.	Jeleniec 2,3	zespół folwarczny	XIX/XX w.		s. karta z 1996 r.
16.	Kamień	zespół pałacowo-folwarczny	XIX/XX w.		s. karta z 1996 r.
17.	Milachowo 2	zespół dworsko-folwarczny	2 poł. XIX w.		s. karta z 1996 r.
18.	Nierzybie 1	młyn z zagrodą młynarską	młyn 1839 r.	ceg., drew.	
19.	Pędziszewo 12, 13	zespół młyński	2 poł. XIX w.?	ceg., kam.	
20.	Różankowo 1, 11	zespół dworsko-folwarczny	XX w.		s. karta z 1996 r.
21.	Skowranki	zespół folwarczny	k. XIX, I. 20. XX w.	mur.	
22.	Supia	zespół folwarczny	pocz. XX w.		karta z 1990 r.
23.	Supia 36	dom	4 ćw. XIX w.	mur.	
24.	Supia 49	budynek mieszkalny	2 poł. XIX w.	mur.	
25.	Startawka	dom mieszkalny	pocz. XX w.	mur./ceg.	karta z 1990 r.
26.	Stare Gronowo	kościół fil. rzym.-kat.	1860 r., pocz. XX w.	mur./ceg.	karta z 1993 r.
27.	Stare Gronowo 90	zespół folwarczny Portuga	XIX/XX w.		s. karta z 1996 r.

28.	Stare Gronowo	zespół folwarczny	k. XIX w., l. 30, XX w.		karta z b.r.
29.	Stare Gronowo 7	dom mieszkalny	1930 r.	mur./ceg.	karta z 1990 r.
30.	Strzeżona	dzwonnica	XIX w.	drew.	
31.	Strzeżona 15	budynek mieszkalny	pol. XIX w.	drew.	
32.	Strzeżona 18	dom	2 pol. XIX w.	drew.	
33.	Strzeżona 29	dom	2 pol. XIX w.	szach.	
34.	Strzeżona 38	szkoła	pozc. XX w.	mur.	
35.	Uniechów 19	dom	pozc. XX w.	mur.	
36.	Uniechów 23	budynek mieszkalny	2 pol. XIX w.	drew., szach.	
37.	Uniechówek	zespół folwarczny	XIX/XX w.		karta z 1996r.

Załącznik nr 4

Zabytki ruchome wpisane do rejestru i wojewódzkiej ewidencji Zabytków
Województwa Pomorskiego

LP	Nr Rejestru B.	Nr Decyzji	Data wpisu	Miejscowość	Miejsce pochowania lub przechowywania zabytku	Przedmiot ochrony - rodzaj zabytku	Przedmiot ochrony - rodzaj zabytku	Data Uw.w	Data pow.	Autorka	Technika
1.	9	KI. IV - 0 a/82/65	9.07- 1965	Debrzno	Kościół Parafialny Rymakoskołocki i pw. Włodowicza NMP w Debrznie	obraz	obraz: "Najświętsza Maria Panna na smoku"	17 w		prawdopodobnie ze szkoły Hermann Hana	malowany, olejno
2.	29	KI. IV-660/671	18.02- 1971	Cieranie	Kościół Filialny Rymakoskołocki i pw. Św. Piotra i Pawła w Cieranie	wyposażenie kościoła					
3.	29	KI. IV-660/671	18.02- 1971	Cieranie	Kościół Filialny Rymakoskołocki i pw. Św. Piotra i Pawła w Cieranie	ambona	ambona	18 w			plakoraz biona polichrom owana
4.	29	KI. IV-660/671	18.02- 1971	Cieranie	Kościół Filialny Rymakoskołocki i pw. Św. Piotra i Pawła w Cieranie	empora chóru maszynowego	empora chóru maszynowego				polichrom owana
5.	29	KI. IV-660/671	18.02- 1971	Cieranie	Kościół Filialny Rymakoskołocki i pw. Św. Piotra i Pawła w Cieranie	ławy	ławy	18 i 19 w			malowane
6.	29	KI. IV-660/671	18.02- 1971	Cieranie	Kościół Filialny Rymakoskołocki i pw. Św. Piotra i Pawła w Cieranie	drzwi	drzwi zawieszane	18 w	2 poł.		plakoraz bione, malowane
7.	29	KI. IV-660/671	18.02- 1971	Cieranie	Kościół Filialny Rymakoskołocki i pw. Św. Piotra i Pawła w Cieranie	obraz	obraz: "Św. Kordzina"	18 w	1758		malowany, olejno
8.	29	KI. IV-660/671	18.02- 1971	Cieranie	Kościół Filialny Rymakoskołocki i pw. Św. Piotra i Pawła w Cieranie	obraz	obraz: "Św. Jan Chrzczciel"	18 w	1758		malowany, olejno
9.	29	KI. IV-660/671	18.02- 1971	Cieranie	Kościół Filialny Rymakoskołocki i pw. Św. Piotra i Pawła w Cieranie	obraz	obraz: "Św. Hieronim"	18 w	1758		malowany, olejno
10.	29	KI. IV-660/671	18.02- 1971	Cieranie	Kościół Filialny Rymakoskołocki i pw. Św. Piotra i Pawła w Cieranie	obraz	obraz: "Naczenie N.M.P."	18 w	1758		malowany, olejno
11.	29	KI. IV-660/671	18.02- 1971	Cieranie	Kościół Filialny Rymakoskołocki i pw. Św. Piotra i Pawła w Cieranie	krzyż procesyjny	krzyż procesyjny	18 i 19 w			rzeźbiony, polichrom owany
12.	29	KI. IV-660/671	18.02- 1971	Cieranie	Kościół Filialny Rymakoskołocki i pw. Św. Piotra i Pawła w Cieranie	złotnictwo	kołdra na kadzidło	18 i 19 w			stop

13.	29	KI IV-6601/374	18.02-1971	Cierzenie	Kościół Filialny Rzymokatolicki i pw. Św. Floriana Pawła w Cierzenie, 77 - 312 Cierzenie	zdmichwo	teakta	18 w	stop
14.	29	KI IV-6601/374	18.02-1971	Cierzenie	Kościół Filialny Rzymokatolicki i pw. Św. Floriana Pawła w Cierzenie, 77 - 312 Cierzenie	zdmichwo	świętozniki	18 w	
15.	138	KI IV-6601/374	23.02-1974	Uniechów	Kościół Rzymokatolicki Parafialny i pw. Św. Bartłomieja w Uniechowie, 77 - 312 Uniechów	wyposażenie ekkościoła	wyposażenie kościółca		
16.	138	KI IV-6601/374	23.02-1974	Uniechów	Kościół Rzymokatolicki Parafialny i pw. Św. Bartłomieja w Uniechowie, 77 - 312 Uniechów	chrześcijańska	chrześcijańska	18 w	2 pol
17.	138	KI IV-6601/374	23.02-1974	Uniechów	Kościół Rzymokatolicki i pw. Św. Bartłomieja w Uniechowie, 77 - 312 Uniechów	krzyż procesyjny	krzyż procesyjny	19 w	
18.	138	KI IV-6601/374	23.02-1974	Uniechów	Kościół Rzymokatolicki i pw. Św. Bartłomieja w Uniechowie, 77 - 312 Uniechów	zbiorniki	świętozniki	18 w	kon odlew
19.	138	KI IV-6601/374	23.02-1974	Uniechów	Kościół Rzymokatolicki i pw. Św. Bartłomieja w Uniechowie, 77 - 312 Uniechów	Indywidualne	dzwon	16 w	1524
20.	138	ZRID.5140.36-5.2014.K10	22.12-2014	Uniechów	Kościół Rzymokatolicki i pw. Św. Bartłomieja w Uniechowie, 77 - 312 Uniechów	ambona		2 pol. XVIII w	drewno rzeźbione polichrom owane
21.	9	PSOZ-I-5330/6/94	30.09-1994	Debrzno	Kościół Rzymokatolicki i pw. Wniebowzięcia Debrznie, ul. Witosa 5, 77 - 310 Debrzno	wyposażenie ekkościoła	wyposażenie kościółca		
22.	9	PSOZ-I-5330/6/94	30.09-1994	Debrzno	Kościół Rzymokatolicki i pw. Wniebowzięcia Debrznie, ul. Witosa 5, 77 - 310 Debrzno	obraz	obraz: "Ukrzyżowanie"	17 w	1694 Jerzy Baranowski

23.	9	PSOZ-I-5330/6/94	30.09-1994	Debrzno	Kościół Rzymokatolicki i pw. Wniebowzięcia Debrznie, ul. Witosa 5, 77 - 310 Debrzno	zdmichwo	monstrancja	18 w	1765
24.	9	PSOZ-I-5330/6/94	30.09-1994	Debrzno	Kościół Rzymokatolicki i pw. Wniebowzięcia Debrznie, ul. Witosa 5, 77 - 310 Debrzno	zdmichwo	kielich	18 w	1741 J. G. Schlaubit
25.	9	PSOZ-I-5330/6/94	30.09-1994	Debrzno	Kościół Rzymokatolicki i pw. Wniebowzięcia Debrznie, ul. Witosa 5, 77 - 310 Debrzno	zdmichwo	kielich	18 w	1714 J. Jode
26.	9	PSOZ-I-5330/6/94	30.09-1994	Debrzno	Kościół Rzymokatolicki i pw. Wniebowzięcia Debrznie, ul. Witosa 5, 77 - 310 Debrzno	zdmichwo	kielich	18 w	1755 H. Hell III
27.	355	PSOZ-I-5330/7/94	30.09-1994	Strzeżona	Kościół Rzymokatolicki i pw. Św. Wawrzyńca w Strzeżonie, 77 - 313 Strzeżona	wyposażenie ekkościoła	wyposażenie kościółca		
28.	355	PSOZ-I-5330/7/94	30.09-1994	Strzeżona	Kościół Rzymokatolicki i pw. Św. Wawrzyńca w Strzeżonie, 77 - 313 Strzeżona	ołtarz	ołtarz główny	18 w	3 ów
29.	355	PSOZ-I-5330/7/94	30.09-1994	Strzeżona	Kościół Rzymokatolicki i pw. Św. Wawrzyńca w Strzeżonie, 77 - 313 Strzeżona	ambona	ambona	18 w	
30.	355	PSOZ-I-5330/7/94	30.09-1994	Strzeżona	Kościół Rzymokatolicki i pw. Św. Wawrzyńca w Strzeżonie, 77 - 313 Strzeżona	chrześcijańska	chrześcijańska	18 w	
31.	355	PSOZ-I-5330/7/94	30.09-1994	Strzeżona	Kościół Rzymokatolicki i pw. Św. Wawrzyńca w Strzeżonie, 77 - 313 Strzeżona	krzeplienica	krzeplienica	15 w	

32	258	PSOZ-I-53302/94	30.09.1994	Siraczona	Kościół Filialny Rzymakowski i pw. Św. Wawrzyńca w Strzeżonie, 77 - 313 Strzeżona	rzeźba	rzeźba "Krewy filia"	19 w												
33	255	PSOZ-I-53307/94	30.09.1994	Siraczona	Kościół Filialny Rzymakowski i pw. Św. Wawrzyńca w Strzeżonie, 77 - 313 Strzeżona	złotnictwo	krzyż ofiar zwoy	19 w	pod											
34	255	PSOZ-I-53307/94	30.09.1994	Siraczona	Kościół Filialny Rzymakowski i pw. Św. Wawrzyńca w Strzeżonie, 77 - 313 Strzeżona	złotnictwo	świeczniki	19 w	1843											
35	256	PSOZ-I-53302/95	21.11.1994	Supla	Kościół Filialny Rzymakowski i pw. Św. Michała Archanioła w Supli, 77 - 310 Supla	wyposażenie kościoła	wyposażenie kościoła													
36	256	PSOZ-I-53302/95	21.11.1994	Supla	Kościół Filialny Rzymakowski i pw. Św. Michała Archanioła w Supli, 77 - 310 Supla	ofiar z	ofiar z główny	18 w	2 pod											
37	256	PSOZ-I-53302/95	21.11.1994	Supla	Kościół Filialny Rzymakowski i pw. Św. Michała Archanioła w Supli, 77 - 310 Supla	ambona	ambona	17 w												
38	256	PSOZ-I-53302/95	21.11.1994	Supla	Kościół Filialny Rzymakowski i pw. Św. Michała Archanioła w Supli, 77 - 310 Supla	rzeźba	rzeźba "Św. Inezia"	15 w												
39	256	PSOZ-I-53302/95	21.11.1994	Supla	Kościół Filialny Rzymakowski i pw. Św. Michała Archanioła w Supli, 77 - 310 Supla	rzeźba	rzeźba "Matka Boska"	17 i 18 w												
40	256	PSOZ-I-53302/95	21.11.1994	Supla	Kościół Filialny Rzymakowski i pw. Św. Michała Archanioła w Supli, 77 - 310 Supla	empora (chór muzyczny)	empora (dłg muzyczny)	19 w												

41	256	PSOZ-I-53302/95	21.11.1994	Supla	Kościół Filialny Rzymakowski i pw. Św. Michała Archanioła w Supli, 77 - 310 Supla	konfejonak	konfejonak	19 w													
42	256	PSOZ-I-53302/95	21.11.1994	Supla	Kościół Filialny Rzymakowski i pw. Św. Michała Archanioła w Supli, 77 - 310 Supla	złotnictwo	świeczniki ofiar zwoy	19 w													
43	256	PSOZ-I-53302/95	21.11.1994	Supla	Kościół Filialny Rzymakowski i pw. Św. Michała Archanioła w Supli, 77 - 310 Supla	złotnictwo	kołotek	18 w													
44	256	PSOZ-I-53302/95	21.11.1994	Supla	Kościół Filialny Rzymakowski i pw. Św. Michała Archanioła w Supli, 77 - 310 Supla	ludwiarstw	dawon	16 w													
45	256	PSOZ-I-53302/95	21.11.1994	Supla	Kościół Filialny Rzymakowski i pw. Św. Michała Archanioła w Supli, 77 - 310 Supla	ludwiarstw	dawon	19 w	1881												
46	138	PWKZ.ZR/4190/1272/475/2011	2.03.2011	Uniechów	kościół rzymakowski parafialny pw. Św. Bartłomieja w Uniechowie, 77 - 312 Uniechów	wyposażenie kościoła	wyposażenie kościoła ofiar z														
47	138	PWKZ.ZR/4190/1272/475/2011	2.03.2011	Uniechów	kościół rzymakowski parafialny pw. Św. Bartłomieja w Uniechowie, 77 - 312 Uniechów	ofiar z	ofiar z główny z obrządem Św. Bartłomieja	19 w	koniec												
48	138	PWKZ.ZR/4190/1272/475/2011	2.03.2011	Uniechów	kościół rzymakowski parafialny pw. Św. Bartłomieja w Uniechowie, 77 - 312 Uniechów	ofiar z	ofiar z boczny z obrządem Ecce Homo	19 w	koniec												

49	E.33	PW.K.Z.ZR.5140/1272475/2011	2.03.-2011	Uroczń	Kościół rymokatoicki parafialny p.w. Św. Bartłomieja w Uroczń	ołtarz	ołtarz z bocznymi obrazami Wniebowstania MB	19 w	koniec XIX w.	nieznany	drewno rzeźbione, polichromowane, anyceka
50	9	PW.K.Z.ZR.5140/40.2013 K.B.	12.03.-2013	Debrno	Kościół rymokatoicki parafialny p.w. WNMP	ołtarz główny obrazem Matka Immaculata - rzeźby - św. Jan Ewangelista i św. Paweł	Ołtarz główny z obrazem Matka Immaculata - rzeźby - św. Jan Ewangelista i św. Paweł	19 w	k. XIX w.	1894-1895 f.	drewno rzeźbione, polichromowane, anyceka, obraz malowany olejno na płótnie
51	9	PW.K.Z.ZR.5140/40.2013 K.B.	12.03.-2013	Debrno	Kościół rymokatoicki parafialny p.w. WNMP	ołtarz boczny	Ołtarz boczny p.w. św. Józefa, obraz św. Józef	19 w	k. XIX w.	1894-1895 f.	drewno rzeźbione, polichromowane, anyceka, obraz malowany olejno na płótnie
52	9	PW.K.Z.ZR.5140/40.2013 K.B.	12.03.-2013	Debrno	Kościół rymokatoicki parafialny p.w. WNMP	ołtarz boczny	Ołtarz boczny p.w. św. Antoniego, obraz św. Antoni	19 w	k. XIX w.	1894-1895 f.	drewno rzeźbione, polichromowane, anyceka, obraz malowany olejno na płótnie
53	9	PW.K.Z.ZR.5140/40.2013 K.B.	12.03.-2013	Debrno	Kościół rymokatoicki parafialny p.w. WNMP	Prospekt organowy	Prospekt organowy	19 w	k. XIX w.	1894-1895 f.	drewno rzeźbione, polichromowane, anyceka,
54	9	PW.K.Z.ZR.5140/40.2013 K.B.	12.03.-2013	Debrno	Kościół rymokatoicki parafialny p.w. WNMP	empura	empura	19 w	k. XIX w.	1894-1895 f.	drewno rzeźbione, polichromowane, anyceka, polichromowane
55	9	PW.K.Z.ZR.5140/40.2013 K.B.	12.03.-2013	Debrno	Kościół rymokatoicki parafialny p.w. WNMP	chrześciana	chrześciana	19 w	k. XIX w.	1894-1895 f.	drewno rzeźbione, polichromowane, anyceka
56	9	PW.K.Z.ZR.5140/40.2013 K.B.	12.03.-2013	Debrno	Kościół rymokatoicki parafialny p.w. WNMP	konfigural	konfigural	19 w	k. XIX w.	1894-1895 f.	drewno rzeźbione, polichromowane, anyceka, polichromowane
57	9	PW.K.Z.ZR.5140/40.2013 K.B.	12.03.-2013	Debrno	Kościół rymokatoicki parafialny p.w. WNMP	konfigural	konfigural	19 w	k. XIX w.	1894-1895 f.	drewno rzeźbione, polichromowane, anyceka, polichromowane
58	9	PW.K.Z.ZR.5140/40.2013 K.B.	12.03.-2013	Debrno	Kościół rymokatoicki parafialny p.w. WNMP	ławki	ławki	19 w	k. XIX w.	1894-1895 f.	drewno rzeźbione, anyceka,

59	9	PW.K.Z.ZR.5140/40.2013 K.B.	12.03.-2013	Debrno	Kościół rymokatoicki parafialny p.w. WNMP	więzba dachowa półotwarta	19 w	k. XIX w.	1894-1895 f.	drewno rzeźbione, anyceka, polichromowane	
60	9	PW.K.Z.ZR.5140/40.2013 K.B.	12.03.-2013	Debrno	Kościół rymokatoicki parafialny p.w. WNMP	witrabo	witrabo	19 w	k. XIX w.	1894-1895 f.	
61	9	PW.K.Z.ZR.5140/40.2013 K.B.	12.03.-2013	Debrno	Kościół rymokatoicki parafialny p.w. WNMP	rzezba "Chrystus"	rzezba	19 w	k. XIX w.	1894-1895 f.	drewno rzeźbione polichromowane
62	9	PW.K.Z.ZR.5140/40.2013 K.B.	12.03.-2013	Debrno	Kościół rymokatoicki parafialny p.w. WNMP	rzezba "św. Agnieszka"	rzezba "św. Agnieszka"	19 w	k. XIX w.	1894-1895 f.	drewno rzeźbione polichromowane
63	9	PW.K.Z.ZR.5140/40.2013 K.B.	12.03.-2013	Debrno	Kościół rymokatoicki parafialny p.w. WNMP	rzezba "św. Dominik"	rzezba "św. Dominik"	19 w	k. XIX w.	1894-1895 f.	drewno rzeźbione polichromowane
64	9	PW.K.Z.ZR.5140/40.2013 K.B.	12.03.-2013	Debrno	Kościół rymokatoicki parafialny p.w. WNMP	rzezba "św. Dorota"	rzezba "św. Dorota"	19 w	k. XIX w.	1894-1895 f.	drewno rzeźbione polichromowane
65	9	PW.K.Z.ZR.5140/40.2013 K.B.	12.03.-2013	Debrno	Kościół rymokatoicki parafialny p.w. WNMP	rzezba "św. Stanisław"	rzezba "św. Stanisław"	19 w	k. XIX w.	1894-1895 f.	drewno rzeźbione polichromowane
66	9	PW.K.Z.ZR.5140/40.2013 K.B.	12.03.-2013	Debrno	Kościół rymokatoicki parafialny p.w. WNMP	rzezba "Krucyfiks"	rzezba "Krucyfiks"	19 w	k. XIX w.	1894-1895 f.	drewno rzeźbione polichromowane

Wojewódzka ewidencja zabytków ruchomych Miasta i Gminy Debrno

Miejscowość	Obiekt i czas powstania
Cierznie Kościół p.w. św. Piotra i Pawła	Wypożyczenie kościoła Kociołek na wodę – XVII/XVIII
Debrno Kościół paraf. p.w. Wnieb. N.M.P.	Wypożyczenie kościoła Komoda z nastawą – k. XIX w. Szafa – k. XIX w. Drzwi główne – po 1886 r. Drzwi zakryte – po 1886 r. Drzwi boczne – po 1886 r. Drzwi boczne – po 1886 r. Płyta nagrobna – XVII w. (?) Obraz „Dzieciątko Jezus z symbolem męki” – XVIII/XIX w. Obraz „Dzieciątko Jezus z symbolem męki” – pocz. XIX w. Kielich sakralny – k. XIX w.

	<p>Świeczniki (5) – po 1886 r. Świecznik – k. XIX w. Świecznik – k. XIX w. Misa Chrzcielna – po 1886 r. Dzwon – 1887 r. Dzwon – 1895 r. Ornat czerwony – XVIII w. Ornat biały – XVIII i pocz. XX w. Dywan – XVII w.</p>
<p>Prusinowo Kościół fil. p.w. MB Królowej Polski</p>	<p>Wyposażenie kościoła: Ołtarz główny – pocz. XX w. Ambona – pocz. XX w. Prospekt organowy – 1901 r. Chór muzyczny i empory boczne – pocz. XX w. Chrzcielnica – pocz. XX w. Ławki – pocz. XX w. Tabernakulum – II poł. XIX w. Fotel – pocz. XX w. Drzwi boczne – pocz. XX w. Drzwi główne – pocz. XX w. Rzeźba – poł. XVIII w. Świecznik – pocz. XX w. Żyrandol – pocz. XX w. Witraże – pocz. XX w. Witraże – pocz. XX w. Witraże – pocz. XX w. Obudowa dzwonka – pocz. XX wieku Dzwon – 1728 r. Dzwon – 1901 r. Chorągiewka – 1775 r. Wyposażenie kościoła</p>
<p>Stupia Kościół fil. p.w. św. Michała</p>	<p>Chrzcielnica – XVII – XVIII w. – obecnie brak Chorągiew procesyjna biała – obrazy – 1818 r. – brak Chorągiew procesyjna czerwona – obrazy – 1818 r. – brak Chorągiew procesyjna czerwona – obrazy – 1818 r. – brak Chorągiew procesyjna czarna – obrazy – XIX w. – brak Wyposażenie kościoła</p>
<p>Stare Gronowo Kościół paraf. p.w. św. Piotra i Pawła</p>	<p>Tabernakulum – ok. 1800 r. Drzwi (okucia i zawiasy) – k. XIX w. Obraz „Ostatnia Wieczerza” – XVIII/XVIII w. – brak Obraz „Ukrzyżowanie” – XVIII/XVIII w. – brak Obraz „Ukrzyżowanie” – poł. XVIII w. – brak Świecznik – 1843 r. – brak Świecznik – 1843 r. – brak Świecznik – k. XIX w. – brak Lichtarze cynowe – poł. XIX w. – brak Lichtarze cynowe – 1843 r. – brak Kościółek – II poł. XIX w. – brak</p>

	<p>Dzwon spiżowy – XVIII w. Dzwon – 1897 r. Dzwon – 1897 r. Fisharmonia – I. 30. XX w. Wyposażenie kościoła:</p>
<p>Strzeżona Kościół fil. p.w. św. Wawrzyńca</p>	<p>Empora – XVIII/XIX Ława kolatorska – XIX w. – brak Ławy – XVIII/XIX w. Konfesjonał – XVIII/XIX w. Tabernakulum – XVIII w. – brak Drzwi główne – XVIII w. Drzwi do zakrystii – XVIII w. Chorągiew procesyjna – czarna (obrazy) – XIX w. – brak Krucyfik ołtarzowy – pocz. XIX w. – brak Zamek (drzwi główne) – XVIII w. Fisharmonia – I. 30. XX w. Wyposażenie kościoła: Krzyż procesyjny – XIX wiek</p>
<p>Uniechów Kościół p.w. św. Bartłomieja</p>	

Załącznik nr 5

Zabytki archeologiczne w Mieście i Gminie Debrzno.

Zabytki archeologiczne wpisane do rejestru zabytków

I.p.	Gm. Debrzno	Miejscowość	Nr arkusza AZP	nr na obszarze	Funkcja-chronologia-kultura archeologiczna	strefa ochrony
1	Debrzno	Mysłogiszcz	28-31	17	grodzisko nizine, pierścieniowate	Obiekt wpisany do rejestru zabytków. WKZ w Koszalinie nr KLV Oa/6668 z dn. 11.03.1966 r., nr rej. A-a-1538K

Zabytki archeologiczne wpisane do ewidencji zabytków

I.p.	Gm. Debrzno	Miejscowość	Nr arkusza AZP	nr na obszarze	Funkcja-chronologia-kultura archeologiczna	strefa ochrony
Obszar Miasta Debrzno						
1	Debrzno	Debrzno	28-30	1	obozowisko okres wpływów rzymskich k. przeworska , osada późnośredniowieczna	W. II
2	Debrzno	Debrzno	28-30	4	obozowisko okres wpływów rzymskich k. przeworska, obozowisko późnośredniowieczne	W. II
3	Debrzno	Debrzno	28-30	5	obozowisko wczesnośredniowieczne	W. III
4	Debrzno	Debrzno	28-30	6	ślad osadniczy, późne średniowiecze	nie objęte strefą ochrony
5	Debrzno	Debrzno	28-30	7	ślad osadniczy	nie objęte strefą ochrony
6	Debrzno	Debrzno	28-30	8	ślady osadnicze, epoka brązu - wczesna epoka żelaza, k. lużycka i k. pomorska oraz z późnego średniowiecza	nie objęte strefą ochrony
7	Debrzno	Debrzno	28-30	9	obozowisko, późne średniowiecze	W. III
8	Debrzno	Debrzno	28-30	10	ślad osadniczy okres wpływów rzymskich, k. przeworska, obozowisko z późnego średniowiecza	W. II
9	Debrzno	Debrzno	28-30	11	obozowisko z późnego średniowiecza	W. III

10	Debrzno	Debrzno	28-30	12	ślad osadnicze z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza oraz wpływow rzymskich, k. lużycka - k. pomorska, k. przeworska, obozowisko z późnego średniowiecza	W. II
11	Debrzno	Debrzno	28-30	14	ślad osadniczy	nie objęte strefą ochrony
12	Debrzno	Debrzno	28-30	15	ślad osadniczy, wczesne średniowiecze	nie objęte strefą ochrony
13	Debrzno	Debrzno	28-30	16	ślad osadniczy, okres wpływow rzymskich, k. przeworska osada z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza oraz okresu wpływow rzymskich, k. lużycka, k. pomorska, k. przeworska, obozowisko z wczesnego średniowiecza	W. III
14	Debrzno	Debrzno	28-30	23	ślad osadniczy z okresu wpływow rzymskich, k. przeworska, osada z wczesnego średniowiecza	W. I
15	Debrzno	Debrzno	28-30	24	osada z wczesnego średniowiecza, ślad osadniczy z późnego średniowiecza	W. II
16	Debrzno	Debrzno	28-30	25	osada z wczesnego średniowiecza, ślad osadniczy z późnego średniowiecza	W. I
17	Debrzno	Debrzno	28-30	26	cmientarzysko kurhanowe ślady osadnicze z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, k. lużycka - k. pomorska, obozowisko z wczesnego średniowiecza	W. I
18	Debrzno	Debrzno	28-30	32	ślady osadnicze z wczesnego i późnego średniowiecza	nie objęte strefą ochrony
19	Debrzno	Debrzno	28-30	34	obozowisko z wczesnego średniowiecza	nie objęte strefą ochrony
20	Debrzno	Debrzno	28-30	40	ślad osadniczy z epoki neolitu?	W. III
21	Debrzno	Debrzno	28-30	42	ślad osadniczy z epoki kamienia	nie objęte strefą ochrony
22	Debrzno	Debrzno	28-31	2	ślad osadniczy z epoki kamienia	nie objęte strefą ochrony

23	Debrzno	Debrzno	28-31	3	ślady osadnicze z wczesnego średniowiecza i epoki nowożytnej	nie objęte strefą ochrony
24	Debrzno	Debrzno	28-31	4	ślad osadniczy z wczesnego średniowiecza	nie objęte strefą ochrony
25	Debrzno	Debrzno	28-31	10	ślady osadnicze z wczesnego średniowiecza i epoki nowożytnej	nie objęte strefą ochrony
26	Debrzno	Debrzno	28-31	1	ślad osadniczy z okresu wpływow rzymskich, k. wielbarska	nie objęte strefą ochrony
27	Debrzno	Debrzno	28-31	5	ślad osadniczy z epoki nowożytniej	nie objęte strefą ochrony
28	Debrzno	Debrzno	28-31	6	ślad osadniczy z wczesnego średniowiecza	nie objęte strefą ochrony
29	Debrzno	Debrzno	28-31	7	ślad osadniczy z wczesnej epoki żelaza	nie objęte strefą ochrony
30	Debrzno	Debrzno	28-31	8	ślady osadnicze z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza oraz epoki nowożytniej, k. lużycka	nie objęte strefą ochrony
31	Debrzno	Debrzno	28-31	1	ślad osadniczy, okres wpływow rzymskich, k. wielbarska	nie objęte strefą ochrony
32	Debrzno	Debrzno	28-31	35 (daw. 28)	cmientarzysko kurhanowe z wczesnej epoki żelaza, k. pomorska	W. I
I.p.	Gm. Debrzno	Miejscowość	Nr arkusza AZP	nr na obszarze	Funkcja-chronologia-kultura archeologiczna	strefa ochrony
Obszar Gminy Debrzno						
1	Debrzno	Sirzechona	28-30	2	ślad osadniczy, wczesne średniowiecze	nie objęte strefą ochrony
2	Debrzno	Sirzechona	28-30	3	ślady osadnicze epoki brązu - wczesna epoka żelaza, k. lużycka i k. pomorska	nie objęte strefą ochrony
3	Debrzno	Sirzechona	28-30	13	osada późnośredniowieczna	W. II
4	Debrzno	Rozwory	28-30	17	ślad osadniczy	nie objęte strefą ochrony

5	Debrzno	Rozwory	28-30	18	ślad osadniczy	nie objęte strefą ochrony
6	Debrzno	Sirzechona	28-30	19	ślad osadniczy	nie objęte strefą ochrony
7	Debrzno	Sirzechona	28-30	20	obozowisko, okres wpływów rzymskich, k. przeworska, ślad osadniczy z późnego średniowiecza	W. III
8	Debrzno	Sirzechona	28-30	21	obozowisko z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza oraz okresu wpływów rzymskich, kultura lużycka, k. pomorska, k. przeworska	W. II
9	Debrzno	Sirzechona	28-30	22	ślad osadniczy z późnego średniowiecza	nie objęte strefą ochrony
10	Debrzno	Rozwory	28-30	27	ślad osadniczy z wczesnego średniowiecza	nie objęte strefą ochrony
11	Debrzno	Rozwory	28-30	28	cmieniarzysko kurhanowe	W. I
12	Debrzno	Rozwory	28-30	29	ślad osadniczy z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza oraz wczesnego średniowiecza	W. III
13	Debrzno	Rozwory	28-30	30	ślad osadniczy z wczesnego średniowiecza	nie objęte strefą ochrony
14	Debrzno	Rozwory	28-30	31	ślad osadniczy z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza	nie objęte strefą ochrony
15	Debrzno	Sirzechona	28-30	33	obozowisko z wczesnego średniowiecza	W. III
16	Debrzno	Rozwory	28-30	35	obozowisko z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, kultura lużycka, k. pomorska, ślad osadniczy z wczesnego średniowiecza	W. II
17	Debrzno	Uniechów	28-30	36	ślady osadnicze z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza oraz wczesnego średniowiecza	W. III
18	Debrzno	Uniechów	28-30	37	osada z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza oraz wczesnego średniowiecza, k. lużycka, k. pomorska	W. I
19	Debrzno	Sirzechona	28-30	38	cmieniarzysko kurhanowe z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza	W. I
20	Debrzno	Sirzechona	28-30	39	osada wczesnośredniowieczna	W. II
21	Debrzno	Rozwory	28-30	41	cmieniarzysko z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, k. lużycka, k. pomorska, ślad osadniczy nieokreślony	W. III
22	Debrzno	Rozwory	28-30	43	osada z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, k. lużycka i k. pomorska	W. I
23	Debrzno	Uniechów	28-29	1	ślad osadniczy z okresu wpływów rzymskich, k. przeworska	nie objęte strefą ochrony

24	Debrzno	Uniechów	28-29	2	obozowisko z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, kultura lużycka, k. pomorska, ślad osadniczy z wczesnego średniowiecza	W. II
25	Debrzno	Uniechów	28-29	3	obozowisko z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, kultura lużycka, k. pomorska	W. III
26	Debrzno	Uniechów	28-29	4	ślady osadnicze z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza oraz okresu wpływów rzymskich, k. lużycka - k. pomorska, k. przeworska	W. III
27	Debrzno	Rozwory	28-29	5	osada z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, k. lużycka i k. pomorska, obozowisko z okresu wpływów rzymskich, k. przeworska	W. II
28	Debrzno	Rozwory	28-29	6	osada z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, k. lużycka, k. pomorska, ślady osadnicze z okresu wpływów rzymskich i wczesnego średniowiecza	W. II
29	Debrzno	Rozwory	28-29	7	obozowisko z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, k. lużycka, k. pomorska	W. III
30	Debrzno	Rozwory	28-29	8	osada z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, k. lużycka, k. pomorska, obozowisko z okresu wpływów rzymskich, k. przeworska	W. I
31	Debrzno	Rozwory	28-29	9	obozowisko z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, k. lużycka, k. pomorska, ślad osadniczy z wczesnego średniowiecza	W. II
32	Debrzno	Rozwory	28-29	10	osada z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza oraz okresu wpływów rzymskich, k. lużycka, k. pomorska, k. przeworska	W. I
33	Debrzno	Rozwory	28-29	11	osada z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, k. lużycka, k. pomorska, obozowisko z okresu wpływów rzymskich, k. przeworska, ślad osadniczy z wczesnego średniowiecza	W. II
34	Debrzno	Rozwory	28-29	12	obozowisko z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, k. lużycka, k. pomorska, ślad osadniczy z okresu wpływów rzymskich, k. lużycka, k. pomorska, k. przeworska	W. III
35	Debrzno	Rozwory	28-29	13	obozowisko z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, k. lużycka, k. pomorska	W. III

36	Debrzno	Rozwoły	28-29	14	osada z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, k. luzycka, k. pomorska, obozowisko z okresu wpływów rzymskich, k. przeworska	W. II	nie objęte strefą ochrony
37	Debrzno	Cierznie	28-29	15	obozowisko z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, k. luzycka, k. pomorska, ślady osadnicze z okresu wpływów rzymskich i późnego średniowiecza	W. II	nie objęte strefą ochrony
38	Debrzno	Cierznie	28-29	16	śląd osadniczy z epoki żelaza i wczesnego średniowiecza	nie objęte strefą ochrony	nie objęte strefą ochrony
39	Debrzno	Cierznie	28-29	17	obozowisko z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, k. luzycka, k. pomorska, osada wczesnośredniowieczna	W. I	nie objęte strefą ochrony
40	Debrzno	Rozwoły	28-29	18	śląd osadniczy z wczesnego średniowiecza	W. III	nie objęte strefą ochrony
41	Debrzno	Rozwoły	28-29	19	obozowisko z okresu wpływów rzymskich, k. przeworska	W. III	nie objęte strefą ochrony
42	Debrzno	Rozwoły	28-29	20	ślady osadnicze z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza oraz wczesnego średniowiecza	W. III	nie objęte strefą ochrony
43	Debrzno	Rozwoły	28-29	21	śląd osadniczy z późnego średniowiecza	W. III	nie objęte strefą ochrony
44	Debrzno	Cierznie	28-29	22	ślady osadnicze z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza oraz późnego średniowiecza	W. III	nie objęte strefą ochrony
45	Debrzno	Cierznie	28-29	23	śląd osadniczy z wczesnego średniowiecza	W. III	nie objęte strefą ochrony
46	Debrzno	Cierznie	28-29	24	obozowisko z wczesnego średniowiecza	W. III	nie objęte strefą ochrony
47	Debrzno	Cierznie	28-29	25	obozowisko z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, k. luzycka, k. pomorska, osada wczesnośredniowieczna	W. II	nie objęte strefą ochrony
48	Debrzno	Cierznie	28-29	26	śląd osadniczy z wczesnego średniowiecza	nie objęte strefą ochrony	nie objęte strefą ochrony
49	Debrzno	Cierznie	28-29	27	obozowisko z wczesnego oraz średniowiecza	W. III	nie objęte strefą ochrony
50	Debrzno	Cierznie	28-29	28	ślady osadnicze z późnego średniowiecza i nieokreślone	nie objęte strefą ochrony	nie objęte strefą ochrony
51	Debrzno	Cierznie	28-29	29	śląd osadniczy z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, k. luzycka, k. pomorska	nie objęte strefą ochrony	nie objęte strefą ochrony
52	Debrzno	Cierznie	28-29	30	śląd osadniczy z późnego średniowiecza	nie objęte strefą ochrony	nie objęte strefą ochrony
53	Debrzno	Rozwoły	28-29	31	śląd osadniczy z wczesnego średniowiecza	nie objęte strefą ochrony	nie objęte strefą ochrony
54	Debrzno	Cierznie	28-29	32	obozowisko z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, k. luzycka, k. pomorska, osada z okresu wpływów rzymskich	W. II	nie objęte strefą ochrony
55	Debrzno	Cierznie	28-29	33	śląd osadniczy nieokreślony	nie objęte strefą ochrony	nie objęte strefą ochrony

56	Debrzno	Cierznie	28-29	34	śląd osadniczy z wczesnego średniowiecza	nie objęte strefą ochrony	nie objęte strefą ochrony
57	Debrzno	Cierznie	28-29	35	ślady osadnicze z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza oraz wczesnego średniowiecza	W. III	nie objęte strefą ochrony
58	Debrzno	Cierznie	28-29	36	ślady osadnicze z okresu wpływów rzymskich oraz nieokreślone, k. przeworska, obozowisko z wczesnego średniowiecza	W. III	nie objęte strefą ochrony
59	Debrzno	Cierznie	28-29	37	śląd osadniczy z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, k. luzycka, k. pomorska	nie objęte strefą ochrony	nie objęte strefą ochrony
60	Debrzno	Cierznie	28-29	38	osada z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, k. luzycka, k. pomorska, śląd osadniczy z okresu wpływów rzymskich i wczesnego średniowiecza	W. II	nie objęte strefą ochrony
61	Debrzno	Cierznie	28-29	39	obozowisko z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, k. luzycka, k. pomorska	W. II	nie objęte strefą ochrony
62	Debrzno	Cierznie	28-29	40	śląd osadniczy z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, k. luzycka, k. pomorska	nie objęte strefą ochrony	nie objęte strefą ochrony
63	Debrzno	Cierznie	28-29	41	osada z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, k. luzycka, k. pomorska, obozowisko z wczesnego średniowiecza	W. II	nie objęte strefą ochrony
64	Debrzno	Cierznie	28-29	42	obozowisko z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, k. luzycka, k. pomorska, śląd osadniczy z okresu wpływów rzymskich	W. III	nie objęte strefą ochrony
65	Debrzno	Cierznie	28-29	43	śląd osadniczy z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza	nie objęte strefą ochrony	nie objęte strefą ochrony
66	Debrzno	Cierznie	28-29	44	śląd osadniczy z okresu wpływów rzymskich	nie objęte strefą ochrony	nie objęte strefą ochrony
67	Debrzno	Cierznie	28-29	45	śląd osadniczy z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, k. luzycka, k. pomorska	nie objęte strefą ochrony	nie objęte strefą ochrony
68	Debrzno	Cierznie	28-29	46	śląd osadniczy z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, k. luzycka, k. pomorska, obozowisko z okresu wpływów rzymskich, k. przeworska	W. III	nie objęte strefą ochrony
69	Debrzno	Rozwoły	28-29	47	ślady osadnicze z okresu wpływów rzymskich, wczesnego średniowiecza oraz nieokreślone, k. przeworska	W. III	nie objęte strefą ochrony
70	Debrzno	Rozwoły	28-29	48	ślady osadnicze z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza oraz okresu wpływów rzymskich, k. luzycka - k. pomorska, k. przeworska	nie objęte strefą ochrony	nie objęte strefą ochrony
71	Debrzno	Rozwoły	28-29	49	śląd osadniczy z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza	nie objęte strefą ochrony	nie objęte strefą ochrony

72	Debrzno	Rozwory		50	śląd osadniczy z okresu wpływów rzymskich	nie objęte strefą ochrony	W. II
73	Debrzno	Rozwory		51	śląd osadniczy nieokreślony	nie objęte strefą ochrony	W. II
74	Debrzno	Rozwory		52	śląd osadniczy z późnego średniowiecza	nie objęte strefą ochrony	W. II
75	Debrzno	Prusinowo	28-29	53	osada późnośredniowieczna	W. II	W. II
76	Debrzno	Prusinowo	28-29	54	śląd osadniczy z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, k. luzycka, k. pomorska	nie objęte strefą ochrony	W. II
77	Debrzno	Rozwory	28-29	67	osada wczesno i późnośredniowieczna	W. II	W. II
78	Debrzno	Prusinowo	28-29	68	materiał zaginiony	nie objęte strefą ochrony	W. II
79	Debrzno	Prusinowo	28-29	69	obozowisko z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza oraz okresu wpływów rzymskich, kultura luzycka, k. pomorska, k. przeworska, osada wczesno i późnośredniowieczna	W. II	W. II
80	Debrzno	Prusinowo	28-29	70	obozowisko wczesno i późnośredniowieczne	W. III	W. III
81	Debrzno	Prusinowo	28-29	71	obozowisko późnośredniowieczne	W. III	W. III
82	Debrzno	Prusinowo	28-29	72	ślądy osadnicze z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, k. luzycka, k. pomorska, osada z okresu wpływów rzymskich, k. przeworska	W. II	W. II
83	Debrzno	Prusinowo	28-29	77	obozowisko z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, k. luzycka, k. pomorska, śląd osadniczy z okresu wpływów rzymskich, k. przeworska	W. II	W. II
84	Debrzno	Prusinowo	28-29	78	osada z okresu wpływów rzymskich, k. przeworska	W. II	W. II
85	Debrzno	Prusinowo	28-29	79	śląd osadniczy z późnego średniowiecza	nie objęte strefą ochrony	W. II
86	Debrzno	Prusinowo	28-29	80	ślądy osadnicze z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, wpływów rzymskich i wczesnego średniowiecza, k. luzycka, k. pomorska, k. przeworska	W. III	W. III
87	Debrzno	Rozwory	28-29	81	śląd osadniczy z epoki brązu-wczesnej epoki żelaza?, k. luzycka?	nie objęte strefą ochrony	W. II
88	Debrzno	Rozwory	28-29	82	ślądy osadnicze z okresu wpływów rzymskich, k. przeworska	nie objęte strefą ochrony	W. II
89	Debrzno	Rozwory	28-29	83	obozowisko z okresu wpływów rzymskich, k. przeworska	W. III	W. III

90	Debrzno	Rozwory	28-29	84	osada z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, k. luzycka, k. pomorska, śląd osadniczy z okresu wpływów rzymskich, k. przeworska i okr. późnego średniowiecza	W. II	W. II
91	Debrzno	Rozwory	28-29	85	obozowisko z okresu mezolitu, k. chojnicko-pienkowska, ślądy osadnicze z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza oraz późnego średniowiecza, k. luzycka, k. pomorska, obozowisko z okresu wpływów rzymskich, k. przeworska	W. II	W. II
92	Debrzno	Mysłigoszcz	28-31	12	śląd osadniczy z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, k. luzycka	nie objęte strefą ochrony	nie objęte strefą ochrony
93	Debrzno	Mysłigoszcz	28-31	13	ślądy osadnicze z późnego średniowiecza i epoki nowożytnej	nie objęte strefą ochrony	nie objęte strefą ochrony
94	Debrzno	Mysłigoszcz	28-31	14	śląd osadniczy z wczesnego średniowiecza	nie objęte strefą ochrony	nie objęte strefą ochrony
95	Debrzno	Mysłigoszcz	28-31	15	śląd osadniczy z późnego średniowiecza		
96	Debrzno	Mysłigoszcz	28-31	16	Osada, wczesno i późnośredniowieczna.-W. III		
97	Debrzno	Mysłigoszcz	28-31	18	śląd osadniczy z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, k. luzycka		
98	Debrzno	Mysłigoszcz	28-31	19	śląd osadniczy z epoki nowożytnej	Należy utworzyć wspólną strefę	Należy utworzyć wspólną strefę
99	Debrzno	Mysłigoszcz	28-31	20	śląd osadniczy z wczesnego średniowiecza	W. III ze wszystkich stanowisk	W. III ze wszystkich stanowisk
100	Debrzno	Mysłigoszcz	28-31	21	ślądy osadnicze z wczesnego oraz późnego średniowiecza i epoki nowożytnej		
101	Debrzno	Mysłigoszcz	28-31	22	śląd osadniczy z wczesnego średniowiecza i epoki nowożytnej		
102	Debrzno	Mysłigoszcz	28-31	23	śląd osadniczy z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, k. luzycka, osada wczesnośredniowieczna, śląd osadniczy nieokreślony - W. II		
103	Debrzno	Mysłigoszcz	28-31	24	śląd osadniczy z wczesnego średniowiecza		
104	Debrzno	Mysłigoszcz	28-31	25	śląd osadniczy z wczesnego średniowiecza		
105	Debrzno	Mysłigoszcz	28-31	26	śląd osadniczy z wczesnego średniowiecza i epoki nowożytnej		
106	Debrzno	Mysłigoszcz	28-31	27	śląd osadniczy z okresu wpływów rzymskich, k. wielbarska		
107	Debrzno	Mysłigoszcz	28-31	28			

108	Debrzno	Mysłigoszcz	28-31	29	obozowisko z okresu eneolitu, kultura pucharów lejkowatych	W. III
109	Debrzno	Mysłigoszcz	28-31	30	osada z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, k. lużycka, osada wczesnośredniowieczna	W. II
110	Debrzno	Mysłigoszcz	28-31	31	osada z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, k. lużycka, osada wczesnośredniowieczna	W. II
111	Debrzno	Mysłigoszcz	28-31	32	obozowisko z epoki eneolitu, kultura amfor kulistych, punkt osadniczy z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, k. lużycka	W. III
112	Debrzno	Mysłigoszcz	28-31	33	osada z epoki żelaza i wczesnej epoki żelaza, k. lużycka, osada wczesnośredniowieczna	W. II
113	Debrzno	Mysłigoszcz	28-31	34	osada z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, k. lużycka, osada wczesnośredniowieczna	W. II
113	Debrzno	Uniechów	27-30	30	obozowisko wczesnośredniowieczne	W. III
115	Debrzno	Uniechów	27-30	31	obozowisko wczesnośredniowieczne, ślad osadniczy z późnego średniowiecza	W. III
116	Debrzno	Uniechów	27-30	32	ślad osadniczy z wczesnego średniowiecza	nie objęte strefą ochrony
117	Debrzno	Uniechów	27-30	35	cmieniarzysko kurhanowe, brak chronologii, obiekty kultowe, brak chronologii	W. I
118	Debrzno	Uniechów	27-30	36	ślad osadniczy nieokreślony	nie objęte strefą ochrony
119	Debrzno	Strzeżona	27-30	37	osada z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, k. lużycka, k. pomorska, ślad osadniczy z późnego średniowiecza	W. II
120	Debrzno	Strzeżona	27-30	46	obozowisko z wczesnego średniowiecza	W. II
121	Debrzno	Strzeżona	27-30	47	ślad osadniczy z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, k. lużycka, ślad osadniczy nieokreślony	nie objęte strefą ochrony
122	Debrzno	Strzeżona	27-30	48	ślad osadniczy z epoki eneolitu, kultura pucharów lejkowatych, osada z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, k. lużycka, obozowisko z wczesnego i późnego średniowiecza, ślad osadniczy nieokreślony	W. II

123	Debrzno	Strzeżona	27-30	49	ślad osadniczy nieokreślony, schyłkowy neolit/eneolit, osada z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, k. lużycka, obozowisko z wczesnego średniowiecza, ślad osadniczy nieokreślony	W. I
124	Debrzno	Strzeżona	27-30	50	ślad osadniczy z epoki eneolitu, kultura pucharów lejkowatych, obozowisko z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, k. lużycka, osada z okresu przedrzymskiego i wpływów rzymskich, k. przeworska, ślad osadniczy z wczesnego średniowiecza oraz nieklesionej epoki	W. I
125	Debrzno	Uniechów	27-30	51	ślad osadniczy nieokreślony	nie objęte strefą ochrony
126	Debrzno	Uniechów	27-30	52	obozowisko z późnego średniowiecza	W. III
127	Debrzno	Uniechów	27-30	53	ślad osadniczy nieokreślony	nie objęte strefą ochrony
128	Debrzno	Uniechów	27-30	54	ślad osadniczy z okresu przedrzymskiego i wpływów rzymskich	nie objęte strefą ochrony
129	Debrzno	Uniechów	27-30	55	obozowisko z późnego średniowiecza	W. III
130	Debrzno	Uniechów	27-30	56	ślad osadniczy z późnego średniowiecza	nie objęte strefą ochrony
131	Debrzno	Uniechów	27-30	57	obozowisko z późnego średniowiecza	W. III
132	Debrzno	Uniechów	27-30	58	ślad osadniczy nieokreślony	nie objęte strefą ochrony
133	Debrzno	Uniechów	27-30	59	ślad osadniczy z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, k. lużycka, ślad osadniczy z okresu przedrzymskiego i wpływów rzymskich, k. przeworska	W. III
134	Debrzno	Uniechów	27-30	60	ślad osadniczy z późnego średniowiecza	nie objęte strefą ochrony
135	Debrzno	Uniechów	27-30	61	ślad osadniczy z neolitu	nie objęte strefą ochrony
136	Debrzno	Uniechów	27-30	62	ślad osadniczy z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, k. lużycka	nie objęte strefą ochrony
137	Debrzno	Uniechów	27-30	63	obozowisko z późnego średniowiecza	W. III
138	Debrzno	Uniechów	27-30	64	ślad osadniczy nieokreślony	nie objęte strefą ochrony
139	Debrzno	Strzeżona	27-30	66	ślad osadniczy z późnego średniowiecza	W. III
140	Debrzno	Strzeżona	27-30	67	ślad osadniczy z okresu wpływów rzymskich, k. przeworska, ślad osadniczy z późnego średniowiecza	W. III

141	Debrzno	Sirzecznia	27-30	68	ślad osadniczy z okresu wpływów rzymskich, k. przeworska, ślad osadniczy z późnego średniowiecza	W. III
142	Debrzno	Sirzecznia	27-30	69	ślad osadniczy z epoki eneolitu, kultura pucharów lejkowatych, obozowisko z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, k. lużycka, ślad osadniczy z okresu wpływów rzymskich, k. przeworska	W. III
143	Debrzno	Sirzecznia	27-30	70	ślad osadniczy nieokreślony	nie objęte strefą ochrony
144	Debrzno	Sirzecznia	27-30	71	ślad osadniczy z wczesnego i późnego średniowiecza	W. III
145	Debrzno	Barkowo	27-30	78	obozowisko z okresu wpływów rzymskich, k. przeworska	W. III
146	Debrzno	Barkowo	27-30	79	ślad osadniczy z wczesnego średniowiecza	nie objęte strefą ochrony
147	Debrzno	Uniechów	27-30	80	ślad osadniczy z epoki mezolitu	nie objęte strefą ochrony
148	Debrzno	Uniechów	27-30	91	ślad osadniczy z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, k. lużycka, osada wczesnośredniowieczna	W. I
149	Debrzno	Uniechów	27-30	92	obozowisko z epoki brązu i wczesnego średniowiecza, k. lużycka, osada	W. I
150	Debrzno	Uniechów	27-30	93	osada wczesnośredniowieczna	W. I
151	Debrzno	Uniechów	27-30	94	ślad osadniczy z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, k. lużycka, ślad osadniczy z wczesnego średniowiecza	W. III
152	Debrzno	Uniechów	27-30	95	obozowisko z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, k. lużycka, osada wczesnośredniowieczna	W. I
153	Debrzno	Uniechów	27-30	96	ślad osadniczy z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, k. lużycka, ślad osadniczy nieokreślony	W. III
154	Debrzno	Sirzecznia	27-30	97	ślad osadniczy z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, k. lużycka, obozowisko z okresu wpływów rzymskich, k. przeworska	W. III
155	Debrzno	Sirzecznia	27-30	98	obozowisko z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, k. lużycka	W. III
155	Debrzno	Sirzecznia	27-30	99	obozowisko z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, k. lużycka	W. III

157	Debrzno	Sirzecznia	27-30	100	ślad osadniczy z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, k. lużycka, ślad osadniczy z okresu przedrzymskiego i wpływów rzymskich, k. przeworska, ślad osadniczy z późnego średniowiecza	W. III
158	Debrzno	Sirzecznia	27-30	101	ślad osadniczy z epoki eneolitu, kultura pucharów lejkowatych, osada z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, k. lużycka, osada z okresu wpływów rzymskich, k. przeworska, ślad osadniczy z późnego średniowiecza	W. II
159	Debrzno	Sirzecznia	27-30	102	ślad osadniczy z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, k. lużycka, obozowisko z okresu wpływów rzymskich, k. przeworska	W. III
160	Debrzno	Sirzecznia	27-30	103	osada z okresu wpływów rzymskich, k. przeworska	W. I
161	Debrzno	Sirzecznia	27-30	104	ślad osadniczy z wczesnego średniowiecza, ślad osadniczy nieokreślony	W. III
162	Debrzno	Sirzecznia	27-30	105	ślad osadniczy z wczesnego średniowiecza	W. III
163	Debrzno	Sirzecznia	27-30	106	obozowisko z późnego średniowiecza	W. III
164	Debrzno	Sirzecznia	27-30	107	ślad osadniczy z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza	nie objęte strefą ochrony
165	Debrzno	Sirzecznia	27-30	108	obozowisko z wczesnego średniowiecza	W. III
166	Debrzno	Sirzecznia	27-30	109	osada wczesnośredniowieczna	W. I
167	Debrzno	Sirzecznia	27-30	110	ślad osadniczy nieokreślony	nie objęte strefą ochrony
168	Debrzno	Sirzecznia	27-30	111	cmentarzysko kurhanowe, brak chronologii, jednostki kulturowej	W. I
169	Debrzno	Sirzecznia	27-30	112	ślad osadniczy z epoki eneolitu, kultura pucharów lejkowatych, osada z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, k. lużycka	W. II
170	Debrzno	Sirzecznia	27-30	113	obozowisko z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, obozowisko z okresu wpływów rzymskich, k. przeworska	W. II
171	Debrzno	Sirzecznia	27-31	18	ślad osadniczy z okresu wpływów rzymskich, k. wielbarska, ślad osadniczy nieokreślony	nie objęte strefą ochrony
172	Debrzno	Sirzecznia	27-31	19	ślad osadniczy z epoki eneolitu i wczesnej epoki brązu?	nie objęte strefą ochrony, należy utworzyć strefę W. III z obu stanowisk
173	Debrzno	Sirzecznia	27-31	20	ślad osadniczy z okresu mezolitu i eneolitu	ślad osadniczy z okresu mezolitu i eneolitu

174	Debrzno	Stupia	27-31	21	śląd osadniczy z wczesnego średniowiecza	nie objęte strefą ochrony
175	Debrzno	Stupia	27-31	22	śląd osadniczy z epoki kamienia	
176	Debrzno	Stupia	27-31	23	śląd osadniczy z wczesnego średniowiecza, śląd osadniczy nieokreślony	
177	Debrzno	Stupia	27-31	24	śląd osadniczy z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, k. lużycka	Należy utworzyć wspólną strefę
178	Debrzno	Stupia	27-31	25	śląd osadniczy z wczesnego średniowiecza	W. III z
179	Debrzno	Stupia	27-31	26	osada wczesnośredniowieczna.	wszystkich stanowisk
180	Debrzno	Stupia	27-31	27	śląd osadniczy z epoki kamienia	
181	Debrzno	Stupia	27-31	28	śląd osadniczy z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, k. lużycka?	nie objęte strefą ochrony
182	Debrzno	Stupia	27-31	29	śląd osadniczy z wczesnego średniowiecza	nie objęte strefą ochrony
183	Debrzno	Stupia	27-31	30	śląd osadniczy z wczesnego średniowiecza	nie objęte strefą ochrony
184	Debrzno	Stupia	27-31	31	śląd osadniczy z wczesnego średniowiecza	nie objęte strefą ochrony
185	Debrzno	Stupia	27-31	32	śląd osadniczy z wczesnego średniowiecza	nie objęte strefą ochrony
186	Debrzno	Stupia	27-31	33	śląd osadniczy z epoki nowożytnej	W. III
187	Debrzno	Stupia	27-31	34	śląd osadniczy z wczesnego średniowiecza?	nie objęte strefą ochrony
188	Debrzno	Stupia	27-31	35	śląd osadniczy z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, śląd osadniczy nieokreślony	W. III
189	Debrzno	Stupia	27-31	36	śląd osadniczy z epoki kamienia, śląd osadniczy z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza	W. III
190	Debrzno	Stupia	27-31	37	śląd osadniczy z wczesnego średniowiecza	nie objęte strefą ochrony
191	Debrzno	Stupia	27-31	38	śląd osadniczy z okresu wpływów rzymskich, k. wielbarska	nie objęte strefą ochrony
192	Debrzno	Stupia	27-31	39	śląd osadniczy z wczesnego średniowiecza, śląd osadniczy nieokreślony	nie objęte strefą ochrony
193	Debrzno	Stupia	27-31	40	śląd osadniczy z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, k. lużycka.	nie objęte strefą ochrony
194	Debrzno	Stupia	27-31	41	śląd osadniczy z wczesnego średniowiecza, śląd osadniczy nieokreślony	nie objęte strefą ochrony
195	Debrzno	Stupia	27-31	42	śląd osadniczy z okresu wpływów rzymskich, k. wielbarska, śląd osadniczy nieokreślony	nie objęte strefą ochrony

196	Debrzno	Stupia	27-31	43	śląd osadniczy z epoki mezolitu-neolitu	nie objęte strefą ochrony
197	Debrzno	Cierzenie	27-29	4	śląd osadniczy z epoki nowożytnej	W. III
198	Debrzno	Uniechów	27-29	5	śląd osadniczy z wczesnego średniowiecza	nie objęte strefą ochrony
199	Debrzno	Uniechów	27-29	6	osada wczesnośredniowieczna	W. II
200	Debrzno	Uniechów	27-29	7	śląd osadniczy z wczesnego średniowiecza	W. II
201	Debrzno	Uniechów	27-29	8	śląd osadniczy z wczesnego średniowiecza, śląd osadniczy pradziejowy, śląd osadniczy z epoki nowożytnej	W. III
202	Debrzno	Uniechów	27-29	9	śląd osadniczy z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, śląd osadniczy z epoki nowożytnej	nie objęte strefą ochrony
203	Debrzno	Uniechów	27-29	10	śląd osadniczy z wczesnego średniowiecza, śląd osadniczy z epoki nowożytnej	nie objęte strefą ochrony
204	Debrzno	Uniechów	27-29	11	śląd osadniczy z epoki brązu/wczesnej epoki żelaza, k. lużycka/k. pomorska	nie objęte strefą ochrony
205	Debrzno	Uniechów	27-29	12	śląd osadniczy z epoki eneolitu/wczesnej epoki brązu	nie objęte strefą ochrony
206	Debrzno	Uniechów	27-29	13	śląd osadniczy z epoki nowożytnej	nie objęte strefą ochrony
207	Debrzno	Uniechów	27-29	16	amentaryzsko kurhanowe, nieokreślona chronologia i kultura	W. I
208	Debrzno	Uniechów	27-29	22	śląd osadniczy z wczesnego średniowiecza i epoki nowożytnej	nie objęte strefą ochrony
209	Debrzno	Uniechów	27-29	23	śląd osadniczy z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza oraz wczesnego średniowiecza	W. III
210	Debrzno	Uniechów	27-29	24	śląd osadniczy z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, k. lużycka/k. pomorska	nie objęte strefą ochrony
211	Debrzno	Uniechów	27-29	25	śląd osadniczy z eneolitu/wczesnej epoki brązu, śląd osadniczy z okresu wpływów rzymskich, k. wielbarska	W. III
212	Debrzno	Uniechów	27-29	26	śląd osadniczy z wczesnego średniowiecza	nie objęte strefą ochrony
213	Debrzno	Uniechów	27-29	27	śląd osadniczy z epoki nowożytnej	W. III
214	Debrzno	Uniechów	27-29	29	śląd osadniczy wczesnośredniowieczny, śląd osadniczy z epoki nowożytnej	W. III
215	Debrzno	Uniechów	27-29	30	śląd osadniczy z epoki nowożytnej	W. III
216	Debrzno	Uniechów	27-29	31	śląd osadniczy wczesnośredniowieczny.	nie objęte strefą ochrony

217	Debrzno	Uniechów	27-29	34	śląd osadniczy z epoki nowożytej	nie objęte strefą ochrony
218	Debrzno	Uniechów	27-29	35	omentarzsko kurhanowe, chronologia i jednostka kulturowa nie ustalona	W I
219	Debrzno	Mysłogiszcz	28-31	34	osada z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, osada wczesnośredniowieczna	W. II
220	Debrzno	Drozdowo	29-31	1	osada z wczesnej epoki żelaza, k. pomorska, śląd osadniczy nieokreślony	W. III
221	Debrzno	Buka	29-31	2	śląd osadniczy z epoki kamienia	W. III
222	Debrzno	Buka	29-31	3	śląd osadniczy z epoki eneolitu, kultura pucharów lejkowatych	nie objęte strefą ochrony
223	Debrzno	Stare Gronowo	29-32	1	śląd osadniczy z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, k. luzycka, śląd osadniczy z wczesnego średniowiecza, śląd osadniczy nieokreślony	W. III
224	Debrzno	Stare Gronowo	29-32	2	punkt osadniczy z okresu wpływów rzymskich, k. wielbarska	W. III
225	Debrzno	Stare Gronowo	29-32	3	śląd osadniczy z epoki kamienia	nie objęte strefą ochrony,
226	Debrzno	Stare Gronowo	29-32	4	śląd osadniczy z epoki eneolitu, kultura pucharów lejkowatych	należy utworzyć wspólną strefę W. III z tych stanowisk
227	Debrzno	Stare Gronowo	29-32	5	śląd osadniczy z epoki eneolitu, kultura pucharów lejkowatych	
228	Debrzno	Stare Gronowo	29-32	6	ślądy osadnicze z epoki kamienia i nowożytej, śląd osadniczy z okresu wpływów rzymskich, k. wielbarska	W. III
229	Debrzno	Stare Gronowo	29-32	7	śląd osadniczy z późnego średniowiecza/epoki nowożytej	nie objęte strefą ochrony
230	Debrzno	Stare Gronowo	29-32	8	śląd osadniczy z epoki nowożytej	nie objęte strefą ochrony
231	Debrzno	Stare Gronowo	29-32	9	śląd osadniczy z późnego średniowiecza	nie objęte strefą ochrony
232	Debrzno	Stare Gronowo	29-32	10	śląd osadniczy z epoki eneolitu, kultura pucharów lejkowatych, śląd osadniczy z okresu wpływów rzymskich, k. wielbarska	nie objęte strefą ochrony
233	Debrzno	Stare Gronowo	29-32	11	śląd osadniczy z epoki eneolitu/wczesnej epoki brązu	nie objęte strefą ochrony
234	Debrzno	Stare Gronowo	29-32	12	śląd osadniczy z okresu wpływów rzymskich, k. wielbarska	W. III
235	Debrzno	Stare Gronowo	29-32	13	śląd osadniczy z epoki wpływów rzymskich	nie objęte strefą ochrony
236	Debrzno	Nowe Gronowo	28-32	15	śląd osadniczy z epoki nowożytej	nie objęte strefą ochrony
237	Debrzno	Stare Gronowo	28-32	16	śląd osadniczy z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, k. luzycka	nie objęte strefą ochrony

238	Debrzno	Stare Gronowo	28-32	17	śląd osadniczy z późnego średniowiecza/epoki nowożytej	nie objęte strefą ochrony
239	Debrzno	Stare Gronowo	28-32	18	śląd osadniczy z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza	nie objęte strefą ochrony
240	Debrzno	Stare Gronowo	28-32	19	śląd osadniczy z epoki późnego średniowiecza/nowożytej	nie objęte strefą ochrony
241	Debrzno	Stare Gronowo	28-32	20	śląd osadniczy z epoki nowożytej	nie objęte strefą ochrony
242	Debrzno	Stare Gronowo	28-32	21	ślądy osadnicze z okresu wpływów rzymskich, k. wielbarska oraz epoki nowożytej	nie objęte strefą ochrony
243	Debrzno	Stare Gronowo	28-32	22	śląd osadniczy z epoki nowożytej	W. III
244	Debrzno	Stare Gronowo	28-32	23	osada z epoki nowożytej	W. III
245	Debrzno	Stare Gronowo	28-32	24	śląd osadniczy z późnego średniowiecza	nie objęte strefą ochrony
246	Debrzno	Stare Gronowo	28-32	25	śląd osadniczy z późnego średniowiecza	nie objęte strefą ochrony
247	Debrzno	Stare Gronowo	28-32	26	śląd osadniczy z późnego średniowiecza/epoki nowożytej	nie objęte strefą ochrony

